

สภาพแวดล้อมที่เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษาของคณะแพทยศาสตร์
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ตามทัศนะของนิสิตแพทย์

ปริญญานิพนธ์
ของ
จันทร์เพ็ญ หงษ์ทอง

เสนอต่อบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต วิชาเอกการอุดมศึกษา
พฤษภาคม 2545
ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

3/1/11

11/11/11

11/11/11

สภาพแวดล้อมที่เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษาของคณะแพทยศาสตร์

1

มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ตามทัศนะของนิสิตแพทย์

บทคัดย่อ

ของ

จันทร์เพ็ญ หงษ์ทอง

1

เสนอต่อบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา

ตามหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต วิชาเอกการอุดมศึกษา

๑๕ พฤษภาคม 2545

๒ ๒๕๔๕

จันทร์เพ็ญ หงษ์ทอง. (2545). สภาพแวดล้อมที่เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษาของคณะแพทยศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ตามทัศนะของนิสิตแพทย์. ปรินุณยานิพนธ์ กศ.ม. (การอุดมศึกษา) กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
คณะกรรมการควบคุม ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. อัจฉรา วัฒนางรงค์ และ อาจารย์ ดร.อรรณพ โพธิสุข

การวิจัยครั้งนี้มีความมุ่งหมายเพื่อ 1) ศึกษาทัศนะของนิสิตแพทย์ ที่มีต่อสภาพแวดล้อมที่เกี่ยวข้องกับ การจัดการศึกษาของคณะแพทยศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ 6 ด้าน คือ ด้านการเรียนการสอน ด้านอาจารย์ผู้สอน ด้านกิจกรรมนิสิต ด้านการบริการนิสิต ด้านอาคารสถานที่ และด้านความสัมพันธ์กับกลุ่มเพื่อน 2) เปรียบเทียบทัศนะของนิสิตแพทย์ ที่มีต่อสภาพแวดล้อมที่เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษาของคณะแพทยศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ โดยรวมและในแต่ละด้าน จำแนกตามตัวแปรเพศ ชั้นปีที่ศึกษา ระดับการศึกษา และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน และ 3) ประเมินทัศนะของนิสิตแพทย์ที่มีต่อสภาพแวดล้อม คณะแพทยศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ โดยรวมและในแต่ละด้านเปรียบเทียบกับเกณฑ์ที่กำหนด กลุ่มตัวอย่างประกอบด้วย นิสิตแพทย์ชั้นปีที่ 1 – 6 ที่ศึกษาในภาคการศึกษาที่ 2 ปีการศึกษา 2544 จำนวน 502 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถามแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล คือ ค่าร้อยละ ค่าคะแนนเฉลี่ย ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่าที่ การวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบทางเดียว และการทดสอบความแตกต่างเป็นรายคู่โดยวิธีการของเชฟเฟ (Scheffe' Method)

ผลการวิจัยพบว่า

1. นิสิตแพทย์มีทัศนะต่อสภาพแวดล้อมที่เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษาของคณะแพทยศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ โดยรวมว่ามีความเหมาะสมอยู่ในระดับปานกลาง และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ทุกด้านมีความเหมาะสมอยู่ในระดับปานกลาง ยกเว้นด้านความสัมพันธ์กับกลุ่มเพื่อน มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก
2. นิสิตแพทย์ชายและนิสิตแพทย์หญิงมีทัศนะต่อสภาพแวดล้อมที่เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษาของคณะแพทยศาสตร์ โดยรวมและเป็นรายด้าน ไม่แตกต่างกัน
3. นิสิตแพทย์ที่ศึกษาชั้นปีที่ 1 ชั้นปีที่ 2 ชั้นปีที่ 3 ชั้นปีที่ 4 ชั้นปีที่ 5 และชั้นปีที่ 6 มีทัศนะต่อสภาพแวดล้อมที่เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษาของคณะแพทยศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ โดยรวม และเป็นรายด้าน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ยกเว้นด้านอาคารสถานที่ และด้านความสัมพันธ์กับกลุ่มเพื่อน เมื่อทำการทดสอบความแตกต่างของค่าคะแนนเฉลี่ยเป็นรายคู่ โดยพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า นิสิตแพทย์ชั้นปีที่ 1 มีทัศนะแตกต่างจากนิสิตแพทย์ชั้นปีที่ 2 ชั้นปี

ที่ 3 ชั้นปีที่ 4 ชั้นปีที่ 5 และชั้นปีที่ 6 และนิสิตแพทย์ชั้นปีที่ 3 ชั้นปีที่ 5 มีทักษะแตกต่างจาก นิสิตแพทย์ชั้นปีที่ 2 ในด้านการเรียนการสอน นิสิตแพทย์ชั้นปี 1 ที่มีทักษะแตกต่างจากนิสิตแพทย์ ชั้นปีที่ 2 ชั้นปีที่ 3 ชั้นปีที่ 4 ชั้นปีที่ 5 และชั้นปีที่ 6 และนิสิตแพทย์ชั้นปีที่ 2 มีทักษะแตกต่างจาก นิสิตแพทย์ชั้นปี 1 ชั้นปี 3 ชั้นปี 4 ชั้นปี 5 และชั้นปี 6 ในด้านอาจารย์ผู้สอน นิสิตแพทย์ชั้นปีที่ 1 มีทักษะแตกต่างจากนิสิตแพทย์ชั้นปีที่ 2 ชั้นปีที่ 3 ชั้นปีที่ 4 ชั้นปีที่ 5 และชั้นปีที่ 6 ในด้านกิจกรรม นิสิต นิสิตแพทย์ชั้นปีที่ 1 มีทักษะแตกต่างนิสิตแพทย์ชั้นปีที่ 4 ชั้นปีที่ 5 และชั้นปีที่ 6 ในด้านบริการ นิสิตนิสิตแพทย์ชั้นปีที่ 1 มีทักษะแตกต่างจากนิสิตแพทย์ชั้นปีที่ 2 ชั้นปีที่ 3 ชั้นปีที่ 4 ชั้นปีที่ 5 และ ชั้นปีที่ 6 เมื่อพิจารณาโดยรวมทั้ง 6 ด้าน อย่างไรก็ตาม ไม่พบความแตกต่างระหว่างความคิดเห็นของ นิสิตแพทย์ในด้านอาคารสถานที่ และความสัมพันธ์กับกลุ่มเพื่อน

4. นิสิตแพทย์ที่ศึกษาในระดับปริคลินิกและระดับคลินิก มีทักษะต่อสภาพแวดล้อมที่ เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษาของคณะแพทยศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ โดยรวมไม่ แตกต่างกัน และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า นิสิตแพทย์มีทักษะแตกต่างกันด้านการเรียนการสอน และด้านบริการนิสิต อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนด้านอื่น ๆ ไม่พบความแตกต่าง

5. นิสิตแพทย์ที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนระดับสูง ระดับกลาง และระดับต่ำ มีทักษะต่อ สภาพแวดล้อมที่เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษาของคณะแพทยศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ โดยรวมไม่แตกต่างกัน และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่านิสิตแพทย์ที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ระดับสูงมีทักษะแตกต่างจากนิสิตที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนระดับปานกลาง ในด้านการเรียนการสอน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนด้านอื่น ๆ ไม่พบความแตกต่าง

6. นิสิตแพทย์มีทักษะต่อสภาพแวดล้อมที่เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษาของ คณะแพทยศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ โดยรวมอยู่ในระดับต่ำกว่าเกณฑ์ที่กำหนด และเมื่อ พิจารณาเป็นรายด้านพบว่านิสิตแพทย์มีทักษะต่อสภาพแวดล้อมทุกด้านต่ำกว่าเกณฑ์อย่างมีนัยสำคัญ ทางสถิติที่ระดับ .05 ยกเว้นด้านความสัมพันธ์กับกลุ่มเพื่อน นิสิตแพทย์มีทักษะต่อสภาพแวดล้อมอยู่ใน ระดับสูงกว่าเกณฑ์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ENVIRONMENT RELATED TO EDUCATIONAL MANAGEMENT OF
FACULTY OF MEDICINE, SRINAKHARINWIROT UNIVERSITY
PERCEIVED BY MEDICAL STUDENTS

AN ABSTRACT

BY

JANPEN HONGTONG

Presented in partial fulfillment of the requirements
for the Master of Education Degree Program in Higher Education
at Srinakharinwirot University

May 2002

Janpen Hongtong. (2002). *Environment Related to Educational Management of Faculty of Medicine, Srinakharinwirot University Perceived by Medical Students*. Master Thesis, Master Degree of Education (Higher Education). Bangkok : Graduate School, Srinakharinwirot University. Advisor Committee : Asst.Prof. Achara Whattananarong, Ph.d, Annop Phothisuk., Ph.d.

The purposes of this study were to 1) investigate the perceptions of medical students toward environment related to educational management of faculty of Medicine, Srinakharinwirot University in 6 aspects : teaching and learning, instructors, student activities, student services, physical facilities and relationships among students. 2) compare the perceptions of medical students toward environment related to educational management of faculty of Medicine, Srinakharinwirot University classified by gender, class status, medical academic level and grade point average level. 3) evaluate the perceptions of medical students toward environment related to educational management of faculty of Medicine, Srinakharinwirot University by comparing to the criteria. Samples were 502 first year through sixth year medical students who studied during the second semester in the academic year 2001. 396 or 78.88 % of questionnaires were returned with completeness. A five-rating scale questionnaire with 108 items and open-ended questions was used to collect data. Percentage, mean, standard deviation, t-test, one way analysis of variance statistics and Scheffe' method were used to analyze data.

The results of this study were as follows:

1. The students rated the educational management of faculty of Medicine, Srinakharinwirot University in overall at a moderate level. When each aspect was considered, it was found that teaching and learning, instructors, student activities, student services and physical facilities were at a moderate level but relationships among students was at a high level.

2. There was no significant difference between the perceptions of male and female students in overall and each aspect.

3. There were significant differences among the perceptions of students who were in different classes in overall at the level of .05. When each aspect was considered, it was found that there was a significant difference between the perceptions of the first year students and the second year students, the third year students, the fourth year students, the fifth year

students and the sixth year students and between the second year students and the third year students and the fifth year students in the aspect of learning and teaching. Moreover, there was a significant difference between the perceptions of the first year students and the second year students, the third year students, the fourth year students, the fifth year students and the sixth year students in the aspect of instructors. In addition, there was a significant difference between the perceptions of the second year students and the third year students, the fourth year students, the fifth year students and the sixth year students in the aspect of instructors. And there was a significant difference between the perceptions of the first year students and the second year students, the third year students, the fourth year students, the fifth year students and the sixth year students in the aspect of student activities. There also was a significant difference between the perceptions of the first year students and the fourth year students, the fifth year students and the sixth year students in the aspect of student services. There was a significant difference between the perceptions of the first year students and the second year students, the third year students, the fourth year students, the fifth year students and the sixth year students in overall as well. However, there were no significant differences among the perceptions of students in the aspects of physical facilities and relationships among students.

4. There was no significant difference between the perceptions of pre-clinical and clinical students in overall and each aspect except the aspects of teaching and learning and student services.

5. There were no significant differences among the perceptions of students who had different grade point average in overall and each aspect except the aspect of teaching and learning that there was a significant difference between the perceptions of students who had high grade point average and students who had moderate grade point average at the level of .05.

6. Medical students rated environment related to educational management of faculty of Medicine, Srinakharinwirot University in overall and each aspect lower than the criteria at the significant level of .05 except the aspect of relationships among students that they rated higher than the criteria at the significant level of .05.

ปริญญานิพนธ์

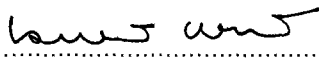
เรื่อง

สภาพแวดล้อมที่เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษาของคณะแพทยศาสตร์
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ตามทัศนะของนิสิตแพทย์

ของ

นางจันทร์เพ็ญ หงษ์ทอง

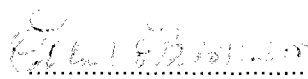
ได้รับอนุมัติจากบัณฑิตวิทยาลัยให้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร
ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต วิชาเอกการอุดมศึกษา
ของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

.....คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

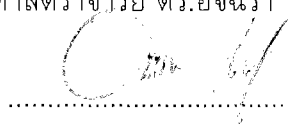
(รองศาสตราจารย์ ดร.นภาพร หะวานนท์)

วันที่ ๑๖ พฤษภาคม พ.ศ. ๒๕๔๕

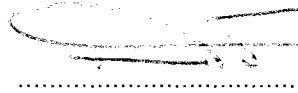
คณะกรรมการสอบปริญญานิพนธ์

.....ประธาน

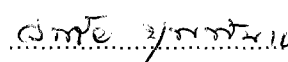
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.อัญญา วัฒนานรงค์)

.....กรรมการ

(อาจารย์ ดร.อรรณพ โพธิสุข)

.....กรรมการที่แต่งตั้งเพิ่มเติม

(อาจารย์ ดร.ราชันย์ บุญธิมา)

.....กรรมการที่แต่งตั้งเพิ่มเติม

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ นายแพทย์วันชัย บุพพันธ์เหรียญ)

ประกาศคุณูปการ

ปริญญานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จได้ด้วยความกรุณาจาก ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.อัจฉรา วัฒนานรงค์ ประธานกรรมการควบคุมปริญญานิพนธ์ อาจารย์ ดร.อรรณพ โพธิ์สุ กรรมการควบคุมปริญญานิพนธ์ และผู้ช่วยศาสตราจารย์ นายแพทย์วันชัย บุพพันธ์ และ อาจารย์ ดร.ราชันย์ บุญธิมา กรรมการที่แต่งตั้งเพิ่มเติม รวมทั้งผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. สุชาติา สุธรรมรักษ์ ที่เสียสละเวลาให้คำปรึกษา เสนอแนะข้อบกพร่องต่าง ๆ เพื่อให้ปริญญานิพนธ์ฉบับนี้มีความสมบูรณ์ยิ่งขึ้น ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณด้วยความเคารพยิ่ง

ขอกราบขอบพระคุณ รองศาสตราจารย์นายแพทย์อรุณวงษ์ เทพชาตรี รองศาสตราจารย์ปานสิริ พันธุ์สุวรรณ ผู้ช่วยศาสตราจารย์นายแพทย์วันชัย บุพพันธ์ และ รองศาสตราจารย์ สมสรร วงษ์อยู่น้อย และ อาจารย์ ดร.จารุวรรณ สกุลคู่ ที่ได้กรุณาตรวจสอบแบบสอบถาม รวมทั้งให้คำแนะนำที่เป็นประโยชน์ต่อการวิจัยอย่างมาก

ขอกราบขอบพระคุณ ผู้ช่วยศาสตราจารย์สมชาย สันติวัฒนกุล ผู้ช่วยศาสตราจารย์ นายแพทย์ปริญญ์ อัครานุกรณ์ ผู้ให้ข้อมูลที่เป็นประโยชน์ต่อการวิจัย และขอขอบคุณนิสิตแพทย์ คณะแพทยศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ทุกท่านที่ได้กรุณาตอบแบบสอบถาม

ขอขอบพระคุณ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ที่ให้ทุนส่วนหนึ่งเป็นค่าใช้จ่ายในการศึกษาครั้งนี้ ขอขอบคุณเพื่อนๆ สาขาวิชาการอุดมศึกษา ภาคพิเศษรุ่น 6 ที่ให้ความช่วยเหลือตลอดช่วงการศึกษา พร้อมคำแนะนำและกำลังใจให้แก่มั่นคงตลอดมา

สุดท้ายนี้ผู้วิจัยขอโน้มรำลึกถึงพระคุณของบิดา คุณพ่อกมล มณีงาม ผู้ล่วงลับไปแล้ว และขอกราบขอบพระคุณเป็นอย่างสูงสำหรับคุณแม่บัวลม มณีงาม คุณพ่อโพธิ์ หงษ์ทอง คุณแม่สุนทรี หงษ์ทอง ที่ได้อบรมสั่งสอน สนับสนุนในการศึกษา ให้ความช่วยเหลือ และ เด็กชายภูซังค์ หงษ์ทอง ซึ่งเป็นกำลังใจสำคัญ ในการทำปริญญานิพนธ์ฉบับนี้จนสำเร็จ

จันทร์เพ็ญ หงษ์ทอง

สารบัญ

บทที่	หน้า
1 บทนำ	1
ภูมิหลัง	1
ความมุ่งหมายของการวิจัย	9
ความสำคัญของการวิจัย	9
ขอบเขตของการวิจัย	9
ประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย	9
ตัวแปรที่ศึกษา	10
นิยามศัพท์เฉพาะ	11
สมมติฐานในการวิจัย	13
2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	15
ความหมายของสภาพแวดล้อมสถาบันอุดมศึกษา	15
ความสำคัญของสภาพแวดล้อมสถาบันอุดมศึกษา	16
ทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับสภาพแวดล้อมสถาบันอุดมศึกษา	19
การศึกษาเกี่ยวกับสภาพแวดล้อมสถาบันอุดมศึกษา	20
การศึกษาเกี่ยวกับตัวแปรด้านผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน	23
สภาพแวดล้อมที่เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษาในสถาบันอุดมศึกษา	25
การจัดศึกษาของคณะแพทยศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ	45
3 วิธีดำเนินการวิจัย	49
การกำหนดประชากรและการเลือกกลุ่มตัวอย่าง	49
การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	50
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	51
การเก็บรวบรวมข้อมูล	52
การจัดกระทำข้อมูล	53
การวิเคราะห์ข้อมูล	54
สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล	55

สารบัญ (ต่อ)

บทที่	หน้า
4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	56
สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล	56
การเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล	56
5 สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ.....	83
ความมุ่งหมายของการศึกษาค้นคว้า	83
สมมติฐานในการวิจัย.....	83
วิธีดำเนินการศึกษาค้นคว้า.....	84
การวิเคราะห์ข้อมูล	84
สรุปผลการศึกษาค้นคว้า	85
อภิปรายผล.....	89
ข้อเสนอแนะในการนำผลการศึกษาค้นคว้าไปใช้	101
ข้อเสนอแนะการทำวิจัยครั้งต่อไป	104
บรรณานุกรม	106
ภาคผนวก	114
ภาคผนวก ก หนังสือแนะนำและแบบสอบถาม	115
ภาคผนวก ข จดหมายขอเชิญเป็นผู้เชี่ยวชาญ	125
ภาคผนวก ค รายนามผู้ทรงคุณวุฒิ.....	129
ภาคผนวก ง ค่าความเชื่อมั่นและค่าอำนาจจำแนกเป็นรายข้อ	131
ประวัติย่อผู้วิจัย.....	134

บัญชีตาราง

ตาราง		หน้า
1	จำนวนประชากรและกลุ่มตัวอย่างของนิสิตคณะแพทยศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ จำแนกตามชั้นปี	49
2	จำนวนของแบบสอบถามที่ส่งไปและได้รับคืนและมีความสมบูรณ์ จำแนกตามชั้นปี	53
3	จำนวนและค่าร้อยละของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามตัวแปรที่ศึกษา	58
4	ค่าคะแนนเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานของสภาพแวดล้อมที่เกี่ยวข้อง กับการจัดการศึกษาของคณะแพทยศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ตามทัศนะของนิสิตแพทย์ โดยรวมและเป็นรายด้าน	59
5	ค่าคะแนนเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานของสภาพแวดล้อมที่เกี่ยวข้อง กับการจัดการศึกษาของคณะแพทยศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ตามทัศนะของนิสิตแพทย์ ด้านการเรียนการสอน เป็นรายข้อ	60
6	ค่าคะแนนเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานของสภาพแวดล้อมที่เกี่ยวข้อง กับการจัดการศึกษาของคณะแพทยศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ตามทัศนะของนิสิตแพทย์ ด้านอาจารย์ผู้สอน เป็นรายข้อ	62
7	ค่าคะแนนเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานของสภาพแวดล้อมที่เกี่ยวข้อง กับการจัดการศึกษาของคณะแพทยศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ตามทัศนะของนิสิตแพทย์ ด้านกิจกรรมนิสิต เป็นรายข้อ	64
8	ค่าคะแนนเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานของสภาพแวดล้อมที่เกี่ยวข้อง กับการจัดการศึกษาของคณะแพทยศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ตามทัศนะของนิสิตแพทย์ ด้านการบริการนิสิต เป็นรายข้อ	66
9	ค่าคะแนนเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานของสภาพแวดล้อมที่เกี่ยวข้อง กับการจัดการศึกษาของคณะแพทยศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ตามทัศนะของนิสิตแพทย์ ด้านอาคารสถานที่ เป็นรายข้อ	67
10	ค่าคะแนนเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานของสภาพแวดล้อมที่เกี่ยวข้อง กับการจัดการศึกษาของคณะแพทยศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ตามทัศนะของนิสิตแพทย์ ด้านความสัมพันธ์กับกลุ่มเพื่อน เป็นรายข้อ	68
11	การเปรียบเทียบทัศนะของนิสิตแพทย์ที่มีต่อสภาพแวดล้อมที่เกี่ยวข้องกับการจัด การศึกษาของคณะแพทยศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ โดยรวม และเป็นรายด้าน จำแนกตามเพศ	69

บัญชีตาราง (ต่อ)

ตาราง		หน้า
12	การเปรียบเทียบทักษะของนิสิตแพทย์ที่มีต่อสภาพแวดล้อมที่เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษาของคณะแพทยศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ โดยรวมและรายด้าน จำแนกตามชั้นปีที่ศึกษา	70
13	การทดสอบความแตกต่างค่าคะแนนเฉลี่ยของทักษะนิสิตแพทย์ที่มีต่อสภาพแวดล้อมที่เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษาของคณะแพทยศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ด้านการเรียนการสอน จำแนกตามชั้นปีที่ศึกษา เป็นรายคู่	72
14	การทดสอบความแตกต่างค่าคะแนนเฉลี่ยของทักษะนิสิตแพทย์ที่มีต่อสภาพแวดล้อมที่เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษาของคณะแพทยศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ด้านอาจารย์ผู้สอน จำแนกตามชั้นปีที่ศึกษาเป็นรายคู่	73
15	การทดสอบความแตกต่างค่าคะแนนเฉลี่ยของทักษะนิสิตแพทย์ที่มีต่อสภาพแวดล้อมที่เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษาของคณะแพทยศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ด้านกิจกรรมนิสิต จำแนกตามชั้นปีที่ศึกษา เป็นรายคู่	74
16	การทดสอบความแตกต่างค่าคะแนนเฉลี่ยของทักษะนิสิตแพทย์ที่มีต่อสภาพแวดล้อมที่เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษาของคณะแพทยศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ด้านการบริการนิสิต จำแนกตามชั้นปีที่ศึกษา เป็นรายคู่	75
17	การทดสอบความแตกต่างค่าคะแนนเฉลี่ยของทักษะนิสิตแพทย์ที่มีต่อสภาพแวดล้อมที่เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษาของคณะแพทยศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ทั้ง 6 ด้านโดยรวม จำแนกตามชั้นปีที่ศึกษา เป็นรายคู่	76
18	การเปรียบเทียบทักษะของนิสิตแพทย์ที่มีต่อสภาพแวดล้อมที่เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษาของคณะแพทยศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ โดยรวมและในแต่ละด้าน จำแนกตามระดับการศึกษา	77

บัญชีตาราง (ต่อ)

ตาราง

หน้า

- 19 การเปรียบเทียบทักษะของนิสิตแพทย์ที่มีต่อสภาพแวดล้อมที่เกี่ยวข้องกับ
การจัดการศึกษาของคณะแพทยศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
โดยรวมและในแต่ละด้าน จำแนกตามผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน..... 78
- 20 การทดสอบความแตกต่างค่าคะแนนเฉลี่ยของทักษะนิสิตแพทย์ที่มีต่อสภาพ
แวดล้อมที่เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษาของคณะแพทยศาสตร์
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ด้านการเรียนการสอน จำแนกตาม
ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เป็นรายคู่..... 79
- 21 การประเมินทักษะของนิสิตแพทย์ที่มีต่อสภาพแวดล้อมที่เกี่ยวข้องกับการจัด
การศึกษาของคณะแพทยศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ โดยรวม
และในแต่ละด้านเปรียบเทียบกับเกณฑ์..... 80
- 22 แสดงความคิดเห็นและข้อเสนอแนะเพิ่มเติมตามทักษะของนิสิตแพทย์ที่มีต่อ
สภาพแวดล้อมที่เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษาของคณะแพทยศาสตร์
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ จากแบบสอบถามปลายเปิด..... 81

บัญชีภาพประกอบ

ภาพประกอบ	หน้า
1 ทฤษฎีประสมประสานเกี่ยวกับพฤติกรรมและสิ่งแวดล้อม.....	17
2 โมเดล I-E-O สำหรับการศึกษาผลการเรียนรู้ของนักศึกษา.....	21

บทที่ 1

บทนำ

ภูมิหลัง

ในการพัฒนาประเทศนั้น สถาบันการศึกษานับว่ามีความสำคัญและมีส่วนรับผิดชอบต่อการเสริมสร้างคุณลักษณะที่พึงประสงค์ให้แก่เยาวชนและพลเมืองในชาติ และการที่จะพัฒนาพลเมืองของประเทศให้เป็นบุคคลที่มีคุณภาพ มีความรับผิดชอบต่อสังคม มีระเบียบวินัย ขยันอดทน มีความสามัคคี และยึดหลักการปฏิบัติงานนั้น สิ่งสำคัญที่สุดก็คือ การจัดการศึกษาให้มีประสิทธิภาพ ทั้งนี้เพราะการศึกษาเป็นเครื่องมือสำคัญในการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ ให้มีความรู้ ความคิด ความสามารถ และทักษะที่จำเป็นต่างๆ เพื่อการปรับตัวและดำรงอยู่ในสังคมยุคโลกาภิวัตน์อย่างมีความมั่นคง (สุวัฒน์ ช่างเหล็ก. 2542 : 27) สถาบันอุดมศึกษามีหน้าที่ จัดการศึกษาระดับสูง มุ่งพัฒนาคนให้มีความรู้ ความเจริญงอกงามทางสติปัญญา และความคิด เพื่อความก้าวหน้าทางวิชาชีพ เพื่อพัฒนาประเทศ และมุ่งพัฒนาคนให้มีคุณธรรม จริยธรรม มีความรู้ความเข้าใจในศิลปวัฒนธรรมเพื่อให้สามารถดำรงชีวิตอันมีคุณค่าแก่บุคคล สังคม และประเทศชาติ (พจน์ สะเพียรชัย. 2532 : 12) ดังนั้น การจัดการศึกษาของสถาบันใดหรือหลักสูตรใด ถ้าสามารถดำเนินการให้บัณฑิตทุกคนสำเร็จการศึกษาได้ตามที่หลักสูตรกำหนดโดยประหยัด ทั้งงบประมาณ แรงงาน วัสดุ อุปกรณ์ และเวลาที่ใช้ศึกษา ก็ย่อมแสดงว่าการจัดการศึกษาของสถาบัน หรือหลักสูตรนั้นมีประสิทธิภาพมาก (ธีระ รุญเจริญ. 2530 : 44 - 45)

จากสภาวะการณ์ในปัจจุบัน ที่มีการแข่งขันกันสูงในเชิงธุรกิจ สืบเนื่องมาจากโลกมีความเป็นสากล มีนวัตกรรมทางด้านเทคโนโลยี และมีความเจริญก้าวหน้าเทคโนโลยีสารสนเทศมากขึ้น การติดต่อ การค้าขาย การแลกเปลี่ยน การคมนาคม ต่างๆ มีการแข่งขันกันมากขึ้น ผู้คนในสังคมมีทางเลือกใช้ผลิตภัณฑ์และการบริการที่มีคุณภาพตามความต้องการได้มาก จึงทำให้ทุกองค์กรต่างพัฒนาให้ผลผลิตมีคุณภาพ เพื่อจะได้นำเสนอทางเลือกให้คนในสังคมพึงพอใจ ซึ่งส่งผลให้องค์กรสามารถดำรงอยู่ได้ท่ามกลางการแข่งขันสูง และในภาวะวิกฤติเศรษฐกิจ (กฤษณ์ อุทัยรัตน์. 2542 : 8) สถาบันอุดมศึกษาเป็นส่วนหนึ่งที่ได้รับผลกระทบจากการเปลี่ยนแปลงเหล่านี้ ทำให้ต้องมุ่งเน้นให้การดำเนินงานที่มีคุณภาพ เพื่อให้สอดคล้อง

กับความต้องการและการเปลี่ยนแปลงของสังคม โดยมีการบริหารงานด้านคุณภาพ และนำระบบประกันคุณภาพการศึกษามาใช้ เพื่อให้สถาบันอุดมศึกษาดำเนินงานอย่างมีคุณภาพ และทำให้ผู้เรียนและบัณฑิตมีความรู้ ความสามารถ และมีคุณภาพตามที่สังคมคาดหวัง การที่สถาบันอุดมศึกษา จะบรรลุเป้าหมายในการผลิตบัณฑิตที่มีคุณภาพได้ ส่วนหนึ่งจะต้องให้ความสำคัญต่อลักษณะธรรมชาติ ความต้องการ และความคิดเห็นของนิสิตนักศึกษาว่ามีความคาดหวัง และความพึงพอใจต่อสถาบันอย่างไร อาทิเช่น ในด้านการจัดการศึกษา การดำเนินงาน และการจัดสภาพแวดล้อม ตลอดจนการให้บริการต่างๆ ของสถาบัน ในทางจิตวิทยา สภาพแวดล้อม (Environment) มีอิทธิพลต่อชีวิต ความเป็นอยู่ตลอดจนพัฒนาการด้านต่างๆ ของมนุษย์เป็นอย่างมาก นักการศึกษาปัจจุบันเชื่อว่า สภาพแวดล้อมมีอิทธิพลต่อการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมของมนุษย์ ซึ่งถ้าสามารถจัดสภาพแวดล้อมให้ดีแล้ว จะสามารถเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมของมนุษย์ให้เป็นไปในทางที่ดีขึ้น (กาญจนา ภาสุพันธ์. 2531 : 1)

แนวทางการปฏิบัติเพื่อให้มหาวิทยาลัยบรรลุเป้าหมายของการจัดการศึกษาที่มีประสิทธิภาพ จำเป็นต้องอาศัยองค์ประกอบต่างๆ เช่น คุณภาพของอาจารย์ คุณภาพของนิสิตนักศึกษา บรรยากาศทางวิชาการและสภาพแวดล้อมที่เหมาะสม ซึ่งการจัดสภาพแวดล้อมที่ดี จะช่วยให้นิสิตนักศึกษามีความสุข ได้รับความสะดวก ปราศจากความกังวล สามารถศึกษาได้อย่างเต็มที่ ช่วยสร้างลักษณะนิสัย รวมทั้งช่วยสร้างค่านิยมที่ถูกต้องให้เกิดแก่นิสิตนักศึกษา โดยเฉพาะทางด้านคุณธรรมและจริยธรรม (ตุลิต คงตระกูล. 2526 : 129) ดังเช่นแอสติน (Astin. 1968 : 3) กล่าวว่า สภาพแวดล้อมมีอิทธิพลต่อความเป็นอยู่ตลอดจนพัฒนาการด้านต่างๆ ของนักศึกษาอย่างมาก เพราะเป็นปัจจัยที่ช่วยกล่อมเกลาบคลิกภาพ ในฐานะที่นิสิตนักศึกษาเป็นบุคคลที่สำคัญในสถาบัน มหาวิทยาลัยจึงจำเป็นต้องสร้างสภาพแวดล้อมที่จะกระตุ้นให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้และพัฒนาตนเองจนสุดขีดความสามารถ โดยการจัดสภาพแวดล้อมให้เหมาะสม สร้างความพอดีให้เกิดกับสภาวะทางจิตใจของนิสิตนักศึกษา เพื่อให้นิสิตนักศึกษามีโอกาสได้พัฒนาอารมณ์และบุคลิกภาพของตนอย่างสมบูรณ์ ในด้านการจัดการเรียนการสอนเช่นกัน ผู้สอนจะสอนได้ดี มีประสิทธิภาพ ก็ต่อเมื่อเข้าใจลักษณะธรรมชาติของผู้เรียน เพราะนักศึกษาแต่ละคนมีความแตกต่างกันโดยภูมิหลัง ทั้งในด้านความรู้ ความสามารถ ความต้องการ ความสนใจ บุคลิกภาพ ความคาดหวัง รวมทั้งประเภทของสถาบันและประเภทของสาขาวิชา (สมสุข ชีระพิจิตร.มปป.ก) การที่นิสิตนักศึกษาแต่ละคน

จะประสบผลสำเร็จทั้งทางด้านวิชาการ และพัฒนาการในด้านต่าง ๆ สภาพแวดล้อมในสถาบัน จึงมีส่วนเกี่ยวข้องอยู่เป็นอันมาก สภาพแวดล้อมในสถาบันยังก่อให้เกิดความประทับใจแก่นักศึกษาเช่น ชื่อเสียงของมหาวิทยาลัย การบริหารงาน บรรยากาศในการเรียนการสอน พฤติกรรมเกี่ยวกับกลุ่มเพื่อน อาคารสถานที่ การจัดกิจกรรมที่ส่งผลให้นิสิตพัฒนาตนเอง นอกจากนั้นการที่ นักศึกษาบางคนไม่ประสบความสำเร็จในสภาพแวดล้อมแบบหนึ่ง แต่อาจจะประสบความสำเร็จในสภาพแวดล้อมอีกแบบหนึ่งก็ได้ (อรรถนพ คุณพันธ์. 2521 : 1 - 24)

มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ เป็นมหาวิทยาลัยของรัฐ ที่ตระหนักในความสำคัญของการจัดการศึกษาที่สนองนโยบายของรัฐ ทั้งในด้านการศึกษาและแก้ไขปัญหาด้าน การขาดแคลนแพทย์ของประเทศไทย โดยยึดนโยบายประหยัดนำทรัพยากรที่มีอยู่มาใช้ให้เกิดประโยชน์สูงสุดในการผลิตแพทย์ มีความมุ่งหมายที่จะผลิตแพทย์ไปรับใช้ชนบท โครงการจัดตั้งคณะแพทยศาสตร์ จึงได้เริ่มดำเนินการขึ้นในปี พ.ศ.2523 เป็นความร่วมมือประสานงานระหว่างมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ กับกรุงเทพมหานคร และใช้โรงพยาบาล วชิรพยาบาลเป็นฐานการศึกษาในระดับคลินิก (ปัจจุบันคือวิทยาลัยแพทยศาสตร์ กรุงเทพมหานครและวชิรพยาบาล) รวมทั้งมีโรงพยาบาลตำรวจ และสถาบันในสังกัดกระทรวง สาธารณสุข เป็นสถาบันสมทบ คณะแพทยศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ได้รับอนุมัติ การจัดตั้งเมื่อวันที่ 13 มิถุนายน พ.ศ.2528 ตามประกาศทบวงมหาวิทยาลัย ในราชกิจจานุเบกษา ฉบับพิเศษ เล่ม 102 ตอนที่ 76 หน้า 19 – 20 (มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. 2543 : 1) หลักสูตรของคณะแพทยศาสตร์ วางบนพื้นฐานของปรัชญาทางการศึกษา ดังนี้ “แพทยศาสตร์ เป็นวิทยาการที่เกี่ยวกับชีวิตมนุษย์ทั้งในด้านร่างกาย จิตใจและสิ่งแวดล้อม แพทย์ที่ดีจำเป็นต้องมีความสามารถในการป้องกันโรค ส่งเสริมสุขภาพบำบัดรักษาฟื้นฟูสมรรถภาพ และเพิ่มคุณภาพชีวิตแก่มวลมนุษย์ทั้งในระดับบุคคล, ครอบครัว, ชุมชน โดยไม่เลือกชั้นวรรณะ” (มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. 2531 : 67) โดยมีจุดมุ่งหมายที่จะผลิตนิสิตแพทย์ ให้เป็นผู้มีความรู้ ความสามารถ และมีคุณภาพในสาขาวิชาแพทย์ สามารถออกมารับใช้ชุมชน ที่ทุรกันดารได้อย่างมีประสิทธิภาพ มีเจตคติที่ดีในการรับใช้สังคมไทย มีความรอบรู้ และ เชี่ยวชาญงานสาธารณสุขของประเทศ มีคุณธรรม และความเสียสละเพื่อประโยชน์ต่อส่วนรวม ซึ่งสอดคล้องกับนโยบายของประเทศ และสนองตอบความต้องการแพทย์ของประชาชนชาว

ชนบทอย่างแท้จริง คณะแพทยศาสตร์ได้รับนิสิตแพทย์ตั้งแต่ปีการศึกษา 2528 เป็นต้นมา และมีบัณฑิตแพทย์จบไปแล้วจนปัจจุบัน จำนวน 522 คน (มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. 2544 : 4)

โครงสร้างการบริหารการศึกษาของคณะแพทยศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ เดิมมีความแตกต่างจากคณะแพทยศาสตร์ ของมหาวิทยาลัยอื่นๆ ในประเทศไทย คือมีสถานที่ทำการตั้งอยู่คนละแห่ง โดยคณะแพทยศาสตร์ แบ่งออกเป็น 17 ภาควิชา จัดการศึกษาเป็น 2 ระดับ คือระดับพรีคลินิก มีจำนวน 6 ภาควิชา ในระยะเริ่มต้นของการจัดการเรียนการสอน 3 ภาควิชา ใช้อาคารบางส่วนของคณะวิทยาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ดังนี้คือ ภาควิชากายวิภาคศาสตร์ ภาควิชาสรีรวิทยา ภาควิชาเภสัชวิทยา ส่วน 2 ภาควิชา คือ ภาควิชาจุลชีววิทยา ภาควิชาชีววิทยา ใช้อาคารบางส่วน ของ คณะวิทยาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดล จัดการเรียนการสอน ส่วนภาควิชาพยาธิวิทยา และการศึกษาระดับคลินิก มี 11 ภาควิชา คือ 1.ภาควิชาจิตเวช 2. ภาควิชารังสีวิทยา 3. ภาควิชาเวชศาสตร์ป้องกันและสังคม 4. ภาควิชาวิสัญญี 5. ภาควิชาศัลยศาสตร์ 6. ภาควิชาสูติศาสตร์ - นรีเวชวิทยา 7. ภาควิชากุมารเวชศาสตร์ 8. ภาควิชาออร์โธปิดิกส์ 9. ภาควิชาอายุรศาสตร์ 10. ภาควิชาจักษุ-โสต-นาสิก-ลาริงซ์วิทยา มีการเรียนการสอนที่โรงพยาบาลวชิรพยาบาล และ 11. ภาควิชานิติเวช ศาสตร์ จัดการเรียนการสอน ที่สถาบันนิติเวช โรงพยาบาลตำรวจ ส่วนอาจารย์แพทย์ใช้แพทย์ประจำของโรงพยาบาลที่มีคุณวุฒิ และศักยภาพเหมาะสมเป็นอาจารย์พิเศษ ส่วนอาจารย์ที่สอนในระดับพรีคลินิกรับโอนย้ายอาจารย์ที่มีคุณวุฒิที่เหมาะสม และรับอาจารย์เพิ่มใหม่ในสาขาที่ขาดแคลน (มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. 2531 : 1 – 2) ปัจจุบัน คณะแพทยศาสตร์ มีอาคารที่ใช้ในการเรียนการสอนของคณะแพทยศาสตร์ ได้ทำการสอนนิสิตในระดับพรีคลินิก ทั้ง 6 ภาควิชารวมในสถานที่เดียวกัน ที่มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ส่วนการศึกษาในระดับคลินิกยังคงใช้สถานที่เดิม

ในการจัดการศึกษาที่จะให้นิสิตแพทย์บรรลุจุดมุ่งหมายของคณะแพทยศาสตร์ได้นั้น องค์ประกอบที่สำคัญที่สุดประการหนึ่งคือ การจัดสภาพแวดล้อมให้เหมาะสม และสอดคล้องกับความต้องการ จำเป็นจะต้องเข้าใจและเอาใจใส่ต่อความต้องการ โดยเฉพาะอย่างยิ่ง เปิดโอกาสให้นิสิตได้แสดงความคิดเห็นต่อสถานศึกษา รับฟัง และให้ความช่วยเหลือเมื่อนิสิตมีปัญหา ซึ่งเป็นการมีทัศนคติที่ดี และมีความภาคภูมิใจต่อการเป็นส่วนหนึ่งของสถานศึกษา

วิจิตร สิ้นสิริ (2534 : 39) ได้กล่าวว่า สภาพแวดล้อมจะช่วยส่งเสริมให้นิสิตพัฒนาศักยภาพ ทางด้านบุคลิกภาพ สติปัญญา ตลอดจนการรู้จักแก้ปัญหาอย่างเฉลียวฉลาด จินตนา ยูนิพันธ์ (2527 : 61) มีความเห็นสอดคล้องเช่นเดียวกันว่า สภาพแวดล้อมนับว่ามีอิทธิพลต่อการเรียน การสอนครอบคลุมถึงสภาพแวดล้อมทางกายภาพ ทางจิตใจ และทางสังคม ส่งผลทำให้ผลการ เรียนบรรลุเป้าหมายได้อย่างมีคุณภาพ และประสิทธิภาพ ในการดำเนินงานที่ผ่านมาของ คณะแพทยศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ จากการสัมภาษณ์นิสิตแพทย์ อาจารย์ พบว่ายังมีปัญหาสภาพแวดล้อมที่เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษาของคณะแพทยศาสตร์ ในด้านต่าง ๆ อยู่หลายประการ สรุปประเด็นปัญหาต่าง ๆ ได้ดังนี้

ด้านการจัดการเรียนการสอน ในระดับพรีคลินิกเป็นการเรียนการสอนแบบบูรณาการ ส่วนใหญ่เป็นการสอนแบบบรรยาย เนื้อหาในแต่ละรายวิชามีมาก บางรายวิชาซ้ำซ้อนกัน บางรายวิชาไม่สอดคล้องกันระหว่างหน่วยกิตกับระยะเวลาเรียน ไม่มีการจัดลำดับความสำคัญของเนื้อหา ทำให้ผู้เรียนเกิดความสับสน นิสิตจับประเด็นไม่ทัน บางครั้งไม่เข้าใจเนื้อหาที่เรียน การจัดทำเอกสารประกอบการเรียนมีมากเกินไป มีการเปลี่ยนแปลงตารางสอนบ่อย โดยไม่แจ้งล่วงหน้า จำนวนอาจารย์ และเจ้าหน้าที่ควบคุมการสอนในห้องปฏิบัติการต่าง ๆ (Laboratory) มีจำนวนไม่เหมาะสมกับจำนวนนิสิต (พิชัย สรรพโรจน์พัฒนา, สัมภาษณ์. 2544) ส่วนการเรียน การสอนในระดับคลินิก คือ นิสิตชั้นปีที่ 4 - 5 การเรียนการสอนจะเรียนกับผู้ป่วยในช่วงเช้า ส่วนช่วงบ่ายจะมีชั่วโมงบรรยายกับอาจารย์ผู้สอน ส่วนนิสิตชั้นปีที่ 6 จะเรียนกับผู้ป่วย โดย แยกกันเรียนเป็นกลุ่มในแต่ละสาขาวิชา ในแต่ละวันการเรียนรู้กับผู้ป่วยไม่เหมือนกัน เนื้อหา ที่นิสิตเรียนรู้จำเป็นต้องรู้จักสังเกต ซักถาม จดจำ สืบรวจ ค้นคว้า และศึกษาหาความรู้ เพิ่มเติมด้วยตนเองจากหนังสือวิชาการต่าง ๆ แต่นิสิตมักรอคอยคำตอบจากอาจารย์ผู้สอน มากกว่าไปค้นคว้าจากตำรา (ปริญญ์ อัครานุรักษ์กุล, สัมภาษณ์. 2544) นิสิตแต่ละคนจะมี ความรู้ไม่เท่ากัน เนื่องจากในแต่ละกลุ่มมีคนไข้ที่หลากหลายและแตกต่างกัน การสอนวินิจฉัย ไม่ได้สอนแบบเรียนรู้จากปัญหาเป็นหลัก (Problem - Based Learning) ทำให้นิสิตมีปัญหา เกี่ยวกับทักษะการแก้ปัญหา และการตัดสินใจรวมถึงวิธีคิดเป็นระบบ ส่งผลให้เกิดปัญหา การทุจริตในการสอบ อาจารย์ผู้สอนให้ความรู้ กับนิสิตแพทย์ไม่เท่าเทียมกัน เช่น อาจารย์ ผู้สอนให้ความสำคัญในการสอนกับนิสิตแพทย์ฝึกหัด (Resident) มากกว่านิสิตแพทย์ชั้นปีที่

4 – 6 นิสิตแพทย์ฝึกหัดมักจะไม่ถ่ายทอดความรู้ให้กับนิสิตแพทย์ (ประภาพร ยิ้มทองสุข. สัมภาษณ์. 2544) รองคณบดีฝ่ายกิจการนิสิตได้ให้ความเห็นเพิ่มเติมว่า นิสิตมีส่วนร่วมในการเรียนการสอนน้อย เพราะนิสิตส่วนใหญ่ไม่กล้าแสดงความคิดเห็น หรือร่วมการอภิปรายในระหว่างเรียน (สมชาย สันติวัฒนกุล. สัมภาษณ์. 2544)

ด้านอาจารย์ผู้สอน พบว่าอาจารย์บางท่านมีความรู้ในสาขาวิชาที่สอน แต่ขาดเทคนิคการถ่ายทอดความรู้ให้แก่ผู้เรียน ไม่กระตุ้นให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็นระหว่างการสอน อาจารย์บางท่านเลื่อนการสอนบ่อย มาสอนไม่ตรงเวลา บางครั้งสอนเลยเวลา การประเมินผู้สอน ผู้เรียนไม่กล้าประเมินอาจารย์ผู้สอนตามความจริง ทำให้อาจารย์ไม่ทราบจุดอ่อน (พิชัย สรรพโอรจน์พัฒนา. สัมภาษณ์. 2544) การเรียนในระดับคลินิก พบว่าอาจารย์ผู้สอนบางท่านไม่มีเวลาสำหรับการให้คำปรึกษาแนะนำเกี่ยวกับความไม่เข้าใจในเนื้อหา และกรณีวินิจฉัยคนไข้ ให้แก่นิสิตแพทย์น้อยเกินไป บางครั้งนัดพบยาก ในขณะเดียวกันนิสิตส่วนใหญ่ต้องการคำปรึกษาวินิจฉัยอย่างใกล้ชิดและต่อเนื่อง อาจารย์ผู้สอนไม่มีตารางเวลาที่ชัดเจนในการให้นิสิตเข้าพบ ส่งผลให้ความสัมพันธ์ระหว่างอาจารย์ผู้สอนกับนิสิตมีน้อย นิสิตที่มีปัญหาจึงไม่กล้าเข้าพบ (สุพัตร์ ศิริเดชไชยวงศ์. สัมภาษณ์. 2544)

ด้านกิจกรรมนิสิต คณะแพทยศาสตร์มีโครงการจัดกิจกรรมให้นิสิตแพทย์ทุกชั้นปี เช่น กิจกรรมพิธีไหว้ครู การปฐมนิเทศ โครงการกีฬาสัมพันธ์นิสิต – อาจารย์ การพัฒนาคุณภาพชีวิตนิสิตแพทย์เป็นต้น กิจกรรมต่าง ๆ ที่สโมสรนิสิตแพทย์เป็นผู้จัดเช่น กิจกรรมประชุมเชียร์ โครงการค่ายสานฝันวันสู่มหาลัย เป็นต้น กิจกรรมเหล่านี้จะให้นิสิตได้พัฒนาทางร่างกาย อารมณ์ สังคม จิตใจ ความสามัคคี มีน้ำใจเอื้อเฟื้อ รวมทั้งกิจกรรมออกหน่วยแพทย์เคลื่อนที่ ทำให้นิสิตแพทย์ได้เรียนรู้ชีวิตท้องถิ่น และความเป็นจริงของชาวชนบท พบปัญหาว่าการจัดกิจกรรมไม่สอดคล้องกับเวลาที่นิสิตว่าง การประชาสัมพันธ์ยังไม่ทั่วถึง นิสิตไม่เห็นประโยชน์ของการเข้าร่วมกิจกรรมและกิจกรรมต่างๆ จึงมาร่วมงานไม่มาก (อาทิตย์ วีระเบญจพล. สัมภาษณ์. 2544) และหากมีการจัดกิจกรรมที่มหาวิทยาลัย – ศรีนครินทรวิโรฒ นิสิตแพทย์ชั้นปีที่ 4 - ชั้นปีที่ 6 มักมีปัญหาด้านการเดินทางมาร่วมกิจกรรม ประกอบกับต้องอยู่เวรดูแลผู้ป่วยตามที่ได้รับมอบหมาย นิสิตไม่สามารถจัดสรรเวลาในการเข้าร่วมกิจกรรม ทำให้นิสิตแพทย์ที่เรียนระดับคลินิกมีส่วนร่วมในกิจกรรมน้อย เช่นเดียวกัน หากมีการจัดกิจกรรมที่คณะแพทยศาสตร์ วชิรพยาบาล นิสิตแพทย์ชั้นปีที่ 1 – 3 ไปร่วม

กิจกรรมน้อย ทำให้การจัดกิจกรรมแบ่งเป็น 2 สถานที่ นอกจากนี้อีกแล้ว สถานที่ที่เป็นห้องสโมสรมินิสิต มีความคับแคบไม่เอื้ออำนวยในการจัดกิจกรรมต่าง ๆ ความร่วมมือระหว่างนิสิตชั้นปีต่าง ๆ มีค่อนข้างน้อย (ชวินทร์ สุวรรณจักรชัย. สัมภาษณ์. 2544)

ด้านการบริการนิสิต ที่คณะแพทยศาสตร์ โรงพยาบาลวชิรพยาบาล พบปัญหาว่าห้องสมุดคับแคบ มีหนังสือน้อยไม่เพียงพอต่อจำนวนนิสิต ฐานข้อมูลมีไม่เพียงพอต่อการค้นคว้า ห้องคอมพิวเตอร์ขาดการดูแลรักษาให้มีความพร้อมในการใช้งาน จำนวนเครื่องคอมพิวเตอร์มีไม่เพียงพอกับความต้องการใช้ของนิสิตแพทย์ ประกอบกับระบบของเครื่องช้ามากยังไม่มีมีการปรับปรุง การบริการให้กับนิสิตในด้านต่าง ๆ ยังมีความไม่เหมาะสม แม้ว่าคณะแพทยศาสตร์ จะมีสำนักงานที่โรงพยาบาลวชิรพยาบาลก็ตาม แต่นิสิตแพทย์ไม่ได้ใช้บริการมากเท่าใด นอกจากนั้น คณะแพทยศาสตร์ ไม่สามารถจัดหาหอพักให้กับนิสิตแพทย์ได้ทั่วถึง นอกจากนี้ทุนการศึกษาสำหรับนิสิตยังมีน้อย (ทิพวรรณ แสงอรุณธารวัฒนา. สัมภาษณ์. 2544) ส่วนที่คณะแพทยศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ พบว่า ห้องสมุดจัดหาหนังสือทางการแพทย์น้อยมาก ไม่เพียงพอต่อความต้องการของนิสิต บรรยากาศในห้องไม่เหมาะสม อุณหภูมิภายในห้อง อากาศร้อน แสงสว่างไม่เพียงพอ นอกจากนั้นห้องสมุดไม่มีเจ้าหน้าที่ให้คำแนะนำ และห้องปฏิบัติการคอมพิวเตอร์ของคณะฯ มักมีเครื่องเสียและอยู่ในสภาพไม่พร้อมใช้งาน (ชวินทร์ สุวรรณจักรชัย. สัมภาษณ์. 2544)

ด้านอาคารสถานที่ อาคารสถานที่ที่เป็นปัจจัยเกื้อหนุนปัจจัยหนึ่งที่ทำให้การเรียนการสอนของคณะแพทยศาสตร์บรรลุเป้าหมาย ในสภาพปัจจุบัน พบว่า ห้องเรียนรวมบางห้องมีการปรับอุณหภูมิไม่เท่ากัน เช่น ด้านหน้าห้องความเย็นของเครื่องปรับอากาศเย็นมาก ส่วนด้านหลังห้องอากาศร้อนส่งผลให้นิสิตแพทย์ขาดสมาธิในการเรียน เก้าอี้ในห้องเรียนส่วนใหญ่ชำรุด ไม่อยู่ในสภาพใช้งานได้ดี ห้องเรียนบางห้องคับแคบไม่เหมาะสมกับจำนวนนิสิต อุปกรณ์สื่อ โสตทัศนูปกรณ์ ที่ใช้ประกอบห้องบรรยาย มีความไม่เหมาะสม ไม่มีการบริหารการใช้อุปกรณ์ที่ดี ปัญหาความเสียหายของวัสดุอุปกรณ์มีอยู่เสมอ เช่น หลอดไฟขาด ขาดการซ่อมบำรุงรักษา รวมทั้งห้องน้ำไม่สะอาด และไม่เพียงพอต่อจำนวนนิสิต (อภิรัตน์ พูลสวัสดิ์. สัมภาษณ์. 2544) บริเวณโดยรอบอาคารมีสถานที่นั่งพักผ่อนน้อย และมีความแออัด เนื่องจากพื้นที่บางส่วนใช้สำหรับจอดรถยนต์ ไม่มีห้องสำหรับให้นิสิตเป็นศูนย์กลางในการทำกิจกรรม บางครั้งการจัดกิจกรรมมีขั้นตอนในการติดต่อขอใช้สถานที่ยุ่งยาก ทำให้เป็นอุปสรรคต่อการ

ทำกิจกรรม (ชวินทร์ สุวรรณฉัตรชัย, สัมภาษณ์. 2544) ส่วนที่คณะแพทยศาสตร์ ที่ใช้สถานที่โรงพยาบาลศิริพยาบาล มีปัญหาด้านอาคารสถานที่คือ ห้องเรียนที่ใช้เรียน ไม่เหมาะสมกับจำนวนนิสิตที่เรียน หอผู้ป่วยบางหอไม่มีห้องเฉพาะสำหรับนิสิตนั่งทำงาน บางห้องมีความสกปรก ไม่เป็นระเบียบ ทำงานไม่สะดวก ไม่มีสถานที่พักผ่อนให้กับนิสิตอย่างเพียงพอ และไม่มีห้องสำหรับนิสิตทำกิจกรรมร่วมกันภายในชั้นปีเดียวกันหรือระหว่างชั้นปี (อาทิตย์ วีระเบญจพล, สัมภาษณ์. 2544)

ด้านความสัมพันธ์กับกลุ่มเพื่อน พบว่านิสิตแพทย์รุ่นพี่ และนิสิตแพทย์รุ่นน้องระหว่างชั้นปีที่ 1 – ชั้นปีที่ 3 มีความสัมพันธ์กันน้อย ทำให้ไม่มีการนัดรวมกลุ่มกันเพื่อช่วยเหลือทางวิชาการ และมักมีเวลาว่างไม่ตรงกัน เพื่อนในชั้นปีเดียวกัน ที่มีความคุ้นเคยกันมาก โดยแยกกันเป็นกลุ่ม เพื่อนที่อยู่กลุ่มเดียวกันจะมีส่วนช่วยเหลือในกลุ่มได้มาก ในภาพรวมของความสัมพันธ์ของนิสิตจะมีลักษณะต่างคนต่างเรียน ซึ่งเป็นบรรยากาศการแข่งขันกัน (ชิตชนก ทศพร, สัมภาษณ์. 2544) ส่วนนิสิตแพทย์ชั้นปีที่ 4 – ชั้นปีที่ 6 ซึ่งเรียนอยู่คณะแพทยศาสตร์ศิริพยาบาล และนิสิตชั้นปีที่ 1 – ชั้นปีที่ 3 มักไม่มีความคุ้นเคยกันส่งผลให้ ความสัมพันธ์ระหว่างกันมีน้อย ไม่ได้ช่วยเหลือหรือแนะนำกันทางวิชาการ (ทิพวรรณ แสงอรุณธารวัฒนา, สัมภาษณ์. 2544)

จากสภาพปัญหาดังกล่าวข้างต้น ผู้วิจัยจึงสนใจศึกษาสภาพแวดล้อมที่เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษาของคณะแพทยศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ เพื่อทราบทัศนะของนิสิตแพทย์ ที่มีต่อสภาพแวดล้อมด้านต่าง ๆ ซึ่งเป็นองค์ประกอบสำคัญในการจัดดำเนินการเรียนการสอนของมหาวิทยาลัย ทั้งนี้เพื่อนำผลการศึกษาในครั้งนี้ไปเป็นแนวทางสำหรับผู้บริหาร คณาจารย์ และผู้เกี่ยวข้องในการปรับปรุง ดำเนินการพัฒนาสภาพแวดล้อมของคณะแพทยศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ให้เอื้อต่อการผลิตบัณฑิตแพทย์ อย่างมีคุณภาพและประสิทธิภาพต่อไป

ความมุ่งหมายของการวิจัย

1. ศึกษาทักษะของนิสิตแพทย์ที่มีต่อสภาพแวดล้อม ที่เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษาของคณะแพทยศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ 6 ด้านคือ ด้านการจัดการเรียนการสอน ด้านอาจารย์ผู้สอน ด้านกิจกรรมนิสิต ด้านการบริการนิสิต ด้านอาคารสถานที่ และด้านความสัมพันธ์กับกลุ่มเพื่อน

2. เปรียบเทียบทักษะของนิสิตแพทย์ ที่มีต่อสภาพแวดล้อมที่เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษาของคณะแพทยศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ โดยรวมและในแต่ละด้าน จำแนกตามตัวแปรเพศ ชั้นปีที่ศึกษา ระดับการศึกษา และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

3. ประเมินทักษะของนิสิตแพทย์คณะแพทยศาสตร์ ที่มีต่อสภาพแวดล้อม คณะแพทยศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ โดยรวมและในแต่ละด้าน เปรียบเทียบกับเกณฑ์

ความสำคัญของการวิจัย

ผลจากการศึกษาในครั้งนี้ เป็นประโยชน์ต่อผู้บริหาร คณาจารย์ และผู้ที่เกี่ยวข้อง เพื่อใช้เป็นแนวทางในการพิจารณากำหนดนโยบาย แผนงาน การส่งเสริมพัฒนา และปรับปรุงแก้ไข สภาพแวดล้อมของคณะแพทยศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒให้เอื้ออำนวยต่อการผลิตบัณฑิตสาขาแพทยศาสตร์ให้เป็นไปอย่างมีคุณภาพและประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

ขอบเขตของการวิจัย

ประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ นิสิตแพทย์ชั้นปีที่ 1 – 6 คณะแพทยศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ที่กำลังศึกษาอยู่ภาคการศึกษาที่ 2 ปีการศึกษา 2544 จำนวนทั้งสิ้น 502 คน

ตัวแปรที่ศึกษา

1. ตัวแปรอิสระ ได้แก่ นิสิตแพทย์ คณะแพทยศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ จำแนกเป็น

1.1 เพศ แบ่งเป็น

1.1.1 เพศชาย

1.1.2 เพศหญิง

1.2 ชั้นปีที่ศึกษา แบ่งเป็น

1.2.1 ชั้นปีที่ 1

1.2.2 ชั้นปีที่ 2

1.2.3 ชั้นปีที่ 3

1.2.4 ชั้นปีที่ 4

1.2.5 ชั้นปีที่ 5

1.2.6 ชั้นปีที่ 6

1.3 ระดับการศึกษา แบ่งเป็น

1.3.1 ระดับปริคลินิก ได้แก่ นิสิตแพทย์ชั้นปีที่ 1 – 3

1.3.2 ระดับคลินิก ได้แก่ นิสิตแพทย์ชั้นปีที่ 4 – 6

1.4 ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน แบ่งเป็น

1.4.1 ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนอยู่ในระดับสูง (คะแนนเฉลี่ยสะสมตั้งแต่ 3.25 ขึ้นไป)

1.4.2 ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนอยู่ในระดับปานกลาง (คะแนนเฉลี่ยสะสมระหว่าง 2.51 – 3.24)

1.4.3. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนอยู่ในระดับต่ำ (คะแนนเฉลี่ย 2.50 หรือต่ำกว่า)

2. ตัวแปรตาม ได้แก่ ทักษะของนิสิตแพทย์ที่มีต่อสภาพแวดล้อมที่เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษาของ คณะแพทยศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ 6 ด้าน คือ

- 2.1 ด้านการเรียนการสอน
- 2.2 ด้านอาจารย์ผู้สอน
- 2.3 ด้านกิจกรรมนิสิต
- 2.4 ด้านการบริการนิสิต
- 2.5 ด้านอาคารสถานที่
- 2.6 ด้านความสัมพันธ์กับกลุ่มเพื่อน

นิยามศัพท์เฉพาะ

1. ทักษะ หมายถึง ความคิดเห็นของบุคคลที่มีต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่งอันเป็นผลมาจากการเรียนรู้ประสบการณ์ และแสดงความรู้สึกออกมาในลักษณะชอบ ไม่ชอบ เห็นด้วยหรือไม่เห็นด้วย สามารถวัดออกมาเป็นคะแนนได้ ในการวิจัยนี้ หมายถึง ความคิดเห็นของนิสิตแพทย์ คณะแพทยศาสตร์ ที่มีต่อสภาพแวดล้อมที่เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษาของคณะแพทยศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

2. นิสิตแพทย์ ในการวิจัยครั้งนี้หมายถึง นิสิตผู้ที่กำลังศึกษาอยู่ในชั้นปีที่ 1 – ปีที่ 6 คณะแพทยศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ในภาคการศึกษาที่ 2 ปีการศึกษา 2544

3. ระดับการศึกษา ในการวิจัยครั้งนี้ หมายถึง ระดับที่ศึกษาตามการจัดการเรียนการสอนในคณะแพทยศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ซึ่งแบ่งเป็น 2 ระดับ คือ ระดับพรีคลินิก จัดการเรียนการสอนในชั้นปีที่ 1 – ชั้นปีที่ 3 ที่คณะแพทยศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ และระดับคลินิก จัดการเรียนการสอนในชั้นปีที่ 4 – ชั้นปีที่ 6 คณะแพทยศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ที่โรงพยาบาลวชิรพยาบาล

4. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ในการวิจัยครั้งนี้ หมายถึง ผลการเรียนของนิสิตแพทย์ ที่ได้รับตามคะแนนเฉลี่ยสะสม จนถึงภาคการศึกษาที่ 1 ปีการศึกษา 2544 โดยแบ่งผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนออกเป็น 3 ระดับ คือ

4.1 ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนอยู่ในระดับสูง หมายถึง ระดับคะแนนเฉลี่ยสะสม ตั้งแต่ 3.25 ขึ้นไป

4.2 ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนอยู่ในระดับปานกลาง หมายถึง ระดับคะแนนเฉลี่ยสะสมอยู่ในระหว่าง 2.51 – 3.24

4.3 ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำ หมายถึง ระดับคะแนนเฉลี่ยสะสม 2.50 หรือต่ำกว่า

5. สภาพแวดล้อมที่เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษาในสถาบันอุดมศึกษา หมายถึง ลักษณะของสิ่งเร้าที่มีศักยภาพในการพัฒนาบุคคล ได้แก่ สภาพการณ์ เหตุการณ์ บรรยากาศ และลักษณะบริเวณอาคารสถานที่ รวมทั้ง สิ่งของต่างๆ ทั้งที่เป็นรูปธรรม นามธรรม และบุคคล ซึ่งมีอิทธิพลในการส่งเสริม สนับสนุน เกื้อกูล ต่อชีวิตความเป็นอยู่ และพัฒนาการของนักศึกษา ในสถาบันอุดมศึกษา ทั้งในด้านวิชาการ สติปัญญา สังคม อารมณ์ ร่างกายและจิตใจ ในการวิจัยครั้งนี้ หมายถึงสภาพแวดล้อมที่เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษาของคณะแพทยศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ 6 ด้าน

5.1 ด้านการเรียนการสอน ในการวิจัยครั้งนี้หมายถึง การจัดเกี่ยวกับการเรียนการสอน ได้แก่ เนื้อหาของรายวิชา เอกสารประกอบการสอน วิธีการสอนและกิจกรรมประกอบ การสอน การใช้สื่อการสอน การใช้อุปกรณ์ในการเรียนการสอน การใช้เวลาในการเรียนการสอน การวัดและประเมินผลการเรียน ความสัมพันธ์ระหว่างผู้สอนและผู้เรียน และบรรยากาศของการเรียนการสอน

5.2 ด้านอาจารย์ผู้สอน ในการวิจัยครั้งนี้หมายถึง ลักษณะและการปฏิบัติงานสอนของอาจารย์ผู้ทำหน้าที่สอน ได้แก่ การถ่ายทอดความรู้ บุคลิกภาพของผู้สอน ความเป็นผู้มีความรอบรู้ในสาขาวิชาที่สอน การอุทิศตนต่อภาระหน้าที่ ความรับผิดชอบต่อนิสิต ความเป็นคุณธรรมและจริยธรรม แนะนำแหล่งความรู้ทางวิชาการ

5.3 ด้านกิจกรรมนิสิต ในการวิจัยครั้งนี้หมายถึง การจัดกิจกรรมต่างๆ ในคณะแพทยศาสตร์ เพื่อพัฒนาความสามารถ บุคลิกภาพ และคุณลักษณะที่ดีของนิสิตโดยให้นิสิต ได้รับความรู้และประสบการณ์ตรง ได้แก่ กิจกรรมวันไหว้ครู กิจกรรมกีฬา กิจกรรมด้านบำเพ็ญประโยชน์ต่อสังคม กิจกรรมส่งเสริมศิลปวัฒนธรรม การออกหน่วยแพทย์เคลื่อนที่

5.4 ด้านการบริการนิสิต ในการวิจัยครั้งนี้หมายถึง การจัดบริการต่าง ๆ ที่จะเอื้ออำนวยให้นิสิตมีความพร้อมในการศึกษาเล่าเรียน มีความสุขในการดำรงชีวิตอยู่ในคณะแพทยศาสตร์ ได้แก่ การจัดปฐมนิเทศ การจัดบริการด้านสุขภาพ การบริการให้คำปรึกษา แนะนำ การบริการทุนการศึกษา การบริการห้องสมุด การบริการลงทะเบียน การบริการสืบค้นข้อมูล และการบริการห้องปฏิบัติการคอมพิวเตอร์

5.5 ด้านอาคารสถานที่ ในการวิจัยครั้งนี้หมายถึง อาคารสถานที่ ที่ใช้ในการจัดการเรียนการสอน และใช้ในกิจกรรมต่าง ๆ สำหรับนิสิตแพทย์ ได้แก่ ความเพียงพอของอาคารเรียน ห้องเรียน ห้องปฏิบัติการ ห้องสุขา ห้องสโมสรมินิสิต และบริเวณพักผ่อน ห้องสมุด การจัดตกแต่งอาคารสถานที่ และสิ่งอำนวยความสะดวกต่าง ๆ ภายในบริเวณอาคาร รวมทั้งสภาพ แสง เสียง และสิ่งอื่น ๆ ที่มีอิทธิพลต่อสภาพความเป็นอยู่ และการศึกษาของนิสิตแพทย์

5.6 ด้านความสัมพันธ์กับกลุ่มเพื่อน ในการวิจัยครั้งนี้หมายถึง การติดต่อสัมพันธ์ระหว่างนิสิตกับเพื่อน และเพื่อนต่างชั้นปี การแลกเปลี่ยนความรู้ ความคิด การช่วยเหลือเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ระหว่างเพื่อน ความสามารถในการทำงานกลุ่ม

5.7 เกณฑ์การประเมินทักษะหมายถึง ค่าคะแนนความคิดเห็นที่กำหนดไว้เพื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นหรือทักษะของนิสิตแพทย์ที่มีต่อสภาพแวดล้อมที่เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษาของคณะแพทยศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ซึ่งกำหนดเป็นเกณฑ์ไว้ที่ 3.50 หากค่าคะแนนเฉลี่ยความคิดเห็นหรือทักษะของนิสิตแพทย์โดยรวมและในแต่ละด้านสูงกว่าค่า 3.50 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ถือว่าสภาพแวดล้อมมีความเหมาะสมอยู่ในระดับสูงกว่าเกณฑ์ที่กำหนด และหากค่าคะแนนเฉลี่ยความคิดเห็นหรือทักษะของนิสิตแพทย์โดยรวมและในแต่ละด้านต่ำกว่าค่า 3.50 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ถือว่าสภาพแวดล้อมมีความเหมาะสมอยู่ในระดับต่ำกว่าเกณฑ์ที่กำหนด

สมมติฐานในการวิจัย

1. นิสิตแพทย์ชายและนิสิตแพทย์หญิงมีทักษะต่อสภาพแวดล้อมที่เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษาของคณะแพทยศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ โดยรวม และในแต่ละด้านแตกต่างกัน

2. นิสิตแพทย์ที่ศึกษาในชั้นปีที่ต่างกันมีทักษะต่อสภาพแวดล้อมที่เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษาของคณะแพทยศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ โดยรวม และในแต่ละด้านแตกต่างกัน

3. นิสิตแพทย์ที่ระดับการศึกษาต่างกันมีทัศนคติต่อสภาพแวดล้อมที่เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษาของคณะแพทยศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ โดยรวมและในแต่ละด้านแตกต่างกัน

4. นิสิตแพทย์ที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่างกันมีทัศนคติต่อสภาพแวดล้อมที่เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษาของคณะแพทยศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒโดยรวม และในแต่ละด้านแตกต่างกัน

5. สภาพแวดล้อมที่เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษาของคณะแพทยศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ตามทัศนะของนิสิตแพทย์โดยรวม และในแต่ละด้านต่ำกว่าเกณฑ์ที่กำหนด

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ในการศึกษาครั้งนี้ ผู้วิจัยมุ่งศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับสภาพแวดล้อมในสถาบันอุดมศึกษา และนำเสนอสาระสำคัญดังนี้คือ ความหมายของสภาพแวดล้อมสถาบันอุดมศึกษา ความสำคัญของสภาพแวดล้อมสถาบันอุดมศึกษา ทฤษฎีที่เกี่ยวกับสภาพแวดล้อมสถาบันอุดมศึกษา การศึกษาที่เกี่ยวกับสภาพแวดล้อมของสถาบันอุดมศึกษา การศึกษาเกี่ยวกับตัวแปรด้านผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน สภาพแวดล้อมที่เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษาในสถาบันอุดมศึกษา และการจัดการศึกษาหลักสูตรแพทยศาสตร มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

ความหมายของสภาพแวดล้อมสถาบันอุดมศึกษา

สภาพแวดล้อมเป็นปัจจัยที่สำคัญที่มีอิทธิพลต่อมนุษย์ในสังคม นักการศึกษาได้ให้ความหมายเกี่ยวกับสภาพแวดล้อมของสถาบันอุดมศึกษาแตกต่างกันไป โดยวรรณภา อธิไมย์ยะ (2537 : 6) กล่าวว่า สภาพแวดล้อมหมายถึงองค์ประกอบต่าง ๆ ในสถาบันอันได้แก่ระบบการศึกษา ระบบการปกครอง การเรียนการสอน ความสัมพันธ์ระหว่างอาจารย์กับนิสิต และกลุ่มเพื่อน ตลอดจนกิจกรรมต่าง ๆ ซึ่งก่อให้เกิดความประทับใจ ความผูกพัน และมีผลต่อการพัฒนาตนเอง การเปลี่ยนพฤติกรรม ทศนคติและความสนใจของบุคคลในสถาบันนั้น ซึ่งปราณี ทองแถม (2538 : 9) ได้กล่าวสรุปเช่นกันว่า สภาพแวดล้อมหมายถึงทุกสิ่งทุกอย่างที่เกิดขึ้นสัมพันธ์และเกี่ยวข้องกับการเรียนการสอน ซึ่งส่งผลกระทบต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ความพึงพอใจในชั้นเรียน ความรู้สึกของผู้เรียนที่มีต่อครูผู้สอนและบุคลิภาพของผู้เรียน และนัยนา อ่างสันติกุล (2522 : 17) ให้ความหมายว่าสภาพแวดล้อม หมายถึง พฤติกรรม เหตุการณ์ สถานที่ หรือลักษณะใด ๆ อันก่อให้เกิดผล หรือขัดขวางความก้าวหน้าการพัฒนาความรู้ ความคิด ทศนคติ และทักษะในวิชาชีพที่กำลังศึกษาเล่าเรียน ส่วน จ้างนง อินทองคำ และคณะ (2533 : 6) ได้ให้ความหมายของ สภาพแวดล้อมไว้ว่า หมายถึง สิ่งเร้าที่มีศักยภาพได้แก่ วัตถุ สิ่งของ บุคคล กฎระเบียบ สภาพการณ์ทั้งที่เป็นรูปธรรม แนวความคิด ความรู้สึก บรรยากาศ ระบบการศึกษา การปกครอง กิจกรรม ลักษณะของบริเวณอาคารสถานที่และอื่น ๆ ทั่วไป ที่มีอิทธิพลต่อชีวิตความเป็นอยู่ และพัฒนาการทุก ๆ ด้านแก่นักเรียนและนักศึกษา

อรรถนพ คุณพันธ์ (2521 : 24) ยังได้ให้ความหมายสภาพแวดล้อมมหาวิทยาลัยว่าหมายรวมถึง การรับรู้ และความประทับใจของนักศึกษาที่มีต่อลักษณะต่าง ๆ ของมหาวิทยาลัย ได้แก่ ชื่อเสียงของสถาบัน การบริหาร บรรยากาศในการเรียนการสอน พฤติกรรม เกี่ยวกับเพื่อน และอาคารสถานที่ ซึ่งมีอิทธิพลต่อชีวิตความเป็นอยู่และการพัฒนาของสมาชิกในสถาบัน ซึ่งลักษณะต่างๆเหล่านี้สามารถตรวจสอบได้

นอกจากนี้ แฮโรลด์ (Harold. 1964 : 33) ได้ให้ทัศนะเกี่ยวกับสภาพแวดล้อมว่า หมายถึง ระบบการศึกษา ระบบการปกครองและกิจกรรมต่างๆ ที่จะทำให้นักศึกษาได้รับประสบการณ์ตรงเกิดการพัฒนาตนเอง และเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมทัศนคติและความสนใจ ส่วนแอสติน (Astin. 1968 : 56) ให้ความหมายสภาพแวดล้อมว่า เป็นสิ่งเร้าที่ทรงศักยภาพ (Potential Stimulus) ที่มีผลกระทบต่อการพัฒนาการนักศึกษา และสามารถที่จะศึกษาสภาพแวดล้อมได้ โดยการสังเกตพฤติกรรมของนักศึกษารวมทั้งกิจกรรม และเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นในวิทยาลัยนั้น ๆ

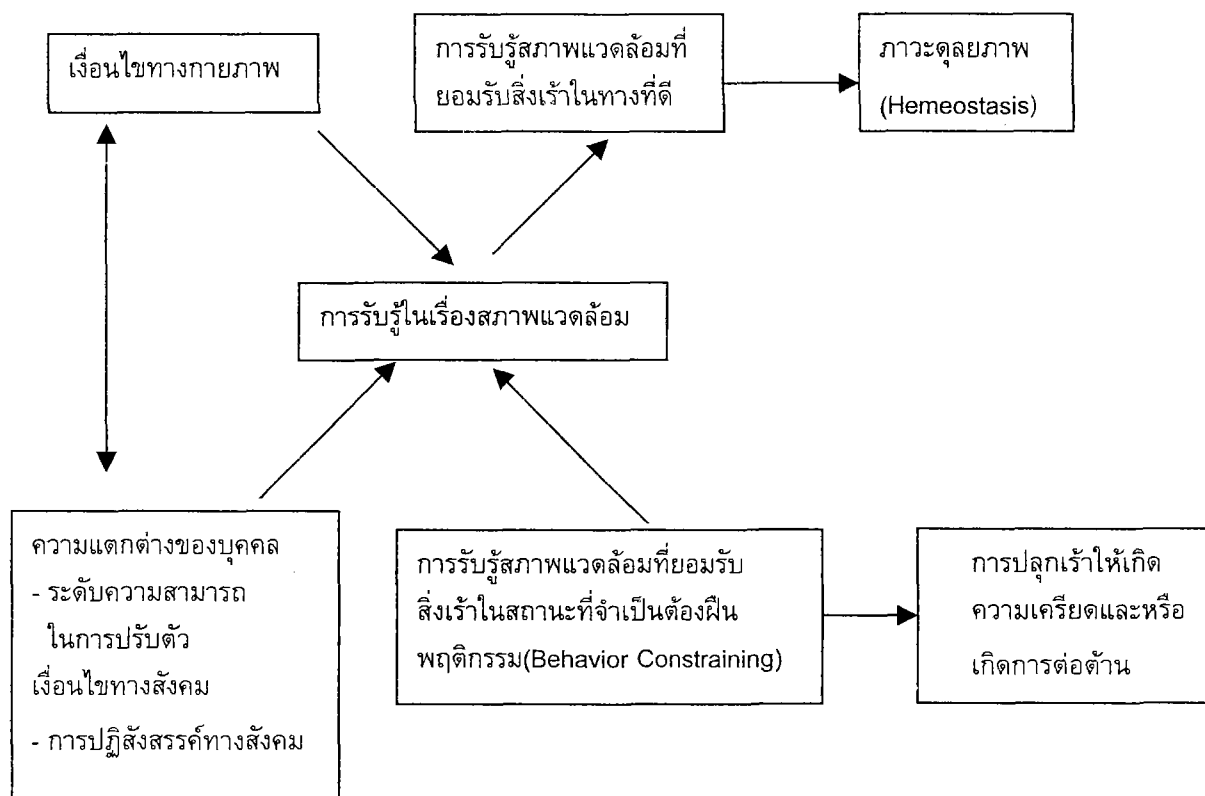
จากความหมายต่าง ๆ ดังกล่าวอาจสรุปได้ว่า สภาพแวดล้อมสถาบันอุดมศึกษา หมายถึง ทุกสิ่งที่อยู่ภายในสถาบันอุดมศึกษาทั้งที่เป็นนามธรรม ภูมิธรรมเช่น บรรยากาศ พฤติกรรมของบุคคล อาคาร ชื่อเสียงของสถาบัน เป็นต้น อันเป็นสิ่งเร้าที่มีอิทธิพลต่อชีวิตความเป็นอยู่ตลอดจนส่งเสริมสนับสนุนให้สมาชิกในสถาบันอุดมศึกษาให้สามารถพัฒนาในทุก ๆ ด้าน

ความสำคัญของสภาพแวดล้อมสถาบันอุดมศึกษา

สภาพแวดล้อมภายในสถาบันอุดมศึกษาเป็นเรื่องสำคัญที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมของบุคลากรในสถาบันอุดมศึกษา สภาพแวดล้อมที่ดีจะเอื้ออำนวยต่อการเรียนรู้ ความสะดวก และการพัฒนาการ ทั้งทางสติปัญญา สังคม อารมณ์ ร่างกายจิตใจ และช่วยผู้เรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน (อรพันธ์ ประสิทธิ์รัตน์. 2533 : 9 - 10) ซึ่ง ดวงเดือน พิพัฒน์ ชูเกียรติ (2541 : 28 - 29) อธิบายไว้ว่า สภาพแวดล้อมภายในสถาบันอุดมศึกษา มีความสำคัญต่อกระบวนการพัฒนานักศึกษา เพราะสภาพแวดล้อมที่มีความสมบูรณ์ย่อมทำให้การพัฒนานักศึกษาได้ผลดี เช่น มีอาคารสถานที่ที่มีเครื่องมือ และมีระบบการบริหารงานดี ในทางตรงกันข้าม หาก

สภาพแวดล้อมไม่ดียอมทำให้การพัฒนานักศึกษาไม่ได้ผลดี เช่น ไม่มีอาคารสถานที่ ไม่มีเครื่องมือ และไม่มีระบบการบริหารงานดียอมทำให้การพัฒนานักศึกษาไม่ได้ผลดี ๑

เบลล์และคนอื่น ๆ (ดวงเดือน พิพัฒนัฐเกียรติ. 2541 : 28-29 อ้างอิงมาจาก Bell and others. 1978 : 86 – 87) ได้เสนอแนวทฤษฎีประสมประสานเกี่ยวกับพฤติกรรมและสิ่งแวดล้อม ซึ่งเกี่ยวข้องกับความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลกับสภาพแวดล้อม ในการอธิบายปรากฏการณ์ของความเครียดหรือการต่อต้าน นั่นคือ An Eclectic Model of Theoretical Perspective : Stress ดังภาพประกอบ 1

ภาพประกอบ 1 ทฤษฎีประสมประสานเกี่ยวกับพฤติกรรมและสิ่งแวดล้อม
แหล่งที่มา : ดวงเดือน พิพัฒนัฐเกียรติ. 2541 : 28-29 อ้างอิงมาจาก Bell and others.
1978 : 86 – 87

โดยกล่าวว่ามียปัจจัย 3 ส่วน คือ 1) เงื่อนไขทางกายภาพ (Physical Conditions) อันได้แก่ อากาศ เสียง มลภาวะ ประชากร เป็นสิ่งที่ดำรงอยู่อย่างเป็นอิสระ หากแต่มีความสัมพันธ์ เชิงพึ่งพิงต่อสังคม 2) เงื่อนไขทางสังคม (Social Conditions) สถานการณ์ (Situation) ซึ่งหมายถึง ลักษณะของการปฏิสังสรรค์ทางสังคม และ 3) ความแตกต่างของบุคคล (Individual Difference) หมายถึง ความแตกต่างของบุคคลในด้านระดับความสามารถในการปรับตัว ปัจจัยทั้ง 3 จะส่งผลให้บุคคลมีกรอบการรับรู้ในเรื่องสภาพแวดล้อม (Perception of the Environment) ในกรณีที่มีการรับรู้ในเรื่องสภาพแวดล้อมนั้น เป็นสิ่งที่อยู่ในขอบเขตของบุคคล สามารถรับสิ่งเร้านั้นได้ (Within Optimal Range of Stimulation) บุคคลก็จะอยู่ในสภาวะ ดุลยภาพ (Homeostasis) จะสามารถดำรงชีพอยู่ได้อย่างมีเสถียรภาพ ขณะเดียวกัน หากการรับรู้ในเรื่องสภาพแวดล้อม เป็นสิ่งที่บุคคลยอมรับสิ่งเร้านั้น แล้วเกิดสภาวะการณ์ ที่บุคคลหรืออินทรีย์จำเป็นต้องฝืน (Over or Under Stimulating and or Behavior Constraining) จะนำไปสู่การปลุกเร้าให้เกิดความเครียด (Arousal Stress) ซึ่งหากมีแนวโน้ม รุนแรงขึ้น และเกินขีดจำกัด จะนำไปสู่การสะสมอาการผิดปกติได้ เช่น ความผิดปกติทางจิต ความสิ้นหวัง และการสูญเสียซึ่งการแสดงออกได้

กล่าวโดยสรุป การรับรู้ในเรื่องสภาพแวดล้อมหากเป็นไปในลักษณะที่ยอมรับสิ่งเร้า ในทางที่ดีมีปรับตัวให้เข้ากับสภาพแวดล้อมได้ และไม่เกิดความขัดแย้งระหว่างบุคคลกับ สภาพแวดล้อมที่เป็นสิ่งเร้านั้น ในทางกลับกันหากการรับรู้ในเรื่องสภาพแวดล้อมเป็นไป ในลักษณะที่จำต้องฝืนพฤติกรรม (Behavior Constraining) คือไม่สามารถปรับตัวให้เข้ากับ สภาพแวดล้อมได้ และมีความขัดแย้งเกิดขึ้นระหว่างบุคคลกับสภาพแวดล้อมที่เป็นสิ่งเร้านั้น

จากการศึกษาความสำคัญของสภาพแวดล้อมสถาบันอุดมศึกษาอาจกล่าวได้ว่า สภาพแวดล้อมเป็นสิ่งเร้าให้ผู้เรียนกระทำพฤติกรรมต่าง ๆ สิ่งเร้าที่เป็นสภาพแวดล้อม ภายนอก ซึ่งได้แก่ ผู้สอน เพื่อนร่วมชั้น ความเชื่อ ทศนคติของผู้เรียนเอง อาคาร ส่วนสิ่งเร้าที่เป็นสภาพแวดล้อมภายในได้แก่ ความสนใจใฝ่เรียนของผู้เรียน สภาพแวดล้อมมีความสำคัญต่อ ขบวนการพัฒนานิสิต จะหล่อหลอมทางพฤติกรรมของนิสิต หากสภาพแวดล้อมดี และนิสิต ตอบสนองต่อสิ่งเร้าดีก็จะส่งผลให้นิสิตประสบความสำเร็จในการเรียน

ทฤษฎีที่เกี่ยวกับสภาพแวดล้อมสถาบันอุดมศึกษา

อรรถพร คุณพันธ์ (2521 : 61) ได้สร้างแบบสำรวจสภาพแวดล้อมสถาบันอุดมศึกษา แบบสำรวจที่สร้างขึ้น มีความเที่ยงตรงตามทฤษฎีเฉพาะความตรงตามเนื้อหา และมีความเชื่อมั่นอยู่ในเกณฑ์สูง สำหรับเป็นเครื่องมือมาตรฐานในการประเมินผลสภาพแวดล้อมของมหาวิทยาลัย โดยยึดหลักการสร้างตามแบบมาตราส่วนวัดสภาพแวดล้อมมหาวิทยาลัย และตั้งทฤษฎีเฉพาะของลักษณะมหาวิทยาลัยที่ดี 5 ทฤษฎี ดังนี้

ทฤษฎีเฉพาะที่ 1 มหาวิทยาลัยจะมีสภาพแวดล้อมที่ดีก็ต่อเมื่อนักศึกษาที่เป็นมวลสมาชิก ในมหาวิทยาลัยมีความรู้สึกพึงพอใจ มีศรัทธา และทัศนคติที่ดีต่อความภาคภูมิใจที่ได้เป็นนักศึกษาของมหาวิทยาลัย

ทฤษฎีเฉพาะที่ 2 บรรยากาศในการเรียนการสอนเป็นส่วนหนึ่งที่เอื้ออำนวยให้นักศึกษาประสบความสำเร็จในการเรียนรู้ ถ้าบรรยากาศในการเรียนการสอนดีมีประสิทธิภาพ ย่อมทำให้นักศึกษาเกิดการเรียนรู้ เป็นบัณฑิตที่ทรงไว้ซึ่งความรู้ ความสามารถ และมีคุณธรรมตามความมุ่งหมายของมหาวิทยาลัย

ทฤษฎีเฉพาะที่ 3 สภาพแวดล้อมที่ดีจะต้องเป็นมหาวิทยาลัยที่มีการส่งเสริมกิจกรรมเสริมหลักสูตรทั้งในด้านวิชาการ สันทนาการ กีฬา ศิลปวัฒนธรรม อีกทั้งกิจกรรมเสริมสร้างให้นักศึกษารอบรู้ และเป็นบัณฑิตทั้งร่างกายและจิตใจ

ทฤษฎีเฉพาะที่ 4 สภาพแวดล้อมของมหาวิทยาลัยที่ดี จะต้องเป็นมหาวิทยาลัยที่มีการบริหารงานที่ดี นักศึกษาในมหาวิทยาลัยต้องเคารพกฎ ระเบียบของมหาวิทยาลัย อีกทั้งผู้บริหารยินดีให้คำปรึกษาแก่นักศึกษา และเปิดโอกาสให้นักศึกษามีส่วนร่วมในการบริหารมหาวิทยาลัย

ทฤษฎีเฉพาะที่ 5 อาคารสถานที่ เป็นสิ่งที่มีความสำคัญทางด้านกายภาพที่จะช่วยผลักดันให้การเรียนการสอนในมหาวิทยาลัยสัมฤทธิ์ผล มหาวิทยาลัยจะมีสภาพแวดล้อมที่ดีได้นั้นจะต้องมีอาคารสถานที่ดี ทั้งในด้านปริมาณ และคุณภาพ อีกทั้งมีเพียงพอกับจำนวนนักศึกษา

การศึกษาเกี่ยวกับสภาพแวดล้อมสถาบันอุดมศึกษา

การศึกษาสภาพแวดล้อมสถาบันอุดมศึกษามีเทคนิควิธีการประเมินแตกต่างกันไปตามเป้าหมายของการประเมิน นักวิจัยไม่สามารถบอกได้ว่าวิธีใดจะดีที่สุด จากงานวิจัยของเลย์แมน (Layman.1976 : 7210 - A) ได้ศึกษาทิศทางของนักศึกษาใหม่ที่มีต่อสภาพแวดล้อมมหาวิทยาลัยแห่งโอกลาโฮมา (Oklahoma State University) ผลการศึกษาพบว่าการจัดสภาพแวดล้อมของมหาวิทยาลัยมีผลต่อนิสิตในด้านความเป็นเลิศทางวิชาการ และความมีระเบียบวินัย ยังพบว่าความเป็นเลิศทางวิชาการและการมีมนุษยสัมพันธ์ที่ดี มีความสัมพันธ์กับนักศึกษาที่ตั้งใจเรียนมากกว่านักศึกษาที่ไม่ตั้งใจเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

แอสติน (Astin.1985 : 135-136) และ พาสคาเรลล่าและคณะ (Pascarella and Terenzini 1991 : 50 - 51) ได้ศึกษาทฤษฎีอิทธิพลของสภาพแวดล้อมในสถาบันอุดมศึกษาต่อการเปลี่ยนแปลงของนักศึกษา (College impact Models of Student Change) เห็นว่า การศึกษาสภาพแวดล้อมสถาบันอุดมศึกษาสามารถกระทำได้ด้วยการวัดคุณลักษณะในด้านต่าง ๆ ของสถาบันที่มีอิทธิพลต่อการพัฒนานักศึกษานั้นเอง หรืออีกนัยหนึ่งก็คือการศึกษาสภาพแวดล้อมสถาบัน คือการศึกษาคุณลักษณะต่าง ๆ ของสถาบันซึ่งเป็นสิ่งเร้าที่มีศักยภาพ (Potential Stimuli) ในการกระตุ้นให้นักศึกษามีการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมสำหรับวิธีการประเมินสภาพแวดล้อมสถาบันนั้น แอสตินได้สรุปว่ามี 2 วิธีใหญ่คือ

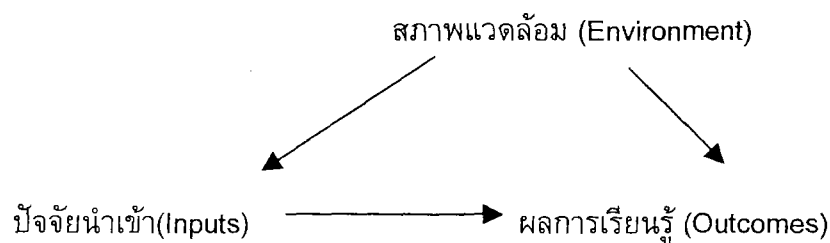
ก. วิธีการวัดภาพลักษณ์ของสถาบัน (The Image Approach) ตัวอย่างเครื่องมือวัด เช่น CCI (College Characteristics Index) ซึ่งพัฒนาขึ้นโดยเพสและสเติร์น (Pace and Stern. 1958 : 264 -277) มีข้อคำถามชนิดเลือกตอบจริง/ไม่จริง 300 ข้อสอบถามเกี่ยวกับความประทับใจในสภาพแวดล้อมของสถาบัน หรือบรรยากาศของสถาบันโดยภาพรวม ซึ่งต่อมาในปี 1960 และ 1963 เพส ได้ปรับปรุงใหม่เรียกชื่อว่า CUES (College and University Environmental Scales) และปี 1979, 1990 เพสได้พัฒนาแบบสอบถามประสบการณ์ของนักศึกษา (The College Student Experiences : CSE) เพื่อสอบถามคุณภาพของความพยายาม (Quality of Effort) (Astin. 1971 : 6 – 7) ของนิสิตนักศึกษาที่ได้ทุ่มเทให้กับการศึกษาเล่าเรียนในรายวิชาต่าง ๆ การทำความรู้จักคุ้นเคยกับสถาบันอุดมศึกษาในทุก ๆ ส่วน การเข้าร่วมกิจกรรมของชมรม หรือสโมสรภายในสถาบัน การใช้ห้องสมุดเพื่อการศึกษา ค้นคว้า และการสร้างความสัมพันธ์ภาพอันดีกับอาจารย์ และเพื่อนนิสิตนักศึกษา ทั้งนี้

โดยมีการใช้ทรัพยากรที่สถาบันจัดหาให้ และใช้โอกาสอย่างเต็มที่เพื่อการพัฒนาการเรียนรู้ และพัฒนาตนเอง แบบสอบถามชุดนี้แตกต่าง จาก CCI (College Characteristics Index) CUES ซึ่งเน้นการวัดลักษณะสภาพแวดล้อมตามการรับรู้ของนักศึกษา แต่ CSE เน้นการวัดพฤติกรรมในการทำกิจกรรมของนักศึกษาในสภาพแวดล้อมต่าง ๆ กัน CSE เป็นแบบสอบถามที่ได้รับ ความนิยมอย่างกว้างขวางในการใช้เป็นเครื่องมือเพื่อศึกษาการพัฒนา นักศึกษา

ข. วิธีการวัดคุณลักษณะของนักศึกษา (The Student Characteristics Approach)

ตัวอย่างเครื่องมือวัด เช่น EAT (Environmental Assessment Technique) ซึ่งพัฒนาขึ้นโดย แอสตินและฮอลแลนด์ในปี 1961 สำหรับในงานวิจัยของแอสติน ได้มีการสร้างเครื่องมือใหม่อีก ชุดหนึ่งชื่อ ICA (Inventory of College Activities) เพื่อสำรวจสภาพแวดล้อมที่เป็นสิ่งเร้า 4 ด้าน คือ สภาพแวดล้อมด้านกลุ่มเพื่อน (Peer Environment) สภาพแวดล้อมในชั้นเรียน (Classroom Environment) สภาพแวดล้อมด้านการบริหาร (Administrative Environment) และสภาพแวดล้อมด้านกายภาพ (Physical Environment)

แอสตินได้ทำการศึกษาและเสนอโมเดล I - E - O สำหรับการศึกษาผลการเรียนรู้ ของนักศึกษา (Astin's I - E - O Model for Studying Student Outcomes) ซึ่งกล่าวถึง ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยนำเข้า (Inputs) สภาพแวดล้อมของสถาบันอุดมศึกษา (Environment) และผลการเรียนรู้ของนักศึกษา (Outcomes)

ภาพประกอบ 2 โมเดล I - E - O สำหรับการศึกษาผลการเรียนรู้ของนักศึกษา

(Astin. 1971 : 7 - 12)

ปัจจัยนำเข้า หมายถึง คุณลักษณะของนิสิตนักศึกษาในด้านต่าง ๆ เมื่อเริ่มเข้าศึกษา ในสถาบันอุดมศึกษา เป็นพื้นความรู้เดิม รวมทั้งประสบการณ์การเรียนรู้ใด ๆ ก็ตามที่ นิสิต นักศึกษาได้รับมาก่อนที่จะเข้าเรียน เช่น รายวิชาต่าง ๆ ที่ได้เรียนมาในชั้นมัธยมศึกษา ตอนปลาย รวมถึงสถานภาพทางเศรษฐกิจและสังคมของบิดา มารดา หรือผู้ปกครอง และ ลักษณะส่วนตัวของนักศึกษา เช่น เพศ อายุ การนับถือศาสนา เป็นต้น

สภาพแวดล้อม หมายถึง มวลประสบการณ์การเรียนรู้ทั้งในและนอกชั้นเรียนที่ นักศึกษาได้รับระหว่างที่ศึกษาในสถาบันอุดมศึกษา เช่น หลักสูตร การเรียนการสอน นโยบาย ของสถาบันความสัมพันธ์กับคณาจารย์ และเพื่อนนักศึกษา

ผลการเรียนรู้ หมายถึงคุณลักษณะของนักศึกษาในด้านต่าง ๆ หลังจากได้รับประสบ การณ์ต่าง ๆ จากสภาพแวดล้อมในสถาบัน เป็นความเปลี่ยนแปลงหรือพัฒนาการของนักศึกษา ที่เกิดขึ้นเป็นผลจากการได้รับมวลประสบการณ์ในสถาบันและปัจจัยนำเข้าของนักศึกษา แต่ละคนนั่นเอง

สำหรับทฤษฎีการฝึกฝนและเข้าร่วมนี้ แอสตินได้รวบรวมหลักการต่าง ๆ จากทฤษฎี ทางการศึกษาหลายทฤษฎี เช่น ทฤษฎีจิตวิเคราะห์ (Psychoanalysis) ทฤษฎีการเรียนรู้ แบบคลาสสิก (Classical Learning Theory) เป็นต้น โดยแอสติน มีความมุ่งหมายต้องการพัฒนา ทฤษฎีที่นักวิจัยทั่วไปสามารถนำไปใช้ในการศึกษาเกี่ยวกับการพัฒนานิสิต รวมทั้งผู้บริหารใน สถาบันอุดมศึกษา และอาจารย์ก็อาจนำไปใช้เป็นแนวทางในการจัดสภาพแวดล้อมการเรียนรู้ ที่มีประสิทธิภาพให้แก่นิสิตได้ (Astin. 1971 : 7 – 12.)

นอกจากนี้การจัดสภาพแวดล้อมของสถาบันอุดมศึกษา ยังมีองค์ประกอบที่เป็นปัจจัย สำคัญในการพัฒนานิสิต การที่จะทำให้นิสิตพัฒนาได้นั้นจะต้องจัดบรรยากาศ และสภาพ แวดล้อมในด้านต่าง ๆ อันได้แก่ สภาพแวดล้อมด้านกายภาพ สภาพแวดล้อมด้านวิชาการ สภาพแวดล้อมด้านการบริหาร และสภาพแวดล้อมด้านสังคมกลุ่มเพื่อน ให้เอื้อต่อการเรียนรู้ ให้นิสิตได้พัฒนาให้เป็นศิษย์ดตามที่สถาบันต้องการ (สุพร ตั้งสมวรพงษ์. 2542 : 77)

การศึกษาเกี่ยวกับตัวแปรด้านผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

๖ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เป็นการศึกษาตัวแปรที่เป็นองค์ประกอบของการศึกษาสภาพแวดล้อม ซึ่งผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนมาจากองค์ประกอบหลายประการ เช่น ความสามารถที่ติดตัวมาแต่กำเนิด คุณลักษณะของผู้เรียน คุณภาพของการจัดการศึกษาของสถาบันการศึกษา (สุวิมล เเด่นสุนทร. 2525 : 2) นอกจากนี้แล้ว ยังมีองค์ประกอบอื่นที่มีอิทธิพลต่อผลการเรียนที่อยู่นอกเหนือความสามารถทางด้านสติปัญญา ดังนี้คือ กิจกรรมนอกห้องเรียน การปรับตัวสภาพแวดล้อม และสภาพทางสังคม ความสนใจ ตลอดจนทัศนคติต่าง ๆ ที่มีต่ออาจารย์ผู้สอน และต่อสถาบัน (Travers. 1955 : 3912)

กู๊ด (Good.1973 : 7) ได้กล่าวว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนนั้นหมายถึง ทักษะอันเกิดจากการเรียนรู้ หรือความความรู้ที่ได้เรียนมาแล้ว ในวิชาต่าง ๆ ได้จากผลการทดสอบของผู้สอน หรือผู้รับผิดชอบในการสอน หรือทั้งสองอย่างรวมกัน และผลสัมฤทธิ์ในการเรียนวิชาต่าง ๆ เช่นภาษาอังกฤษ, วิทยาศาสตร์, คณิตศาสตร์ เป็นต้น

บลูม (Bloom. 1976 :167 –176) เป็นนักการศึกษา ได้ทำการวิจัย และเสนอทฤษฎี โดยกล่าวถึงปัจจัยที่มีผลกระทบต่อระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน 3 องค์ประกอบ ดังนี้คือ

1. พฤติกรรมด้านความรู้ ความคิด (Cognitive Entry Behaviors) ซึ่งหมายถึงความสามารถทั้งหมดของผู้เรียน ซึ่งประกอบด้วยความถนัดและพื้นฐานความรู้เดิมของผู้เรียน
2. คุณลักษณะทางด้านจิตพิสัย (Affective Entry Characteristics) หมายถึงสภาพการณ์หรือแรงจูงใจที่ทำให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ ได้แก่ ความสนใจและเจตคติที่มีต่อเนื้อหาวิชาโรงเรียน และระบบการเรียน ความคิดเห็นเกี่ยวกับตนเอง และลักษณะซึ่งเป็นคุณลักษณะต่าง ๆ ทางด้านจิตพิสัย ซึ่งบางอย่างอาจเปลี่ยนแปลงได้ บางอย่างยังคงอยู่
3. คุณภาพการสอน (Quality of Instruction) ซึ่งได้แก่ การได้รับคำแนะนำ การมีส่วนร่วมในการเรียนการสอน การเสริมสร้างของครู การแก้ไขข้อผิดพลาด และรู้ผลว่าตนเองกระทำถูกต้องหรือไม่

โบวแมน (Bowman. 1965 : 8) ได้กล่าวว่าผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนมิได้ขึ้นอยู่กับสติปัญญาเพียงอย่างเดียวเท่านั้น ยังมีตัวแปรอื่นที่นอกเหนือจากสติปัญญาเช่น ทัศนคติของนักเรียนที่มีต่อวิชาการ ต่อสิ่งแวดล้อม ความสัมพันธ์ระหว่างนักเรียนกับอาจารย์ และความสัมพันธ์ระหว่างนักเรียนกับเพื่อน และความสัมพันธ์ในหมู่เพื่อนกับผลสัมฤทธิ์ทาง

การเรียนของนักศึกษา พบว่า นักศึกษาที่มีความพอใจในความสัมพันธ์ระหว่างเพื่อนในชั้นมาก มีแนวโน้มที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงกว่า นักศึกษาที่มีความพอใจในความสัมพันธ์ระหว่างเพื่อนในชั้นน้อย *

พจน์ สะเพียรชัย (2524 : 46) ได้กล่าวถึงผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษาที่เกี่ยวกับคุณภาพ การเรียนการสอนว่าคุณภาพของผู้เรียน คุณภาพของผู้สอน บรรยากาศในการเรียน รวมทั้ง อุปกรณ์การเรียนการสอนเหล่านี้ มีผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน ซึ่งสอดคล้อง กับสำเร็จ บุญเรืองรัตน์ (2526 : 25) ที่ได้สรุปผลการศึกษาเกี่ยวกับรูปแบบผลสัมฤทธิ์ทาง การเรียนว่าผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนขึ้นอยู่กับกระบวนการเรียนการสอนที่ส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์ ในการสอนคือ ความรู้ก่อนการเรียน ความสนใจของผู้เรียน คุณภาพการสอนของผู้สอน เวลาที่ ใช้ในการเรียน การเข้าร่วมกิจกรรมแตกต่างกัน จะส่งผลถึงผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนแตกต่างกัน * ไมเออร์ (Myers. 1952 : 415 – 426) ได้ศึกษาพบว่า นิสิตที่ประสบผลสำเร็จในการเรียน รายงานว่าได้เข้าร่วมกิจกรรม และมีความรับผิดชอบในงานของวิทยาลัย ส่วนนิสิตที่ผลสัมฤทธิ์ ในการเรียนต่ำมักจะเข้าร่วมกิจกรรม และมีหน้าที่ในการช่วยงานในวิทยาลัยน้อยกว่า หรือ ไม่ร่วมเลย จากแนวคิด และผลวิจัยพอสรุปได้ว่า องค์ประกอบที่มีอิทธิพลต่อผลสัมฤทธิ์ทาง การเรียน แบ่งออกได้ 2 องค์ประกอบดังนี้คือ (ประหยัคดีรี เกื่อนศิริ. 2536 : 13)

1. องค์ประกอบเกี่ยวกับตัวผู้เรียน

1.1 องค์ประกอบด้านสติปัญญา ได้แก่ เชาว์ปัญญา ความถนัด ความรู้พื้นฐาน หรือความรู้เดิมของผู้เรียน

1.2 องค์ประกอบด้านอารมณ์ ได้แก่ แรงจูงใจในการเรียน ความสนใจ ลักษณะนิสัย และทัศนคติในการเรียน ความนึกคิดเกี่ยวกับตนเอง การปรับตัวและลักษณะ บุคลิกภาพด้าน อื่น ๆ เป็นต้น

2. องค์ประกอบด้านสิ่งแวดล้อม ได้แก่ สิ่งแวดล้อมทางครอบครัว ฐานะทางเศรษฐกิจ และสังคม วัฒนธรรมของสังคม ลักษณะและบรรยากาศของสถานที่เรียน ซึ่งรวมถึงหลักสูตร และคุณภาพของการสอน •

สภาพแวดล้อมไม่เพียงแต่จะมีอิทธิพลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเท่านั้น ยังมีอิทธิพล ต่อความเจริญเติบโตในการมีส่วนร่วมของแต่ละบุคคล ต่อความรู้สึกรักของผู้เรียนที่มีต่อตนเอง

และทัศนคติที่มีต่อผู้อื่น ขณะเดียวกันสภาพแวดล้อมเป็นตัวการที่หล่อหลอมพฤติกรรมทางสังคมให้แก่ผู้เรียนที่ผู้เรียนได้สัมผัสในขณะที่อยู่ในชั้นเรียน และสถานศึกษา รวมทั้งความสัมพันธ์กับอาจารย์ผู้สอน ความสัมพันธ์กับเพื่อนร่วมชั้น (อรพินทร์ ประสิทธิ์รัตน์ อ้างอิงมาจาก Robert M.Smitch และคณะ :1978)

สภาพแวดล้อมที่เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษาในสถาบันอุดมศึกษา

สภาพแวดล้อมด้านการเรียนการสอน

๑. สภาพแวดล้อมด้านการเรียนการสอน หมายถึง การจัดการเรียนการสอน และการสร้างบรรยากาศในการเรียนการสอนเพื่อให้ผู้เรียนได้ความรู้ และสามารถนำความรู้ ไปปฏิบัติได้ โดยบรรลุดุทธประสงค์ที่ตั้งไว้ ประกอบกับการจัดหลักสูตร พฤติกรรมการสอนของอาจารย์ การนำสื่อการเรียนการสอนมาใช้อย่างถูกต้องเหมาะสม รวมถึงสัมพันธ์ภาพระหว่างผู้เรียน และผู้สอน (อัจฉรา สุขารมณ์ และพรณี บุญประกอบ. 2542 : 21-22) ซึ่งสอดคล้องกับ สุพร ตั้งสมวรพงษ์ (2542 : 77) ได้กล่าวว่า สภาพแวดล้อมด้านการเรียนการสอน ได้แก่ การจัดหลักสูตรการเรียนการสอน พฤติกรรมการสอนของอาจารย์ รวมทั้งการใช้สื่อต่าง ๆ ในการสอน และปฏิสัมพันธ์ระหว่างผู้สอนกับผู้เรียน ต้องสอดคล้องกันอย่างเหมาะสม ซึ่งจะส่งผลให้ผู้เรียนได้รับความรู้และสามารถนำความรู้ไปปฏิบัติได้ ส่งผลให้นิสิตประสบความสำเร็จ ในด้านการเรียน และยังพัฒนาทักษะแนวคิด และอุดมการณ์ต่าง ๆ ให้เกิดขึ้นในตนเองได้ วินัย วีระวัฒนานนท์ (2542 : 22) ยังกล่าวว่า ในปัจจุบันปัญหาสภาพเศรษฐกิจได้ก่อให้เกิด ความเสื่อมโทรมทางสังคมวัฒนธรรม สิ่งแวดล้อม และปัญหาคุณภาพประชากร ทำให้เกิดการ ปรับเปลี่ยนทางสังคม ดังนั้น การจัดการศึกษาในระดับอุดมศึกษาควรจะต้องจัดการเรียน การสอนให้สอดคล้องกับเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นในภาวะปัจจุบันดังนี้คือ

1. เนื้อหาในการเรียนการสอนต้องเป็นความรู้เกี่ยวกับตนเอง ชุมชนและภูมิภาค เศรษฐกิจ สังคม วัฒนธรรม สิ่งแวดล้อม และภูมิปัญญาของท้องถิ่น
2. การจัดเนื้อหาการเรียนหรือองค์ความรู้ในหลักสูตรแต่ละสาขาจะต้องบูรณาการ มีความสัมพันธ์ซึ่งกันและกัน รวมทั้งสัมพันธ์กับชีวิตมากยิ่งขึ้น
3. การเรียนการสอนต้องมุ่งสร้างคุณธรรมและจริยธรรมโดยสอดแทรกอยู่ในทุกสาขา วิชา ให้มากขึ้น

4. กระบวนการเรียนการสอนจะต้องสร้างให้คนมีปัญญา รู้จักคิด รู้จักใช้เหตุผล
ปรับพฤติกรรมการสอน และมีการตรวจสอบติดตามการทำงานของอาจารย์

การจัดการเรียนการสอนใช้วิธีผสมผสานการให้ความรู้กับการปฏิบัติจริง โดยเน้น
กระบวนการเรียนรู้ กระบวนการคิดอย่างมีเหตุผล และกระบวนการกลุ่ม (กรมวิชาการ. 2533 :
5) ในหลักสูตรหลายวิชามีเนื้อหาสาระใหม่ใช้หลักบูรณาการความรู้ต่าง ๆ มาสู่โมเดลที่สำคัญ
มีการให้หลัก ที่ผู้เรียนจะได้รู้จักแสวงหาความรู้อย่างมีหลักเกณฑ์ รวมถึงการปลูกฝังทศนะ
และค่านิยมอันประเสริฐ (เอกวิทย์ ณ ถลาง .2530 : 38)

จินตนา ยูนิพันธ์ (2527 : 40) ได้กล่าวว่ากิจกรรมที่เกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอน
ที่สำคัญมีดังนี้ 1) การวิเคราะห์ตัวป้อนของระบบการเรียนการสอน 2) การกำหนดจุดมุ่งหมาย
3) กำหนดเนื้อหาวิชา 4) การเตรียมการสอน 5) การดำเนินการสอน 6) การส่งเสริม
พฤติกรรมการเรียนรู้ 7) การประเมินการสอน (Heist. 1970 : 40) นอกจากนี้แล้วองค์ประกอบ
ที่นิสิตมักจะแสดงความรู้สึก ความคิดเห็นต่อสถาบันเกี่ยวกับการเรียนการสอนคือ 1) หลักสูตร
2) บรรยากาศในการเรียนการสอน 3) คุณภาพของผู้สอน 4) วิธีสอน 5) ความสัมพันธ์
ระหว่างผู้เรียนและผู้สอน ซึ่งผดุงชาติ สุวรรณวงศ์ และไพฑูรย์ สินลารัตน์ (2543 : 7) ได้
กล่าวเสริมว่า อาจารย์ นอกจากจะมีความรู้ความเชี่ยวชาญในสาขาวิชาของตนแล้ว ยังต้องมี
ความรู้ด้านวิธีการสอน กระบวนการเรียนการสอน จิตวิทยา และเทคโนโลยีทางการศึกษาด้วย

คุณลักษณะของครูที่จะเอื้ออำนวยต่อการสร้างสภาพแวดล้อมด้านการเรียนการสอน
ที่ดีนั้น ชาญชัย ศรีไสยเพชร (2525 : 164 – 168) กล่าวว่า มีคุณลักษณะดังนี้

1. ครูจะต้องมีความรู้ทั้งทางด้านวิชาการและวิชาชีพครูเป็นอย่างดี
2. ประสบการณ์และทักษะในการสอนจะช่วยให้ครูเข้าใจปัญหาและสภาพการณ์
ตามความเป็นจริง และครูต้องมีความสามารถในการสอน รู้จักพลิกแพลงการสอนให้เหมาะสม
สอดคล้องกับความต้องการของนักศึกษา

๑ อำนวย นาคหัตถ์. (2540 : 81-91) กล่าวว่า การจัดการเรียนการสอนที่มีประสิทธิภาพ
ขึ้นอยู่กับผู้สอนในสถานศึกษา ซึ่งครูต้องมีทัศนคติต่อการทำงานมีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์
อุทิศเวลาเพื่อการสอน

โรไมน์ (Romine. 1974 : 139 – 143) กล่าวว่า องค์ประกอบที่จะช่วยให้เกิดการ เรียนรู้ได้มีดังนี้คือ

1. บุคลิกภาพของผู้สอน ผู้สอนควรมีความกระฉับกระเฉง มีอารมณ์ขัน มีความสนใจที่จะสอนและเป็นกันเองกับผู้เรียน
2. การเตรียมการสอน ผู้สอนควรเตรียมการสอนเป็นอย่างดี ชี้แจงให้ผู้เรียนทราบ วัตถุประสงค์ในวิชาที่เรียน รวมทั้งแนะนำหนังสืออ้างอิงต่าง ๆ
3. การเสนอเนื้อหา ครูควรอธิบายชัดเจน กระตุ้นให้ผู้เรียนได้คิด สามารถใช้วิธีสอนแบบต่าง ๆ ทำเรื่องยากให้เป็นเรื่องง่าย
4. การประเมินผล ผู้สอนควรประเมินผลเป็นขั้น ๆ เพื่อเสริมแรงทางการเรียน เช่น แจ้งให้ผู้เรียนทราบผลการสอบโดยเร็ว และให้กำลังใจผู้เรียน
5. การรับฟังความคิดเห็นของผู้เรียน ผู้สอนควรรับฟังความคิดเห็นของผู้เรียน และประเมินตนเองเสมอ

บราวน์ (Brown. 1981 : 14) ได้ศึกษาในเรื่องประสิทธิภาพในการสอนของครูคลินิก เกี่ยวกับการรับรู้ของนักศึกษา และอาจารย์ ในมหาวิทยาลัย อีสต์ คาโรไลนา (East Carolina University) พบว่า นักศึกษาได้ลำดับความสำคัญพฤติกรรมการสอนที่มีประสิทธิภาพ ดังนี้

- 1) สร้างความเชื่อมั่นและการยอมรับนับถือแก่นักศึกษา 2) มีการประเมินผลที่ยุติธรรม
- 3) มีความสนใจในการดูแลผู้ป่วยอย่างแท้จริง 4) ให้คำแนะนำที่เป็นประโยชน์แก่นักศึกษา
- 5) มีความคาดหวังต่อนักศึกษาตามสภาพที่เป็นจริง ในความเห็นของอาจารย์ได้ลำดับความสำคัญกับพฤติกรรมการสอนที่มีประสิทธิภาพดังนี้ 1) ความสัมพันธ์ระหว่างการเรียนภาคทฤษฎีและการปฏิบัติ 2) มีความรู้ดีและสามารถถ่ายทอดความรู้แก่นักศึกษาได้ 3) ให้คำแนะนำที่เป็นประโยชน์ต่อนักศึกษา 4) มีการประเมินผลที่ยุติธรรม 5) มีความสามารถที่จะกระตุ้นให้นักศึกษามีความต้องการที่จะเรียนรู้

บลูม (Bloom. 1976 : 167 - 176) ได้ศึกษาโครงการเรียนเพื่อความรอบรู้ พบว่า ตัวแปรที่มีความสำคัญในการส่งผลต่อการเรียนรู้ของผู้เรียนคือ 1) ความพร้อมทางด้านผู้เรียน อันได้แก่ ความรู้พื้นฐาน ประสบการณ์การเรียนรู้และความพร้อมด้านความรู้สึกต่อการเรียน รวมถึงความสนใจ เจตคติต่อวิชาที่เรียน ตลอดจนบุคลิกลักษณะของผู้เรียน 2) ความพร้อมด้านผู้สอน ได้แก่ การเตรียมสอน วิธีดำเนินการสอน การอธิบายของครู การประเมินผล การแก้ไข

สิ่งบกพร่องและการให้ข้อมูลย้อนกลับ 3) สิ่งแวดล้อมจากการเรียนการสอนซึ่งเป็นผลมาจากปฏิสัมพันธ์ระหว่างผู้สอนกับผู้เรียน เพื่อสร้างบรรยากาศที่เอื้ออำนวยต่อการเรียนการสอน นอกจากนี้ อารมณ วุฒิพฤกษ์ (2523 : 103 - 105) ได้ศึกษาปัญหาที่เป็นอุปสรรคต่อการศึกษานักศึกษา มหาวิทยาลัยมหิดล (ศึกษาเฉพาะศิริราช) โดยศึกษากับนักศึกษาแพทย์ เทคนิคการแพทย์ และนักศึกษาพยาบาล พบว่านักศึกษาส่วนใหญ่เห็นว่าการเรียนจะน่าสนใจมากขึ้น ถ้าหากอาจารย์มีวิธีการสอนที่ดี มีความกระตือรือร้น ใช้อุปกรณ์การสอนที่เหมาะสม และ เนื้อหาวิชาที่เรียนมักมีทฤษฎีมากเกินไปซึ่งนำไปประยุกต์ใช้กับสภาพที่เป็นจริงในสังคมน้อย

พรเทพ ไทยรักษ์ (2539 : 184) ได้ศึกษาทัศนะของนักศึกษามหาบัณฑิตต่อกระบวนการเรียนการสอนระดับบัณฑิตศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น ใน 4 ด้าน คือ ด้านเนื้อหาวิชา กิจกรรมการเรียนการสอน และการประเมินผล ด้านคณาจารย์ และด้านปัจจัยที่สนับสนุนต่อการเรียนการสอน พบว่า นักศึกษามีความเห็นว่าการบวนการเรียนการสอนมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก ส่วนในการจัดการเรียนการสอนอาจารย์มีการชี้แจงวัตถุประสงค์ เสนอเค้าโครง เนื้อหารายวิชา กำหนดการสอน งานที่ท่า และเงื่อนไขต่าง ๆ ให้ทราบอย่างชัดเจน และกระตุ้นให้นักศึกษาได้ทำการศึกษาให้นักศึกษาได้ทำการศึกษาค้นคว้าเพิ่มเติม ส่วนนักศึกษาได้รู้จักคิด วิเคราะห์ วิจัยกรณีอภิปราย และแลกเปลี่ยนความรู้ประสบการณ์ระหว่างนักศึกษา ส่วนกึ่งแก้ว เอี่ยมแจ่ม (2542 :72) ได้ศึกษาเรื่องสภาพการจัดการเรียนการสอนของคณะบริหารธุรกิจ สถาบันเทคโนโลยีราชมงคล วิทยาเขตบพิตรพิมุข มหาเมฆ ตามทัศนะของนักศึกษา ด้านวิธีการสอน ด้านสื่อการสอน และด้านกิจกรรมการเรียนการสอนพบว่า อยู่ในระดับปานกลาง ผู้วิจัยได้เสนอแนะว่าครูผู้สอนควรนำเอาเทคนิคการสอน จัดวิทยาการการเรียนการสอน และจัดหากิจกรรมการเรียนการสอนที่เหมาะสมกับเนื้อหาวิชามาประกอบการสอน เพื่อให้การสอนมีประสิทธิภาพ และควรสนับสนุนให้อาจารย์เข้ารับการอบรมเกี่ยวกับเทคนิคการสอนใหม่ ๆ มากขึ้น สำหรับสื่อการสอนนั้น ผู้สอนควรนำเอาเทคโนโลยี และสื่อการสอนทันสมัยมาใช้ประกอบการสอน มีสภาพพร้อมใช้งานและเพียงพอกับจำนวนนักศึกษา เพื่อจูงใจให้ผู้เรียนเกิดความสนใจและกระตือรือร้นที่จะเรียนรู้มากขึ้น

วิฑูรย์ ทองพวง (2542 : 107 – 114) ได้ศึกษาสภาพแวดล้อมวิทยาลัยพลศึกษา กรุงเทพมหานคร ตามทัศนะของอาจารย์และนักศึกษาใน 6 ด้าน คือ ด้านการบริหาร ด้านการเรียน การสอน ด้านการให้บริการนักศึกษา ด้านสังคมกลุ่มเพื่อน ด้านการจัดกิจกรรมนักศึกษา และ ด้านอาคารสถานที่ ผลการศึกษาพบว่า ด้านการเรียนการสอน นักศึกษาเห็นว่ามีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก และนักศึกษามีข้อเสนอแนะว่าควรเปิดโอกาสให้นักศึกษามีส่วนร่วม ในการให้ข้อมูล ในการทำแผนการเรียนการสอน เพื่อสอดคล้องกับความถนัด ความสนใจและ ความต้องการของผู้เรียน ตลอดจนส่งเสริมให้นักศึกษาได้มีโอกาสร่วมประเมิณการสอนของ อาจารย์ และในปีที่ผ่านมา สุทัศน์ีย์ สุขประเสริฐ (บทคัดย่อ : 2544) ได้ศึกษาเรื่องการประเมิน หลักสูตรแพทยศาสตรบัณฑิต มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ พบว่า ด้านกระบวนการเรียน การสอนนิสิตมีความเห็นว่ามีเหมาะสมอยู่ในระดับปานกลาง อาจารย์ นิสิตและบัณฑิต แพทย์มีข้อเสนอแนะว่าควรปรับปรุงกระบวนการเรียนการสอนให้นิสิตรู้จักคิด วิเคราะห์และ แก้ปัญหาเป็น สนับสนุนให้นิสิตได้ค้นคว้าด้วยตนเอง

๖ จากการศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องเกี่ยวกับสภาพแวดล้อมที่เกี่ยวข้องกับ การจัดการศึกษา ด้านการจัดการเรียนการสอนอาจสรุปได้ว่าสภาพแวดล้อมด้านการจัด การเรียนการสอนมีความสำคัญ ในการกระตุ้นนิสิตให้มีการพัฒนาศักยภาพทางสติปัญญา บุคลิกภาพ ความรู้สึกต่าง ๆ การจัดสภาพแวดล้อมที่ดีจะช่วยส่งเสริมบรรยากาศทางวิชาการ รวมทั้งช่วยให้นิสิตมีทัศนคติที่ดีต่อการเรียนรู้ และเป็นไปตามวัตถุประสงค์ของหลักสูตร ✖

๖ สภาพแวดล้อมด้านอาจารย์ผู้สอน

๖ การสอนในระดับอุดมศึกษานั้น ผู้สอนมีความสำคัญอย่างยิ่งต่อประสิทธิภาพการสอน บทบาทของผู้สอนระดับอุดมศึกษาที่มีประสิทธิภาพนั้น จะต้องเป็นผู้มีความรู้ และประสบการณ์ ในวิชาที่สอนเป็นอย่างดี รวมทั้งต้องเป็นผู้มีเหตุผล รู้จักคิด อ่าน ยอมรับในตนเอง ค้นคว้า หาความรู้เพิ่มเติมในสาขาวิชาที่สอน มีมนุษยสัมพันธ์ที่ดีระหว่างผู้สอนกับผู้เรียน ผู้สอน กับผู้เรียน (สมสุข ธีระพิจิตร. มปป.ช : 2-4)

อดุลย์ วิริยเวชกุล (2541 : 53) ได้กล่าวว่า คุณภาพของอาจารย์นับเป็นปัจจัยที่สำคัญ ที่สุดในการสร้างผลผลิตที่มีคุณภาพตรงตามเป้าหมายวัตถุประสงค์คุณภาพหมายรวมถึงคุณวุฒิ ประสิทธิภาพ ความรับผิดชอบต่อหน้าที่ ความมีวัฒนธรรมและอารยธรรมรวมทั้งการอุทิศตนต่อ

การอุทิศตนต่อการรับผิดชอบที่กำหนดไว้ด้วย ดังนั้น หากสถาบันอุดมศึกษาใดมีอาจารย์ที่มี “คุณภาพ” ย่อมสร้างผลผลิตตามเป้าหมาย และวัตถุประสงค์ได้มาก ซึ่งจะเห็นได้จากแบบสอบถามบัณฑิตที่จบการศึกษาของมหาวิทยาลัยในประเทศไทยแคนาดาประมาณ 7,000 คน โดยแบบสอบถามนั้นให้บอกเหตุผลว่าอาจารย์ผู้สอนมีประสิทธิภาพดี มีลักษณะและวิธีการอย่างไร ผลของการวิจัยมีดังนี้คือ

1. รู้ แม่นยำในเนื้อหา
2. เตรียมการบรรยายอย่างดี มีขั้นตอน
3. สอนเนื้อหาที่สัมพันธ์กับชีวิตและนำไปใช้ได้
4. กระตุ้นให้ผู้เรียนถามและแสดงความเห็น
5. กระจายความรู้ในวิชาของตน
6. เป็นกันเอง ติดต่อกับเข้าพบได้ง่าย
7. คำนึงถึงความก้าวหน้าของนิสิต
8. มีอารมณ์ขัน
9. เห็นอกเห็นใจ เมตตา กรุณา
10. ใช้เครื่องมืออุปกรณ์อย่างมีประสิทธิภาพ

ไพฑูรย์ สินลารัตน์ (2524 : 49-86) ได้กล่าวถึงวิธีการสอน บทบาทของอาจารย์ว่าอาจารย์ผู้สอนควรเน้นการสร้างเสริมให้นักศึกษามีความสามารถในการเรียนรู้ เป็นผู้คอยชี้แนะแนวทางและวิธีการให้ผู้เรียนประสบความสำเร็จในการเรียน อาจารย์ผู้สอนควรเข้าใจบทบาท และวิธีการสอนรวมทั้งเตรียมตัวก่อนการสอน ผู้สอนจะต้องรู้เนื้อหาที่สอน และจะต้องมีทักษะทางสัมพันธภาพที่ดี จึงจะประสบผลสำเร็จในการสอน เพราะการสอนเป็นกิจกรรมที่เป็นหน้าที่ของครู ดังนั้นจึงต้องตระหนักในสำคัญของการสอนและคำนึงถึงความสำเร็จของผู้เรียนเป็นหลัก เนื่องจากสัมฤทธิ์ผลของผู้สอน มีผลต่อการเรียนรู้และความเป็นเปลี่ยนแปลงของผู้เรียนซึ่งเป็นเครื่องแสดงให้เห็นถึงประสิทธิภาพการสอน ซึ่งสมพร บัวทอง (2519 : บทนำ) ได้กล่าวว่าคุณภาพของครู อาจารย์ เป็นเครื่องบ่งชี้ถึงคุณภาพของสถาบันอุดมศึกษา เนื่องจากอาจารย์ผู้สอนเป็นผู้กำหนดเงื่อนไขต่าง ๆ ในการเรียนเพื่อให้บรรลุเป้าหมายของหลักสูตร

สุพร ตั้งสมรพงษ์ (2542 : 78 - 79) ได้ให้ความเห็นว่า อาจารย์ควรมีความเข้าใจในเรื่องพัฒนาการของนิสิต ใจกว้าง ไม่แบ่งแยกระหว่างวิชาการและกิจกรรม เปิดโอกาสให้นิสิตได้ทำกิจกรรมที่หลากหลาย ตามความสามารถ ความสนใจ ความถนัด ควบคู่ไปกับการเรียนการสอนในห้องเรียน เพื่อพัฒนาทักษะทางสังคม นอกจากนี้ ควรจัดบรรยากาศที่ส่งเสริมความสำเร็จทางวิชาการ เช่น อาจสนับสนุนส่งเสริมนิสิตที่เรียนดีโดยการให้ทุน จัดการสอน ช่อมเสริมหรือจัดโปรแกรมพิเศษ ส่วนอาจารย์ของจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยให้ลำดับดังนี้มีความรู้ทันสมัย รู้ลึก ถูกต้อง ขวนขวายหาความรู้เพิ่มเติมให้อาจารย์เอง มีการเตรียมการสอนอย่างดี กำหนดจุดมุ่งหมาย ในการสอนอย่างชัดเจน สนับสนุนให้นิสิตคิดเอง รวมทั้งเนื้อหาวิชาที่บรรยายควรเป็นความรู้ที่ทันสมัยและใกล้ตัวผู้เรียน ซึ่งสามารถเป็นพื้นฐานที่นำไปใช้ในชีวิตประจำวันได้ (ไพฑูรย์ สินลารัตน์ และศรีเพ็ญ ศุภพิทยากุล. 2521 : 118) ซึ่งสอดคล้องกับ วิชัย วงษ์ใหญ่ และคนอื่น ๆ (2540 :1 – 25) ให้ความเห็นว่าผู้สอนเป็นองค์ประกอบที่สำคัญยิ่งในการจัดการเรียนการสอน ผู้สอนต้องเป็นผู้มีความรู้ที่จะสอนเป็นอย่างดี มีทัศนคติที่ดีต่อการสอน มีความเห็นอกเห็นใจผู้เรียน มีการยอมรับความแตกต่างระหว่างบุคคล รวมทั้งมีความจริงใจระหว่างอาจารย์ผู้สอนกับผู้เรียน

ในรายงานการประชุมระดับชาติ เรื่อง "บัณฑิตไทยในอนาคต" ได้กล่าวว่าครูในยุคโลกาภิวัตน์ ควรมีคุณสมบัติดังนี้ (ทบวงมหาวิทยาลัย. 2542 : 119)

1. มีความรู้ในวิชาพื้นฐานสามารถประสานสัมพันธ์ให้ศิษย์นำไปใช้ในชีวิตประจำวันได้
2. รู้ในทิศทางของประเทศและทันเหตุการณ์ของโลก
3. สอนศิษย์ให้คิดวิเคราะห์และทำงานเป็น
4. เป็นผู้ส่งเสริม เชื่อมระหว่างวิทยาศาสตร์เทคโนโลยีกับการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมและความเป็นเอกลักษณ์ไทย
5. เป็นผู้ส่งเสริมสิทธิมนุษยชนและประชาธิปไตย
6. ต้องประพฤติและปรับปรุงตนเอง ให้เหมาะสมกับอาชีพครู
7. ต้องปรับปรุงตนเองให้ทันสมัย และรู้เท่าทันความเปลี่ยนแปลงของสังคม เศรษฐกิจ การเมือง

เกอร์ริน (Guerin. 1981 : 18) ได้กล่าวสรุปไว้ว่า ในการที่จะถ่ายทอดความรู้และทักษะ ความชำนาญแล้วสิ่งที่อาจารย์ผู้สอนจะต้องมี 1) ได้รับความต้องการ และรู้เกี่ยวกับนักศึกษาที่ตน จะสอน 2) รู้ทัศนคติและสภาพแวดล้อมของนักศึกษา 3) อนุญาตให้นักศึกษาเลือกวิธีการ และ กิจกรรมที่นักศึกษาคิดว่าจะเป็นประโยชน์ และประสบผลสำเร็จในการเรียนของนักศึกษาเองได้ อย่างอิสระ 4) ต้องรู้จักเชื่อมโยงประสบการณ์หรือความรู้ให้กลมกลืนสอดคล้องกับสถานการณ์ จริง

อุทุมพร ทองอุไทย (2522 : 71) ทำการวิจัยเรื่อง “ลักษณะของอาจารย์มหาวิทยาลัย ในอุดมคติ” พบว่าอาจารย์ที่พึงปรารถนาของนิสิตระดับปริญญาตรีจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย มีลักษณะที่ดีดังนี้คือ มีการเตรียมการสอนดี มีความปรารถนาดีต่อนิสิตทั้งในและนอกห้องเรียน มีความรู้เกี่ยวกับเนื้อหาวิชาที่ทันสมัย กว้างขวาง และถูกต้อง ใช้ตัวอย่างข้อเปรียบเทียบและ ความจริงใจในการอธิบายได้อย่างเหมาะสม บรรยายเรื่องเกี่ยวข้องแม้จะอยู่นอกเหนือจาก เนื้อหา ส่วนอำพัน อ่องเอี่ยม (2541 : 137) ได้ศึกษาสภาพแวดล้อมมหาวิทยาลัยศรีปทุม ในทัศนะของผู้บริหาร อาจารย์ และนักศึกษา พบว่า ด้านการจัดการเรียนการสอน นักศึกษา มีความเห็นว่ามีเหมาะสมอยู่ในระดับปานกลาง เนื่องจากอาจารย์บางท่านยังขาดเทคนิค ในการถ่ายทอดวิชาความรู้ และมีความรู้ไม่ทันสมัยเท่าที่ควร ควรให้ความช่วยเหลือนักศึกษา ที่บกพร่องทางการเรียนมากขึ้น ซึ่งเป็นวิธีหนึ่งที่จะแก้ไขให้นักศึกษาที่ไม่ตั้งใจเรียนให้สนใจ การเรียนมากขึ้น ดังนั้น ควรให้มีการจัดโครงการอบรมสัมมนา เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพ การเรียนการสอนให้กับอาจารย์ผู้สอน รวมทั้งอุปกรณ์การเรียนการสอน ตำราเรียน และ สถานที่เรียน ควรให้มีเพียงพอกับความต้องการของผู้เรียนและผู้สอน (สุทัศน์ีย์ สุขประเสริฐ. 2544 : บทคัดย่อ) จรุง จัวนาน (2528 : 61) กล่าวว่า อาจารย์ผู้สอนมีอิทธิพลต่อการพัฒนา ผู้เรียนเป็นผู้สร้างบรรยากาศการเรียนในห้องเรียน นอกจากนี้บุคลิกภาพของอาจารย์ผู้สอน ส่งผลถึงความสำเร็จของผู้เรียนเพราะการแสดงออกของอาจารย์เป็นแบบอย่างแก่ผู้เรียน กิริยา ท่าทาง อารมณ์ ความเห็นอกเห็นใจผู้เรียน ทำให้ผู้เรียนเกิดความสนใจในตัวอาจารย์ และใน วิชาที่อาจารย์สอน

เฮลท์และเพอร์ซี่ (สมคะเน คำจูน. 2528 : 30 ; อ้างอิงมาจาก Health and Percy. 1982 : 26) ได้ทำการศึกษาความคิดเห็นของนักศึกษาที่มีต่ออาจารย์ผู้สอน โดยกลุ่มตัวอย่าง เป็นนักศึกษาที่เรียนไม่เต็มเวลากับนักศึกษาที่เรียนเต็มเวลา จากการศึกษาพบว่า นักศึกษา

ส่วนใหญ่ต้องการ อาจารย์ผู้สอนที่มีความกระตือรือร้น มีความรู้ดี ต้องการเรียนเนื้อหาวิชาที่น่าสนใจ และสามารถนำไปประยุกต์ใช้กับวิชาชีพได้อย่างดี

๑ จากการศึกษาค้นคว้าและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับสภาพแวดล้อมที่เกี่ยวข้องเกี่ยวกับการจัดการศึกษาด้านอาจารย์ผู้สอน อาจสรุปได้ว่าอาจารย์ผู้สอนเป็นปัจจัยหนึ่งที่มีความสำคัญยิ่งในกระบวนการศึกษา เนื่องจากให้การสนับสนุน แนะนำ กระตุ้น และเอื้ออำนวยให้ผู้เรียนพัฒนาความสามารถทางวิชาการ และวิชาชีพได้อย่างเต็มที่ ๐

สภาพแวดล้อมด้านกิจกรรมนิสิต

สภาพแวดล้อมด้านกิจกรรมนักศึกษา หมายถึง ลักษณะสภาพการณ์เกี่ยวกับกิจกรรม นักศึกษาที่จัดขึ้นในวิทยาลัย เพื่อเพิ่มประสบการณ์ นอกเหนือจากการเรียนการสอน เพื่อพัฒนาบุคลิกภาพของนักศึกษา ได้แก่ กิจกรรมกีฬาและนันทนาการ กิจกรรมส่งเสริมวิชาการ กิจกรรมศิลปวัฒนธรรม และบำเพ็ญประโยชน์ (ฉันทนา บุพพรณ. 2537 : 28) สุวพร ตั้งสมวรพงษ์ (2542 : 78) ได้กล่าวว่า หากสถาบันอุดมศึกษาต้องการพัฒนานิสิต ให้มีความสมบูรณ์ ตามปรัชญา ปณิธาน และวัตถุประสงค์ของสถาบัน จะต้องพัฒนางานกิจกรรมนิสิตให้มีคุณภาพสอดคล้องกับความต้องการของนิสิตทั้งเป็นรายบุคคลและเป็นกลุ่ม เพื่อช่วยให้นิสิตมีความพร้อมทางด้านการเล่าเรียน สามารถแก้ไขปัญหา และป้องกันปัญหาที่อาจเกิดขึ้น แก่นิสิตได้ นอกจากนี้ ยังสามารถช่วยพัฒนานิสิตให้เป็นศิษย์ที่สมบูรณ์ตามที่สถาบันพึงปรารถนา

กิจกรรมนักศึกษาที่จัดให้สถาบันอุดมศึกษา มี 5 ประเภท คือ (สำเนาวิ ขจรศิลป์. 2527 : 20 - 21)

1. กิจกรรมด้านวิชาการ จัดขึ้นเพื่อแสวงหาความรู้ในด้านวิชาการอันควรได้รับการส่งเสริมให้มีอิสระทางการคิด เป็นการเพิ่มพูนความรู้ และประสบการณ์ทางวิชาการให้นักศึกษา
2. กิจกรรมด้านศิลปวัฒนธรรม จัดขึ้นเพื่อส่งเสริมเผยแพร่และรักษาไว้ซึ่งศิลปวัฒนธรรม สนับสนุนให้นักศึกษามีความสนใจ และมีโอกาสได้ศึกษาเพื่อให้มีสุนทรียภาพในศิลปด้านต่าง ๆ อันไม่ขัดต่อวัฒนธรรมอันดี
3. กิจกรรมด้านบำเพ็ญประโยชน์ จัดขึ้นเพื่อให้นักศึกษาใช้เวลาในการพัฒนาตนเองให้พร้อมเพื่อทำประโยชน์ต่อสังคม มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ นำความรู้ที่ได้รับมาประยุกต์ให้เกิดประโยชน์ต่อส่วนรวม และปลูกฝังให้นักศึกษาได้ตระหนักในภาระหน้าที่ และความ

รับผิดชอบที่จะต้องมีต่อสังคม อันจะเกิดประโยชน์ต่อประเทศชาติ

4. กิจกรรมด้านกีฬา จัดขึ้นเพื่อส่งเสริมให้นักศึกษาเล่นกีฬาเพื่อสุขภาพพลานามัย การพัฒนาตนเอง และเป็นการฝึกให้นักศึกษามีน้ำใจนักกีฬา

5. กิจกรรมด้านนันทนาการ จัดขึ้นเพื่อความสนุกสนานเพลิดเพลินเพื่อพัฒนาจิตใจ อารมณ์ และสังคมให้นักศึกษา

นอกจากนี้ยังมีกิจกรรมนักศึกษาที่นักศึกษาจัดขึ้นเองโดยความสมัครใจ ไม่เป็นส่วนหนึ่งของกิจกรรมในห้องเรียนเป็นกิจกรรมที่สถาบันอุดมศึกษาให้การยอมรับ และมีอาจารย์ที่ปรึกษาเป็นผู้ให้คำปรึกษา รวมทั้งมีกิจกรรมที่นักศึกษาในกลุ่มหนึ่งจัดขึ้นโดยไม่ได้รับความเห็นชอบจากสถาบันอุดมศึกษา เช่น กิจกรรมประท้วงผู้บริหารสถาบันอุดมศึกษา เป็นต้น กิจกรรมที่จัดเป็นกิจกรรมนอกชั้นเรียน เพื่อเสริมสร้างประสบการณ์ให้บัณฑิตมีพัฒนาการ เข้าใจตนเองและเป็นสมาชิกที่ดีและเป็นประโยชน์ของสังคม (สำเนาวิ ขจรศิลป์. 2538 :118 – 119)

จินดนา ยูนิพันธ์ (2527 : 121) ได้ชี้ให้เห็นว่า จุดมุ่งหมายของกิจกรรมนักศึกษาที่สำคัญ 8 ประการ คือ

1. เป็นการเตรียมตัวนักศึกษาสำหรับการดำเนินชีวิตในสังคมประชาธิปไตย
2. ส่งเสริมความมีระเบียบวินัยในตนเอง
3. ให้นักศึกษารู้จักวิธีการทำงานร่วมกัน
4. เพิ่มพูนความสนใจของนักศึกษาให้กว้างขวางยิ่งขึ้น
5. ให้เกิดความสำนึกในการปฏิบัติตามข้อบังคับ และระเบียบแบบแผนต่าง ๆ
6. นักศึกษาได้มีโอกาสในการพัฒนาความสามารถพิเศษ
7. ส่งเสริมแรงขับที่เป็นพื้นฐานสำคัญในการศึกษา
8. พัฒนาความสามัคคีในสถาบัน

การจัดกิจกรรมนิสิตนักศึกษาขึ้นอยู่กับองค์ประกอบที่สำคัญคือ นิสิต นักศึกษา ในฐานะที่เป็นผู้จัดทำกิจกรรม อาจารย์ในฐานะผู้ให้คำปรึกษา และสนับสนุน สถาบันการศึกษา เป็นผู้ให้การสนับสนุนและส่งเสริม กิจกรรมนิสิตนักศึกษาแต่ละประเภทได้รับความนิยมมากน้อยแตกต่างกันไปขึ้นอยู่กับความสนใจของนักศึกษา คณาจารย์ สถาบันอุดมศึกษา และภาวะสังคม รวมทั้งปรัชญาการศึกษา

ปีเตอร์สัน (Peterson. 1966 : 172) ได้ศึกษาความสัมพันธ์ของการเข้าร่วมกิจกรรมของนักศึกษา กับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน พบว่า นักศึกษาที่ประสบผลสำเร็จในการเรียนสูง เป็นนักศึกษาที่เข้าร่วมกิจกรรม เป็นผู้ที่มีหน้าที่และความรับผิดชอบในงานกิจกรรมนักศึกษา บุญมี เลากุลศาสตร์ (2531 : 137-138) ได้ศึกษาความคิดเห็นของนักศึกษาและอาจารย์วิทยาลัยพลศึกษาในภาคใต้ พบว่า ผู้บริหารและอาจารย์ผู้สอนไม่เห็นความสำคัญ ไม่ให้ความร่วมมือในการจัดกิจกรรม ไม่สนใจบทบาทหน้าที่ของตนในการพัฒนานักศึกษาด้านอื่น ๆ ที่มีใช้วิชาการ อาจารย์ฝ่ายกิจกรรมนักศึกษา และอาจารย์ที่ปรึกษากิจกรรมขาดความรู้ความสามารถในหลักการจัดกิจกรรม นอกจากนี้ สุวรรณ สุขสมภักดิ์ (2530 : 74) ได้ศึกษาทัศนะของนักศึกษา อาจารย์ และผู้บริหารที่มีต่อสภาพแวดล้อมวิทยาลัยเทคโนโลยีและอาชีวศึกษา วิทยาเขตเกษตรนครศรีธรรมราช พบว่า ด้านการจัดกิจกรรมของนักศึกษา ตารางเรียนไม่เอื้ออำนวยต่อการจัดกิจกรรมของนักศึกษา ห้องทำงานสำหรับสโมสรนักศึกษา และชมรมมีน้อย เช่นเดียวกับบ่อภินา โฉมวิเศษ และคนอื่น ๆ (2538 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาปัจจัยที่นำมาสู่ความล้มเหลวของการเรียนแพทย์กับนักศึกษาที่เข้าเรียนแพทย์ระหว่าง พ.ศ. 2526 – 2536 ของมหาวิทยาลัยเชียงใหม่ จำนวน 1,052 คน พบว่าปัจจัยหนึ่งที่บั่นทอนความสำเร็จในการเรียนแพทย์นั้น มาจากการแบ่งเวลาเรียนและเข้าทำกิจกรรมเสริมหลักสูตรไม่เหมาะสม ทำให้มีผลกระทบต่อความล้มเหลวในการเรียน

จากการศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องเกี่ยวกับสภาพแวดล้อมที่เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษาด้านกิจกรรมนิสิต อาจสรุปได้ว่า การจัดกิจกรรมทั้งที่สถาบันจัดให้ หรือนิสิตจัดกิจกรรมเองตามความสนใจ และด้วยความสมัครใจของนิสิตนอกเหนือจากหลักสูตรเป็นสิ่งสำคัญในการพัฒนาคุณภาพนิสิตให้เป็นบุคคลที่มีความพร้อมในการศึกษาเล่าเรียน มีความสมบูรณ์ทั้งด้านบุคลิกภาพ ร่างกาย สติปัญญา สังคม และจิตใจที่ดีงาม และเป็นบัณฑิตที่พึงประสงค์ของสถาบันอุดมศึกษา

สภาพแวดล้อมด้านการบริการนิสิต

๕ สภาพแวดล้อมด้านจัดบริการนิสิตเป็นงานที่สำคัญที่จะช่วยส่งเสริมให้นิสิตประสบการณ่นอกเหนือการจัดการเรียนการสอน การจัดดำเนินการที่เอื้ออำนวยส่งผลต่อการเรียนการสอนนิสิตได้แก่ การจัดบริการวิชาการ การจัดบริการด้านสุขภาพ บริการให้คำปรึกษา แนะนำ

บริการทุน บริการห้องสมุด บริการห้องแล็บคอมพิวเตอร์ บริการห้องปฏิบัติการ โดยคำนึงถึงความต้องการที่แท้จริงของนิสิต มิใช่เพียงแต่ให้นิสิตเกิดความพึงพอใจเท่านั้น ยังคงต้องมุ่งที่เอื้ออำนวยความสะดวกให้นิสิตเกิดการเรียนรู้มากที่สุด* สายพิน ธรรมบำรุง (2527 : 23 - 24) ได้กล่าวว่า การจัดงานบริการให้แก่นิสิต เป็นงานที่เกี่ยวข้องกับนักศึกษาตั้งแต่แรกเข้าตลอดจนกระทั่งสำเร็จออกจากสถาบัน ควรมุ่งให้นักศึกษาได้พัฒนาความเป็นบุคคลที่สมบูรณ์โดยรอบ ควรจัดให้สอดคล้องสนองความต้องการและศักยภาพของนิสิตแต่ละคน ให้สัมพันธ์กับหลักสูตร วิธีสอน นโยบายการบริหาร กฎระเบียบข้อบังคับต่าง ๆ อย่างทั่วถึง และควรจัดให้ผสมกลมกลืนกับการบริหารงานทั่วไปของสถาบัน

การบริการนิสิตนักศึกษา มหาวิทยาลัยควรให้ความสำคัญและครอบคลุมในเรื่องต่อไปนี้ (เยาวลักษณ์ คัดโนภาส. 2523 : 179)

1. ปัจจัยพื้นฐานในการดำรงชีวิต ได้แก่ อาหาร ที่พักอาศัย สถานพยาบาล ไปรษณีย์โทรเลข อนามัย ร้านขายหนังสือ อุปกรณ์การเรียน พาหนะในการเดินทาง
2. ปัจจัยที่แก้ปัญหาและอุปสรรคในการเรียน เช่น คู่มือนักศึกษา อาจารย์ที่ปรึกษา หน่วยบริการแนะแนว การให้ความช่วยเหลือทางการเงินในรูปแบบต่าง ๆ
3. ปัจจัยที่สนับสนุนการประกอบอาชีพในอนาคต เช่น การให้ข้อมูลเกี่ยวกับ ตลาดแรงงาน อาชีพต่าง ๆ การอบรมให้ข้อมูลเกี่ยวกับการสมัครงาน และ การจัดหางานให้นักศึกษาที่จะจบการศึกษา
4. ปัจจัยที่ส่งเสริมและพัฒนาบุคคลให้มีความเจริญงอกงามในด้านต่าง ๆ ทั้งสติปัญญา หรือความรู้ทางวิชาการ มีคุณธรรมและความรับผิดชอบต่อตนเอง และ สังคมส่วนรวม คือ การสนับสนุนการทำกิจกรรมประเภทต่าง ๆ

คามูเช (Kamuche. 1994) ได้ศึกษาความพึงพอใจและภาพพจน์ของมหาวิทยาลัย นิสิตภาคบริหารธุรกิจที่กำลังศึกษาที่มหาวิทยาลัยเท็กซัสเหนือ และมหาวิทยาลัยแห่งรัฐเท็กซัส ใน 8 ด้าน ผลการวิจัยพบว่าภาพพจน์ของมหาวิทยาลัยมีความสำคัญต่อการตัดสินใจเข้าเรียนของมหาวิทยาลัย นิสิตให้ความคิดเห็นว่า มหาวิทยาลัยทั้ง 2 แห่งมีภาพพจน์เชิงบวก และนิสิตของมหาวิทยาลัยแห่งรัฐเท็กซัส มีความพึงพอใจต่อระบบสถาบัน และการดำเนินงานของมหาวิทยาลัยสูงกว่านิสิตของมหาวิทยาลัยเท็กซัสเหนือ และนิสิตที่มีได้เข้าเรียนมาตั้งแต่ต้นที่มหาวิทยาลัย มีความพึงพอใจสูงกว่านิสิตที่เรียนมาในระยะยาว

พุลศิลป์ เกษร (2536 : 82 – 83) ได้ศึกษาเรื่องการจัดบริการนักศึกษาของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ วิทยาเขตในกรุงเทพมหานคร ตามทัศนะของผู้บริหาร อาจารย์ และนักศึกษา พบว่า การจัดบริการนักศึกษายังมีความเหมาะสมน้อยในเรื่องบริการเงินยืม เพื่อการศึกษาในกรณีเดือดร้อน ในด้านการบริการให้ทุน นักศึกษา มีความเหมาะสมอยู่ในระดับปานกลาง เนื่องจากมหาวิทยาลัยมีทุนอุดหนุนเพื่อช่วยเหลือนักศึกษา และทุนที่ได้รับบริจาคเป็นครั้งคราว มีจำนวนไม่เพียงพอกับความต้องการของนักศึกษาที่มาขอรับทุนรวมทั้งยังไม่สามารถหาแหล่งเงินทุนเพิ่มเติมได้มากเพียงพอ นอกจากนี้ เพ็ญแข ประจันปัจฉิก และสุวัฒน์ วัฒนวงศ์. (2540 : 75-82) ได้ศึกษาเรื่องความต้องการของนิสิตมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร ในด้านการบริการของมหาวิทยาลัย พบว่านิสิตมีความต้องการดังนี้ 1) นิสิตต้องการบริการจากกองบริการในระดับสูงสุด คือ การจัดความสะดวกในการลงทะเบียน, ความรวดเร็วในการลงทะเบียน และ การกำหนดการลงทะเบียนที่แน่นอนและปฏิบัติจริง 2) นิสิตต้องการบริการจากสำนักคอมพิวเตอร์ในระดับสูงสุด คือการประสานงานกับหน่วยงานอื่นให้มีการแจ้งผลการเรียนให้เป็นไปอย่างรวดเร็ว 3) นิสิตมีความต้องการบริการจากหอสมุดกลางในระดับสูงสุด คือต้องการสื่อ และสิ่งพิมพ์ที่ทันสมัย การจัดหาคอมพิวเตอร์สำหรับการสืบค้นข้อมูลด้วยตนเองไว้ในห้องสมุดรวมทั้งปรับระบบห้องสมุดให้ทันสมัย 4) ด้านบริการจากกองกิจการนิสิตมีความต้องการในระดับสูงสุด ได้แก่การร่วมมือกับมหาวิทยาลัยปรับปรุงโรงอาหารทั้งด้านสภาพแวดล้อมและการบริการให้อยู่ในระดับที่ดี และการจัดหาสถานที่พักผ่อน และที่ว่างสำหรับทำกิจกรรมให้นิสิตมีจำนวนเพียงพอกับความต้องการ 5) ด้านการบริการจากคณะ ได้แก่ ความสะดวกในการใช้ตึกเรียน และการขจัดปัญหาที่มีในตึกเรียน 6) การปรับปรุงสภาพแวดล้อมของคณะให้อยู่ในสภาพดี รวมทั้งการดูแลความสะอาด การดูแลอุปกรณ์การเรียนการสอนให้มีความสะดวก การปรับปรุงห้องเรียน และห้องพักนิสิต รวมไปถึงการจัดหางบประมาณเพื่อส่งเสริมกิจกรรมการเรียนการสอน และการวิจัย การจัดการด้านห้องสมุด วิจิตร วรุตบางกูร (2524 : 41) ได้กล่าวว่า ห้องสมุดมีความสำคัญสำหรับนิสิตมากเพราะเป็นแหล่งบริการวิชาการที่อาจารย์และนักศึกษาสามารถศึกษาค้นคว้าหาความรู้เพิ่มเติมด้วยตนเอง ห้องสมุดที่ดีนั้นควรมีหนังสือมากชนิดที่เหมาะสมกับรายวิชา และความสนใจของนักศึกษา สภาพห้องสะอาด ปลอดภัย และสะดวกสบายที่จะเข้าไปศึกษา

ค้นคว้า ส่วนสุกัญญา สุวรรณาคินทร์ (2535 : 116) ได้ศึกษาสภาพแวดล้อมทางวิชาการของการศึกษาระดับบัณฑิตศึกษาของสถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าพระนครเหนือ ในทัศนะของผู้บริหาร อาจารย์และนักศึกษา ในด้าน การจัดบริการวิชาการ พบว่า อาจารย์ นักศึกษา และผู้บริหารมีความต้องการให้ห้องสมุดกลางและห้องสมุดคณะ จัดหาดำรา วารสาร หนังสือ และผลงานวิจัยที่มีคุณภาพทั้งในประเทศและต่างประเทศ เอกสารทางวิชาการ และวิชาชีพที่เกี่ยวข้องกับวิชาที่เปิดสอน มีเพียงพอต่อการค้นคว้าและวิจัย การจัดบริการด้านสุขภาพเป็นสิ่งจำเป็นเนื่องจากสถาบันอุดมศึกษามีนิสิตเป็นจำนวนมาก นิสิตบางคนอาจมีโรค หรือมีปัญหาด้านสุขภาพ ซึ่งสามารถติดต่อกับผู้อื่นได้ ดังนั้นการจัดบริการสุขภาพแก่นิสิตจึงมีความสำคัญ เพราะการรักษา การป้องกันและส่งเสริมให้นิสิตมีความรู้ และทักษะในการรักษาสุขภาพทางกาย และสุขภาพทางจิต ให้มีสุขภาพอนามัยที่สมบูรณ์ อันจะยังผลให้นิสิตมีความพร้อมในการศึกษาเล่าเรียนและประสบความสำเร็จ (สำเนา วิจารณ์ 2537 : 208 – 209)

จากการศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องเกี่ยวกับสภาพแวดล้อมที่เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษาด้านการบริการนิสิตอาจสรุปได้ว่างานด้านการบริการนิสิตเป็นงานหลักที่มีความสำคัญเกี่ยวข้องกับทุกฝ่ายซึ่งจะมีส่วนช่วยให้สถาบันเจริญก้าวหน้าตามวัตถุประสงค์ หากงานด้านบริการเอื้ออำนวยความสะดวก โดยจัดให้แก่นิสิตในด้านความเป็นอยู่ การศึกษาเล่าเรียน การประกอบอาชีพในอนาคต เพียงพอกับความต้องการของนิสิตอันจะส่งเสริมให้นิสิตได้พัฒนาเต็มตามศักยภาพของแต่ละบุคคลตั้งแต่แรกเข้าจนกระทั่งสำเร็จการศึกษา

สภาพแวดล้อมด้านอาคารสถานที่

นักการศึกษาส่วนใหญ่ยอมรับว่าอาคารเรียนและสภาพของสถานศึกษามีส่วนเสริมสร้างความเจริญของงานให้แก่ทุกคนที่อยู่ในสถาบันอุดมศึกษา เพราะขนาดของสถานที่ การตกแต่งอาคารและบริเวณโดยรอบแสงสี ทัศนียภาพ ทิศทางลม การจัดระเบียบในอาคาร รูปลักษณะ ความปลอดภัย สุขลักษณะ ความสุขสบาย สิ่งเหล่านี้จะมีส่วนเกื้อกูลต่อการเรียนของผู้เรียน รวมทั้งเป็นแรงจูงใจให้ผู้เรียนมีความรัก ห่วงเห่น และภาคภูมิใจในสถานศึกษา ยังจะช่วยหล่อหลอมพฤติกรรมผู้เรียนได้ (วิจิตร วรุตบางกูร. 2524 : 45) ซึ่งสภาพแวดล้อมด้านสถานที่ผลต่อการรับรู้ และพัฒนาในด้านต่าง ๆ ของนิสิตในมหาวิทยาลัย ถ้านิสิตเห็นว่าสภาพแวดล้อมสบาย และเหมาะสมก็จะก่อให้เกิดความพึงพอใจต่อสถาบัน โดยที่จะมีความ

5. สภาพแวดล้อมโรงเรียน การจัดสภาพแวดล้อมของโรงเรียนจะต้องให้สอดคล้องกับความต้องการด้านร่างกาย จิตใจ และให้สอดคล้องกับความต้องการทางด้านการศึกษา สภาพแวดล้อมมีอิทธิพลมาก ในด้านการเรียนรู้ และการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมของนักเรียน สภาพแวดล้อมโดยทั่วไป ได้แก่

5.1 สี สีมีความสัมพันธ์ และมีอิทธิพลต่อมนุษย์อย่างใกล้ชิดตลอดเวลา สีที่ใช้สำหรับอาคารนั้น มีสีที่ใช้ทาภายนอกควรเป็นสีไม่จืดตา และไม่ซีดตกได้ง่าย

5.2 แสงสว่าง มีความสำคัญต่อการเรียนการสอน เพราะการมองเห็นเป็นสิ่งสำคัญ โดยทั่วไปควรมีความเข้มของการส่องสว่างประมาณ 30 – 70 ฟุตแรงเทียน และแต่ละห้องไม่จำเป็นต้องมีแสงสว่างเท่าเทียมกัน

5.3 เสียง เสียงรบกวนมาจากแหล่งใหญ่ 2 แหล่ง คือ เสียงที่มาจากภายนอกอาคารและมาจากภายใน สถาบันอุดมศึกษาบางแห่งประสบปัญหาเกี่ยวกับเสียงรบกวน ควรแก้ปัญหาด้วยการทำ ฝ้าเพดาน และวิธีใช้พัดลมดูดอากาศและเป่า เพื่อถ่ายทอดอากาศเสียออกไปให้อากาศดีผ่าน

6. การตกแต่งบริเวณแวดล้อมโรงเรียนโดยรอบ ซึ่งขึ้นอยู่กับผู้บริหารและผู้เกี่ยวข้อง ซึ่งจะต้องมีทัศนคติที่มีต่อการตกแต่งบริเวณ จะต้องวางแผนทำโครงการไว้ล่วงหน้า เช่น การปลูกต้นไม้ยืนต้นที่มีความสนใจ

ปริญญา อังศุสิงห์ (2521 : 11) ได้กล่าวว่า การเลือกสถานที่ตั้งของสถาบันอุดมศึกษานั้นควรพิจารณาจากความสัมพันธ์เชื่อมโยงระหว่างที่ดิน กับบริเวณชุมชนโดยรอบ เพราะสถาบันอุดมศึกษามีความสัมพันธ์กับประชากรในชุมชน เป็นแหล่งให้บริการด้านการศึกษา การแบ่งบริเวณต่าง ๆ ของสถาบันอุดมศึกษา เช่น บริเวณการศึกษา ที่พักอาศัย สนามกีฬา ที่จอดรถ ที่พักผ่อนหย่อนใจ และบริเวณที่เตรียมให้สำหรับการขยายตัวในอนาคต มีบริการสาธารณูปโภคอย่างเพียงพอ รวมทั้งคำนึงถึงสภาพการจราจรและสิ่งแวดล้อมด้านอื่น ๆ

ซีเกอร์ (Seager. 1961 : 5-6) ได้ให้ความเห็นเกี่ยวกับสถานที่ของสถานศึกษาควรประกอบด้วยคุณลักษณะดังนี้คือ 1) สถานที่ของสถานศึกษาต้องมีขนาดกว้างพอเหมาะกับโครงการปัจจุบัน และต้องพร้อมที่จะขยายได้ในอนาคต 2) ต้องอยู่ในสถานที่ปลอดภัย สวยงาม และใช้ประโยชน์เพื่อกิจกรรมกลางแจ้งและนันทนาการได้มากที่สุด 3) การวางผังสามารถ

เปลี่ยนแปลงได้ตามความเหมาะสมกับการเปลี่ยนแปลงสังคมในอนาคต 4) แบ่งแยกสัดส่วนที่เสียงดังและสงบเรียบให้แยกออกจากกัน เช่น ฝ่ายบริหารแยกออกจากฝ่ายวิชาการ ตั้งอยู่ในที่ก่อให้เกิดปัญหาด้านการจราจรน้อยที่สุด 5) ระบบจราจรในมหาวิทยาลัยควรแยกทางรถยนต์ รถจักรยาน และทางเท้า 6) ภายในอาคารเรียนคำนึงถึงการระบายอากาศและแสงสว่างให้เป็นไปตามธรรมชาติ 7) สร้างด้วยวัสดุที่เลือกสรรมาอย่างดี ทนทาน และราคาพอสมควร 8) มีวัสดุอุปกรณ์การเรียนการสอนสมบูรณ์ใช้ประโยชน์ได้มาก

๑ อาคารสถานที่นับเป็นสภาพแวดล้อมมหาวิทยาลัยที่สำคัญ ที่จะช่วยส่งเสริมด้านวิชาการ และเสริมสร้างทัศนคติและพฤติกรรมของผู้เรียน ขนาดมาตรฐานของอาคารเรียน ขึ้นอยู่กับองค์ประกอบหลายประการ คือจำนวนนักศึกษา ลักษณะวิชา และวิธีการสอนของอาจารย์ ในการจัดห้องเรียนจะต้องคำนึงถึง สี แสง เสียง การถ่ายเทอากาศและอุณหภูมิภายในห้องเรียน รวมทั้งความเหมาะสมด้านวัสดุ ครุภัณฑ์ สิ่งเหล่านี้มีผลต่อแรงจูงใจและผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนิสิต (จินตนา ยูนิพันธ์, 2527 : 58) นอกจากนี้ วลัยลักษณ์ อัครวิวงศ์ (2539 : 59 - 60) ศึกษาความพึงพอใจของนักศึกษาที่มีต่อสภาพแวดล้อมของสถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง พบว่า นักศึกษาส่วนใหญ่มีความพึงพอใจในระดับปานกลางเกี่ยวกับการจัดอาคารสถานที่ภายในสถาบัน เกี่ยวกับขนาด ความเหมาะสมของห้องเรียนกับจำนวนนักศึกษา จำนวนห้องปฏิบัติการ สถานที่จอดรถ และการจัดบริเวณรอบ ๆ สถาบันให้มีต้นไม้ให้ความร่มรื่น ส่วนการจัดบริการในด้านที่นั่งพักผ่อนหย่อนใจ โต๊ะอาหาร การจัดสภาพแวดล้อมโรงอาหารให้ถูกสุขลักษณะ การจัดสถานที่ให้นักศึกษาทำกิจกรรม และเล่นกีฬาร่วมกัน นักศึกษามีความพึงพอใจอยู่ในระดับต่ำ นักศึกษามีความพึงพอใจกับความสะอาด ของห้องน้ำ ห้องส้วมภายในสถาบันอยู่ในระดับต่ำที่สุด

ชนิษฐา เกื้อมี (2530 : 73) ได้ศึกษาสภาพแวดล้อมมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ วิทยาเขตพลศึกษาในทัศนะของนิสิต และอาจารย์ พบว่า ด้านกายภาพ ห้องน้ำ ห้องสุขา มีจำนวนไม่เพียงพอกับนิสิต และไม่สะอาด ถูกสุขลักษณะ ห้องอาหารและ ที่นั่งสำหรับรับประทานอาหารมีไม่เพียงพอ การตกแต่งมหาวิทยาลัยให้สวยงาม มีความเหมาะสมอยู่ในระดับน้อย นอกจากนี้ อังคณา สายยศ (2539 : 2) ได้ศึกษาเจตคติที่มีต่อมหาวิทยาลัยของนิสิต มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ด้านการเรียนการสอน ด้านอาจารย์ ผู้บริหาร อาคารสถานที่ การบริการ และ รวมทุกด้าน พบว่า นิสิตมีเจตคติไม่ดีต่ออาคารสถานที่และ ด้านการบริการ

เนื่องจากอาคารสถานที่คับแคบจำนวนห้องไม่เพียงพอ สกปรก และ การบริการล่าช้า เจ้าหน้าที่ไม่มีมนุษยสัมพันธ์

จากการศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องเกี่ยวกับสภาพแวดล้อมที่เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษาด้านอาคารสถานที่อาจสรุปได้ว่าสภาพแวดล้อมด้านอาคารสถานที่ เป็นสิ่งสำคัญที่มีผลต่อการรับรู้และพัฒนาในด้านต่าง ๆ ของนิสิต โดยเฉพาะในด้านวิชาการจะช่วยเสริมสร้างทัศนคติ และพฤติกรรมของผู้เรียน เพราะประสบการณ์ในห้องเรียนเป็นองค์ประกอบในการกำหนดการรับรู้ของผู้เรียน และหากสภาพแวดล้อมเหมาะสมจะทำให้นิสิตพึงพอใจ และตั้งใจศึกษาหาความรู้ รวมทั้งประสบการณ์ต่าง ๆ จนกระทั่งสำเร็จการศึกษา

สภาพแวดล้อมด้านความสัมพันธ์กับกลุ่มเพื่อน

สภาพแวดล้อมภายในมหาวิทยาลัย นิสิตนักศึกษาต้องติดต่อสัมพันธ์กับเพื่อนนิสิตทั้งในด้านประสบการณ์ด้านการทำกิจกรรมร่วมกัน ความคิด การตัดสินใจ และทัศนคติต่าง ๆ ย่อมได้รับอิทธิพลจากด้านสังคมกลุ่มเพื่อน ดังนั้นกลุ่มเพื่อนจึงมีอิทธิพลต่อพฤติกรรมการเรียนรู้ และการดำเนินชีวิตของนิสิต (สุรพงษ์ ชูเดช. 2534 : 41) สุวพร ตั้งสมวรพงษ์ (2542 : 78) ได้กล่าวว่า สภาพแวดล้อมด้านสังคมกลุ่มเพื่อนนั้น มีอิทธิพลต่อความเป็นอยู่ และพัฒนาการทางสังคมการเลือกคบเพื่อน เทคนิคการปรับตัว ยังมีบทบาทต่อทัศนคติ สถิติปัญหา ความรู้ความสามารถและบุคลิกภาพของนิสิต ซึ่งมีความสำคัญต่อการพัฒนานิสิตมาก เพื่อนสามารถให้กำลังใจได้ทั่วไป ไม่อาจหาได้จากอาจารย์ เช่น เพื่อนร่วมกลุ่มสามารถช่วยเหลือเกื้อกูลด้านวัตถุประสงค์ในการเรียนและวิชาการได้ ช่วยทำให้นิสิตมีความมั่นใจในตนเองมากขึ้น นอกจากนี้ยังช่วยฝึกการเข้าสังคม และสร้างความสัมพันธ์ส่วนตัว ซึ่งส่งผลต่อการช่วยเหลือกันในระหว่างการทำงานได้

ความสัมพันธ์ของกลุ่มเพื่อนที่มีต่อนิสิตในระหว่างศึกษาในสถาบันอุดมศึกษานั้น ประกอบ คูปรัดน์ (2525 : 179 ; อ้างอิงมาจาก Feldman and Newcomb. 1973) ได้กล่าวถึงลักษณะความสำคัญได้ 7 ประการคือ

1. เป็นการเชื่อมโยงระยะการอยู่ภายในครอบครัวกับพ่อแม่หรือผู้ปกครอง กับระยะการทำงานในโลกกว้าง เพื่อช่วยทำหน้าที่ให้รับผิดชอบยุควิกฤติต่าง ๆ และทำให้มีความเป็นอิสระจากบ้านและครอบครัวได้
 2. ในบางสถานการณ์เพื่อนร่วมกลุ่มสามารถช่วยเหลือเกื้อหนุนในด้านกำหนดวัตถุประสงค์ในการเรียนและวิชาการได้
 3. เพื่อนสามารถช่วยเหลือให้กำลังใจในเรื่องโดยทั่วไป ซึ่งไม่สามารถจะหาได้จากคณาจารย์ชั้นเรียนหรือหลักสูตรที่กำหนดเอาไว้ได้
 4. เพื่อสามารถให้ออกาสินิสิตในการฝึกการอยู่ร่วมกันโดยเฉพาะอย่างยิ่งกับบุคคลที่มีภูมิหลังความสนใจ และการฝึกอบรมมาแตกต่างกันไปจากตน
 5. เพื่อนช่วยเสริมคุณค่าภายในกลุ่มให้เข้มแข็งยิ่งขึ้น และทำให้เป็นการยากที่จะเปลี่ยนแปลงคุณค่าต่าง ๆ เหล่านั้น นอกจากนี้แรงผลักดันจากกลุ่มยังอาจออกไปในรูปท้าทายและต่อต้านคุณค่า ความคิดเก่า ๆ กระตุ้นความสำนึกทางวิชาการและเป็นเครื่องทดสอบแนวความคิดและประสบการณ์ใหม่ ๆ แนะนำอาชีพและช่วยกระตุ้นและให้กำลังใจคนที่กำลังเปลี่ยนแนวความคิด
 6. กลุ่มสามารถช่วยให้สินิสิตมีความมั่นใจและพอใจตนเองยิ่งขึ้น
 7. เพื่อนช่วยทำหน้าที่ในฝึกการเข้าสังคมแก่นิสิต และนิสิตและช่วยสร้างความสัมพันธ์ส่วนตัว ซึ่งจะมีผลในการช่วยเหลือกันในระหว่างการทำงานในภายหลัง
- ไพฑูรย์ สินลารัตน์ (2518 : 134) ได้กล่าวถึงความสัมพันธ์ระหว่างนิสิตนั้นมี 2 แบบ คือ 1) ความสัมพันธ์ทางด้านอารมณ์ เป็นความสัมพันธ์ที่ตั้งอยู่บนรากฐานของความรู้ และความผูกพันต่อกัน เช่นความรู้สึกระหว่างครอบครัว เครือญาติ ความรู้สึกระหว่างเพื่อนกับเพื่อน การตัดสินใจอาศัยความรู้สึก อารมณ์ และอาวุโสเป็นหลักเช่น การบันเทิง การเลี้ยงสังสรรค์ การเชียร์กีฬา ความสัมพันธ์เหล่านี้จะสูญหายและถูกทำลายโดยง่ายเพื่อไม่เกิดขึ้นด้วยเหตุผล และหลักการที่ดี 2) ความสัมพันธ์ทางปัญญา อาศัยความรู้ ความคิด เหตุผล และสติปัญญา เป็นเครื่องเชื่อมโยง เช่น ความรู้สึกระหว่างเพื่อนร่วมงาน การแลกเปลี่ยนความคิดเห็นกัน ระหว่างนิสิตรุ่นพี่กับนิสิตรุ่นน้องได้แก่ การอภิปราย หรือการสัมมนาทางวิชาการเพื่อแก้ไข ปัญหาต่าง ๆ ความสัมพันธ์แบบนี้จะยั่งยืนและมั่นคง และเป็นความสัมพันธ์ที่สำคัญสำหรับกลุ่มเพื่อน

กาญจนา ภาสุพันธ์ (2531: 108 –109) ได้ศึกษาความพึงพอใจของนักศึกษา ที่มีต่อสภาพแวดล้อมภายในวิทยาลัยอาชีวศึกษา เขตการศึกษา 8 ผลการศึกษาพบว่า นักศึกษามีความพึงพอใจมากต่อความสามัคคีในกลุ่มความมีน้ำใจต่อกัน เอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ ซึ่งกันและกัน มีการสังสรรค์กันในเวลาว่าง และการมีมนุษยสัมพันธ์ในระหว่างเพื่อน และ ประสงค์ วงศาโรจน์ (2541 : 94 – 98) ได้ศึกษาสภาพแวดล้อมวิทยาลัยพลศึกษาจังหวัด สมุทรสาครในทัศนะของผู้บริหาร อาจารย์ และ นักศึกษา ผลการศึกษาพบว่า ด้านความสัมพันธ์ กับกลุ่มเพื่อนนักศึกษาในแต่ละชั้นปี บางกลุ่มไม่ค่อยมีความสัมพันธ์กัน รวมทั้งไม่ให้ความร่วมมือในการทำกิจกรรมทั้งทางด้านการวิชาการหรือด้านอื่น ๆ ส่งผลให้นักศึกษาเกิดความไม่เข้าใจกัน ประกอบกับผู้บริหารและอาจารย์ไม่เอาใจใส่ ทำให้ไม่เข้าใจในปัญหานักศึกษาอย่างลึกซึ้ง และได้เสนอแนะว่าควรส่งเสริมให้นิสิตทำงานเป็นกลุ่ม มีความรับผิดชอบร่วมกันมากขึ้น มีกิจกรรม สันทนาการ ส่งเสริมให้การพบปะสังสรรค์ รวมทั้งจัดกิจกรรมกีฬา เน้นความสามัคคี มีน้ำใจ เสียสละ อุดหนุน นอกจากนี้ อัจฉรา สุขารมณ และ พรณี บุญประกอบ (2542 : 28) ได้ศึกษาเรื่อง สภาพแวดล้อมของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒที่สัมพันธ์กับภาวะเครียดในการเรียนของ นิสิต สรุปได้ว่า สังคมกลุ่มเพื่อนนั้นมีอิทธิพลต่อนิสิตหลายด้าน เช่น ด้านการเรียน ความประพฤติ ทัศนคติ และค่านิยม รวมทั้งการใช้ชีวิตในมหาวิทยาลัยของนิสิต ถ้าสภาพแวดล้อมกลุ่มเพื่อนดี จะทำให้นิสิตมีความรัก ความผูกพัน ความสามัคคี และช่วยเหลือกันทั้งในด้านการเรียน และการปรับตัวของนิสิต ทำให้ปราศจากความเครียด และประสบผลสำเร็จในการเรียนในที่สุด ซึ่ง สอดคล้องกับงานวิจัยของอำพัน อ่องเอี่ยม (2541 : 140) ได้ศึกษาเรื่องสภาพแวดล้อมของ มหาวิทยาลัยศรีปทุม ในทัศนะของผู้บริหาร อาจารย์และนักศึกษาพบว่าด้านสภาพแวดล้อม สังคมกลุ่มเพื่อน ผู้บริหารและอาจารย์มีทัศนคติอยู่ในระดับมาก โดยมีความเห็นว่า โดยรวมนักศึกษามีความรักใคร่ ผูกพันกันดี สามารถปรับตัวเข้ากับเพื่อน ๆ ได้ดี นักศึกษาให้ความช่วยเหลือ และร่วมมือกันในเรื่องการเรียนเป็นอย่างดี นอกจากนี้ นักศึกษามีการแข่งขันด้านการเรียนระหว่างเพื่อนในกลุ่ม

นอกจากนี้ นิวคอมบ์ (Newcomb. 1962 : 79) กล่าวว่า กลุ่มเพื่อนมีอิทธิพลต่อนักศึกษาในระดับอุดมศึกษามากทั้งในด้านทัศนคติ ทักษะ ความสามารถ และบุคลิกภาพของนักศึกษา ดังนั้น ในการศึกษาจำเป็นต้องคำนึงถึงประสบการณ์ในกลุ่มเพื่อนให้กับนักศึกษา ด้วย เบนเนตต์ (Bennett. 1952 : 35) ได้เสนอแนะว่า สถาบันอุดมศึกษาควรได้ส่งเสริมให้

นักศึกษารักใคร่กันฉันท์เพื่อน มีความสัมพันธ์อันดีต่อกันเพื่อประโยชน์แก่ตัวนักศึกษาเอง และเมื่อออกไปทำงานในอนาคตจะได้ช่วยเหลือซึ่งกันและกัน และอีกสี่ปีต่อมา เดวีและแฮร์ (Divie and Hare. 1956 : 13 - 20) ได้ศึกษาเกี่ยวกับการดำเนินชีวิตของนักศึกษาในระดับปริญญาตรีในวิทยาลัยที่มีเฉพาะนักศึกษาชาย พบว่า ลักษณะวัฒนธรรมของกลุ่มเพื่อนเป็นองค์ประกอบที่สำคัญที่สุด สำหรับนักศึกษา และนักศึกษาที่มีลักษณะของความสามัคคีจะเป็นผู้ทำให้เกิดความสามัคคีขึ้นในกลุ่มตน

จากการศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องเกี่ยวกับสภาพแวดล้อมที่เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษาด้านความสัมพันธ์กับกลุ่มเพื่อน อาจสรุปได้ว่า กลุ่มเพื่อนมีคุณค่า และมีอิทธิพลต่อนิสิตในการเรียนรู้และการอยู่ร่วมกันกับผู้อื่น นอกจากนี้ยังเป็นการพัฒนาความคิด พฤติกรรม การตัดสินใจ ความมีน้ำใจ ช่วยฝึกทักษะทางสังคม เสริมสร้างจิตใจ และบุคลิกภาพที่เหมาะสม

การจัดการศึกษาของคณะแพทยศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

คณะแพทยศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ได้ก่อตั้งขึ้นเพื่อแก้ไขปัญหาการขาดแคลนแพทย์ของประเทศโดยยึดนโยบายนำทรัพยากรที่มีอยู่แล้วมาใช้ให้เกิดประโยชน์สูงสุดในการผลิตแพทย์ ดังนั้น โครงการจัดตั้งคณะแพทยศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ได้ร่วมมือกับกรุงเทพมหานคร จัดตั้งคณะแพทยศาสตร์ขึ้นที่วชิรพยาบาล ประสานงาน โรงพยาบาลตำรวจ และโรงพยาบาลส่วนภูมิภาค ในสังกัดกระทรวงสาธารณสุข ที่มีอยู่แล้ว เป็นสถาบันสมทบในการจัดการเรียนการสอน

คณะแพทยศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ได้แบ่งการบริหารออกเป็น 17 ภาควิชา และสำนักงานคณบดี การจัดการเรียนการสอนของคณะแพทยศาสตร์ ได้แบ่งออกเป็นภาควิชาทางพรีคลินิก 6 ภาควิชา ได้แก่ ภาควิชากายวิภาคศาสตร์ ภาควิชาชีวเคมี ภาควิชาสรีรวิทยา ภาควิชาจุลชีววิทยา ภาควิชาเภสัชวิทยา ภาควิชาพยาธิวิทยา โดยจัดการเรียนการสอนที่มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ และภาควิชาทางคลินิก 11 ภาควิชา ได้แก่ ภาควิชากุมารเวชศาสตร์ ภาควิชาจักษุ โสต นาสิก ลาริงซ์วิทยา ภาควิชาจิตเวชศาสตร์ ภาควิชารังสีวิทยา ภาควิชาวิสัญญีวิทยา ภาควิชาเวชศาสตร์ป้องกันและสังคม ภาควิชา

สุติศาสตร์ – นรีเวชวิทยา ภาควิชาศัลยศาสตร์ ภาควิชาอายุรศาสตร์ ภาควิชาออร์โธปิดิกส์ โดยจัดการเรียนการสอนที่วชิรพยาบาล และภาควิชานิติเวชศาสตร์ ทำการสอนที่สถาบันนิติเวชวิทยา โรงพยาบาลตำรวจ (มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. 2544 : 2)

คณะแพทยศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ได้สร้างโรงพยาบาลศูนย์ การแพทย์สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ตั้งอยู่อำเภอองครักษ์ จังหวัด นครนายก เป็นโรงพยาบาลขนาด 500 เตียง มี 17 ชั้น พื้นที่ 60,000 ตารางเมตร เสร็จสิ้น ในปีงบประมาณ พ.ศ. 2542 โดยเริ่มเปิดบริการรักษาผู้ป่วย เมื่อเดือน ธันวาคม 2542 โครงสร้างการบริหารของศูนย์การแพทย์สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี เป็นหน่วยงานหนึ่งของคณะแพทยศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ มีการบริหารที่อิสระ และพึ่งพาตนเองได้มากที่สุด ในขณะนี้ศูนย์การแพทย์ฯ ได้เปิดรักษาผู้ป่วยในจำนวน 180 เตียง เรียบร้อยแล้ว (มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. 2544 : 1 – 2)

หลักสูตรแพทยศาสตรบัณฑิต (Doctor of Medicine) เป็นการศึกษาในระดับปริญญาตรี เทียบเท่าปริญญาโท ผู้เข้าศึกษาจะต้องจบหลักสูตรประโยคมัธยมศึกษาตอนปลาย หรือ ประกาศนียบัตรอื่นที่กระทรวงศึกษาธิการ เทียบเท่า และผ่านการสอบคัดเลือกบุคคลเข้าศึกษา ในสถาบันอุดมศึกษาของรัฐในวิชาต่อไปนี้ คือ วิชาคณิตศาสตร์ วิชาเคมี วิชาฟิสิกส์ ภาษา อังกฤษ ชีววิทยา และความถนัดทางการแพทย์ ตลอดจนการสอบสัมภาษณ์ และ การตรวจร่างกาย อีกประเภทหนึ่งรับจากผู้ผ่านการสอบคัดเลือกตามโครงการระบบโควตา พิเศษซึ่งเป็นการกระจายโอกาสทางการศึกษาแก่ผู้เรียนในส่วนภูมิภาค ผู้เข้าสอบจะเป็น ผู้ที่จบชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 หรือเทียบเท่า ซึ่งมหาวิทยาลัยจะเป็นผู้ดำเนินการสอบเองทั้งหมด และ วิชาที่สอบเป็นวิชาเช่นเดียวกับที่ทบวงมหาวิทยาลัยจัดสอบ (มหาวิทยาลัย ศรีนครินทรวิโรฒ. 2539 : 36 – 37)

โครงสร้างของหลักสูตร นิสิตจะต้องเรียนรายวิชาต่าง ๆ จำนวน 263 หน่วยกิต ดังนี้ คือ หมวดวิชาเลือกเสรี 6 หน่วยกิต ประกอบด้วย หมวดวิชาศึกษาทั่วไป 43 หน่วยกิต หมวดวิชาบังคับพื้นฐานเฉพาะแพทย์ 62 หน่วยกิต และหมวดวิชาเอก 152 หน่วยกิต (คณะแพทยศาสตร์. 2544 : 16) หลักสูตรแพทยศาสตรบัณฑิตของคณะฯ วางบนพื้นฐานของปรัชญา ทางการศึกษา “แพทยศาสตร์เป็นวิทยาการที่เกี่ยวกับชีวิตมนุษย์ทั้งในด้านร่างกาย จิตใจและ สิ่งแวดล้อม แพทย์ที่ดีจึงต้องมีความสามารถในการป้องกันโรค ส่งเสริมสุขภาพบำบัดรักษา

ฟื้นฟูสมรรถภาพ และเพิ่มคุณภาพชีวิตแก่มวลมนุษยทั้งในระดับบุคคล ครอบครัว ชุมชน โดยไม่เลือกชั้นวรรณะ” (มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. 2544 : 4)

ระบบการศึกษาหลักสูตรแพทยศาสตรมหาวิทยาลัย์บัณฑิต จัดการเรียนการสอน เป็น 6 ปี แบ่งออกเป็น 3 ระดับ คือ

1. ระยะเตรียมแพทย์ เป็นการศึกษากลุ่มวิทยาศาสตร์สาขาต่าง ๆ เช่น ชีววิทยา เคมี ฟิสิกส์ คณิตศาสตร์ และวิชาบังคับพื้นฐานทั่วไป เพื่อเป็นรากฐานในการศึกษาวิทยาศาสตร์ การแพทย์ และพฤติกรรมศาสตร์ต่อไป

2. ระยะพรีคลินิก เป็นการศึกษาวิชาบังคับพื้นฐานเฉพาะสาขาคือจากระยะเตรียม แพทย์ ศึกษาเกี่ยวกับ กายวิภาคศาสตร์ ชีวเคมี สรีรวิทยา จุลชีววิทยา ปาราสิตวิทยา เภสัชวิทยา พยาธิวิทยา บทนำเข้าสู่คลินิก และคลินิกเบื้องต้น เพื่อให้รู้จักส่วนต่าง ๆ ของร่างกาย และการทำงานของส่วนนั้น ๆ เชื้อจุลินทรีย์ที่ทำให้เกิดโรคและการเปลี่ยนแปลง เมื่อเกิดพยาธิสภาพและยาต่าง ๆ ตลอดจนเตรียมความพร้อมก่อนที่จะขึ้นไปสู่ระยะคลินิก ระยะพรีคลินิกใช้เวลาศึกษา 2 ปี

3. ระยะคลินิก เป็นการศึกษาทางคลินิกเพื่อให้รู้จักพยาธิกำเนิด ลักษณะทางระบาด วิทยา อาการแสดงของโรค วิธีการวินิจฉัย วิธีการรักษา และการป้องกันไม่ให้เกิดโรค โดย ใช้เวลาศึกษา 3 ปีที่คณะแพทยศาสตร์ วชิรพยาบาล และโรงพยาบาลสมทบอื่น (มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. 2540 : 36)

วัตถุประสงค์ของหลักสูตรแพทยศาสตรบัณฑิต

หลักสูตรแพทยศาสตรบัณฑิต มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ มีวัตถุประสงค์เพื่อให้ นิสิตแพทย์เมื่อจบการศึกษาเป็นบัณฑิตแพทย์ จะเป็นผู้มีความรู้ ความสามารถ ดังนี้ (มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. 2544 : 4 – 5)

1. ชี้นำปัญหาสุขภาพของประชาชนทั้งทางกาย ทางจิต และสิ่งแวดล้อมได้ในระดับ ชุมชน ระดับครอบครัว ระดับบุคคล ตลอดจนสามารถอธิบายถึงสาเหตุและวิธีแก้ปัญหาแบบ วิทยาศาสตร์ ได้

2. วางแผนระบบการให้บริการสาธารณสุข เพื่อแก้ปัญหาสุขภาพทั้งทางกาย และ ทางจิตได้ทั้งในระดับชุมชน ระดับครอบครัว ระดับบุคคล ตลอดจนสามารถรวบรวมข้อมูล วิเคราะห์ข้อมูลด้านระบาดวิทยา สังคม การเมือง เศรษฐกิจและการศึกษาได้

3. บริหารองค์การให้บริการสาธารณสุข ให้บริการผู้ป่วยด้านการวินิจฉัยโรค การรักษาพยาบาลทางจิต และการฟื้นฟูสภาพสุขภาพทั้งผู้ป่วยภายใน ผู้ป่วยภายนอก และหน่วยเคลื่อนที่ได้ นอกจากนี้ยังให้บริการส่งเสริมสุขภาพประเภทต่าง ๆ ดังนี้คือ การอนามัยแม่และเด็ก การวางแผนครอบครัว การอนามัยโรงเรียน การโภชนาการ การสุขศึกษา ทั้งภายในภายนอกองค์การ ให้บริการและดำเนินงานสุขภาพจิต และป้องกันโรค ให้บริการชั้นสูงทางสาธารณสุขภายในองค์การ และสถาบันบริการสาธารณสุขต่าง ๆ จัดระบบรับมอบส่งผู้ป่วยเพื่อตรวจหรือรักษาต่อให้มีประสิทธิภาพ สนับสนุน และนิเทศก์งานทางด้านวิชาการตามแผนงาน สาธารณสุขจังหวัด รวบรวมสถิติข้อมูล และจัดทำรายงานเสนอต่อผู้บังคับบัญชาได้

4. วางแผนและจัดการศึกษาให้ความรู้ทางสาธารณสุข แก่บุคคล ครอบครัว และชุมชนได้

5. แก้ไขภาวะระดับบุคคล โดยสามารถอธิบายสภาพร่างกายและจิตใจของบุคคลปกติ และผู้ป่วยได้รวบรวมและวิเคราะห์ข้อมูลสภาพร่างกายและจิตใจที่ผิดปกติเพื่อหาสาเหตุของโรคด้วยวิธีซักถามประวัติ ตรวจร่างกายโดยใช้อุปกรณ์การตรวจ แปลผลการตรวจทางห้องปฏิบัติการและผลการตรวจพิเศษต่าง ๆ พร้อมทั้งให้คำยูกติหรือวินิจฉัยโรค ตัดสินใจให้การรักษาดิตตามผลการศึกษาและฟื้นฟูสุขภาพได้อย่างถูกต้องและทันเวลา ตลอดจนประเมินผลการรักษาและ ปรับปรุงแก้ไขการวินิจฉัยโรคเมื่อจำเป็น เพื่อให้สุขภาพของผู้ป่วยคืนสู่ปกติอย่างรวดเร็ว

6. พัฒนาดตนเอง ให้มีความสามารถสูงขึ้นทันต่อความก้าวหน้าทางวิชาการให้ ความรอบรู้ และเชี่ยวชาญทางด้านวิชาการ เพื่อก่อประโยชน์ด้านการพัฒนาการรักษาพยาบาล มีคุณธรรม จริยธรรมให้รู้จักตนเอง ใฝ่รู้ มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ รับผิดชอบ มีศีลธรรม และเสียสละ

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การศึกษาเรื่อง สภาพแวดล้อมที่เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษาของคณะแพทยศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ตามทัศนะของนิสิตแพทย์ ผู้วิจัยได้ใช้ระเบียบวิธีวิจัยเชิงสำรวจ มีขั้นตอนการดำเนินงานตามลำดับ ดังนี้คือ การกำหนดประชากรและการเลือกกลุ่มตัวอย่าง การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย การเก็บรวบรวมข้อมูล การจัดกระทำข้อมูล การวิเคราะห์ข้อมูล และสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

การกำหนดประชากรและการเลือกกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ ได้แก่ นิสิตแพทย์ชั้นปีที่ 1 – 6 คณะแพทยศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ที่กำลังศึกษาอยู่ในภาคการศึกษาที่ 2 ปีการศึกษา 2544 รวมทั้งสิ้น 502 คน ในการวิจัยครั้งนี้เนื่องจากจำนวนประชากรมีจำนวนน้อยผู้วิจัยจึงได้ใช้ประชากรทั้งหมดเป็นกลุ่มตัวอย่าง ดังแสดงในตาราง 1

ตาราง 1 จำนวนประชากรและกลุ่มตัวอย่างของนิสิตคณะแพทยศาสตร์ มหาวิทยาลัย-
ศรีนครินทรวิโรฒ จำแนกตามชั้นปี

ชั้นปี	ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
ชั้นปีที่ 1	87
ชั้นปีที่ 2	94
ชั้นปีที่ 3	95
ชั้นปีที่ 4	83
ชั้นปีที่ 5	81
ชั้นปีที่ 6	62
รวม	502

การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลครั้งนี้ เป็นแบบสอบถามทักษะของนิสิตแพทย์ คณะแพทยศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ที่มีต่อสภาพแวดล้อมที่เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษาของคณะแพทยศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ซึ่งผู้วิจัยได้สร้างขึ้น โดยมีขั้นตอนในการสร้างดังนี้

1. ศึกษาค้นคว้าทฤษฎี ตำรา เอกสาร บทความ สิ่งพิมพ์ต่าง ๆ และผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับสภาพแวดล้อมของสถาบันการศึกษาระดับอุดมศึกษาทั้งในประเทศ และต่างประเทศ

2. ศึกษาแบบสอบถามเกี่ยวกับสภาพแวดล้อมในสถาบันอุดมศึกษาของ สุภิญญา สุวรรณาคินทร์ (2535 : 145 – 173) อัจฉรา สุขารมณ และพรณี บุญประกอบ (2542 : 61 – 63) อรพันธ์ ประสิทธิ์รัตน์ (2534 :132 – 141) ทิพย์วรรณ หันหาบุญ (2544 : 104 – 109) สมชาย อรัญอนันตชัย (2541 : 80 – 86) สมหมาย ดอกไม้ (2535 : 138 – 164) และพลศิลป์ เกษร (2536 : 102 – 115) และนำมาเป็นแนวทางในการสร้างแบบสอบถาม ทักษะของนิสิตแพทย์ที่มีต่อสภาพแวดล้อมที่เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษาของคณะแพทยศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ 6 ด้าน คือ ด้านการเรียน การสอน ด้านอาจารย์ผู้สอน ด้านกิจกรรมนิสิต ด้านบริการนิสิต ด้านอาคารสถานที่ และ ด้านความสัมพันธ์กับกลุ่มเพื่อน

3. ศึกษาวิธีการสร้างแบบสอบถามแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ ตามวิธีของไลเคิร์ท (Likert's Scale)

4. สร้างแบบสอบถามตามแนวคิดดังกล่าวข้างต้นได้แบบสอบถามที่มีข้อคำถาม จำนวนทั้งหมด 108 ข้อ ประกอบด้วย ข้อคำถามเกี่ยวกับสภาพแวดล้อมที่เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษาของคณะแพทยศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ด้านการเรียนการสอน จำนวน 28 ข้อ ด้านอาจารย์ผู้สอน จำนวน 20 ข้อ ด้านกิจกรรมนิสิต จำนวน 16 ข้อ ด้านการบริการนิสิต จำนวน 16 ข้อ ด้านอาคารสถานที่ จำนวน 16 ข้อ และด้านความสัมพันธ์กับกลุ่มเพื่อน จำนวน 12 ข้อ

5. นำแบบสอบถามที่สร้างเสร็จแล้ว นำเสนอต่อคณะกรรมการควบคุมปริญญาบัตร เพื่อแก้ไขปรับปรุง แล้วนำเสนอต่อผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 5 คน เพื่อตรวจสอบความเที่ยงตรงของเนื้อหา ความครอบคลุมของเนื้อหา และความชัดเจนของภาษาที่ใช้ในข้อคำถาม

6. นำแบบสอบถามที่ผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบแล้ว มาทำการปรับปรุงแก้ไขแล้วนำเสนอคณะกรรมการควบคุมปริญญาโทเพื่อพิจารณาความสมบูรณ์อีกครั้งหนึ่ง

7. นำแบบสอบถามที่ปรับปรุงแก้ไขแล้วไปทดลองใช้ (Try-out) กับนิสิตแพทย์ วิทยาลัยแพทยศาสตร์กรุงเทพมหานครและวชิรพยาบาล จำนวน 60 คน และทำการวิเคราะห์หาค่าอำนาจจำแนกของแบบสอบถามเป็นรายข้อ โดยใช้วิธีการหาค่าร้อยละ 25 ของกลุ่มสูง และร้อยละ 25 ของกลุ่มต่ำ แล้วใช้การทดสอบค่าที (t - test) วิเคราะห์หาค่าอำนาจจำแนก โดยเลือกข้อคำถามที่มีค่าอำนาจจำแนกตั้งแต่ 1.75 ขึ้นไป (Ferguson.1981:178) มาเป็นข้อคำถามในแบบสอบถาม จากผลของการวิเคราะห์ได้ข้อคำถามที่มีค่าอำนาจจำแนกมากกว่า 1.75 จำนวน 100 ข้อ ส่วนข้อคำถามอีกจำนวน 8 ข้อ มีค่าอำนาจจำแนกต่ำกว่า 1.75 ผู้วิจัยปรึกษากับคณะกรรมการควบคุมปริญญาโท โดยมีความเห็นในการปรับปรุงภาษาของข้อคำถาม 8 ข้อดังกล่าวให้มีความชัดเจนมากขึ้นและท้ายที่สุดผู้วิจัยได้แบบสอบถามซึ่งมีข้อคำถามที่มีความสมบูรณ์ จำนวนทั้งสิ้น 108 ข้อ

8. นำแบบสอบถามมาวิเคราะห์หาค่าความเชื่อมั่น (Reliability) ทั้งฉบับด้วยวิธีหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (α - Coefficient) ตามแบบของครอนบาค (Cronbach. 1970 : 169) และได้แบบสอบถามที่มีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.97

9. เมื่อตรวจสอบคุณภาพของแบบสอบถามเรียบร้อยแล้ว นำเสนอต่อคณะกรรมการควบคุมปริญญาโท ก่อนนำไปใช้เก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างต่อไป

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเป็นแบบสอบถามทัศนะของนิสิตแพทย์ที่มีต่อสภาพแวดล้อมที่เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษาของคณะแพทยศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ซึ่งแบ่งออกเป็น 2 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อคำถามเกี่ยวกับข้อมูลส่วนตัวของผู้ตอบแบบสอบถาม ลักษณะคำถามเป็นแบบให้เลือกตอบ (Checklist) โดยสอบถามนิสิตแพทย์ เกี่ยวกับเพศ ชั้นปีที่ศึกษา ระดับที่ศึกษา และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

ตอนที่ 2 ข้อคำถามทัศนะของนิสิตแพทย์ที่มีต่อสภาพแวดล้อมที่เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษาของคณะแพทยศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ 6 ด้านได้แก่ ด้านการ

จัดการเรียนการสอน ด้านอาจารย์ผู้สอน ด้านกิจกรรมนิสิต ด้านการบริการนิสิต ด้านอาคารสถานที่ และด้านความสัมพันธ์กับกลุ่มเพื่อน มีลักษณะเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า

5 ระดับ ตามแบบของไลเคิร์ต (Likert's Scale)

ผู้วิจัยกำหนดเกณฑ์การให้คะแนนดังนี้

คะแนน 5 หมายถึง มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุด

คะแนน 4 หมายถึง มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก

คะแนน 3 หมายถึง มีความเหมาะสมอยู่ในระดับปานกลาง

คะแนน 2 หมายถึง มีความเหมาะสมอยู่ในระดับน้อย

คะแนน 1 หมายถึง มีความเหมาะสมอยู่ในระดับน้อยที่สุด

ในการแปลความหมายค่าคะแนนเฉลี่ยทัศนคติของผู้ตอบแบบสอบถาม ผู้วิจัยได้กำหนดเกณฑ์ในการประเมินค่า ดังนี้

ค่าคะแนนเฉลี่ยอยู่ระหว่าง 4.51 – 5.00 หมายถึง ผู้ตอบแบบสอบถามมีทัศนคติต่อสภาพแวดล้อมว่ามีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุด

ค่าคะแนนเฉลี่ยอยู่ระหว่าง 3.51 – 4.50 หมายถึง ผู้ตอบแบบสอบถามมีทัศนคติต่อสภาพแวดล้อมว่ามีความเหมาะสมในระดับมาก

ค่าคะแนนเฉลี่ยอยู่ระหว่าง 2.51 – 3.50 หมายถึง ผู้ตอบแบบสอบถามมีทัศนคติต่อสภาพแวดล้อมว่ามีความเหมาะสมในระดับปานกลาง

ค่าคะแนนเฉลี่ยอยู่ระหว่าง 1.51 – 2.50 หมายถึง ผู้ตอบแบบสอบถามมีทัศนคติต่อสภาพแวดล้อมว่ามีความเหมาะสมในระดับน้อย

ค่าคะแนนเฉลี่ยอยู่ระหว่าง 1.00 – 1.50 หมายถึง ผู้ตอบแบบสอบถามมีทัศนคติต่อสภาพแวดล้อมว่ามีความเหมาะสมในระดับน้อยที่สุด

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยดำเนินการดังนี้

1. ขออนุญาตแนะนำตัวจากบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ถึงคณบดีคณะแพทยศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ เพื่อขอความร่วมมือ และขออนุญาตให้นิสิตแพทย์ เป็นกลุ่มตัวอย่างในการศึกษาวิจัยครั้งนี้

2. ผู้วิจัยติดต่อขอความร่วมมือจากนิสิตแพทย์ คณะแพทยศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ โดยส่งแบบสอบถามและรับแบบสอบถามคืนด้วยตนเอง จำนวน 502 ฉบับ

การจัดกระทำข้อมูล

ในการจัดกระทำข้อมูล ผู้วิจัยดำเนินการดังนี้

1. ตรวจสอบความสมบูรณ์ของแบบสอบถามทั้งหมด ได้แบบสอบถามที่มีคำตอบที่สมบูรณ์มาจัดกระทำข้อมูล จำนวน 396 ฉบับ ซึ่งคิดเป็นร้อยละ 78.88 ของแบบสอบถามที่ส่งออกไปทั้งหมด ดังแสดงในตาราง 2

ตาราง 2 จำนวนของแบบสอบถามที่ส่งไป และได้รับคืนและมีความสมบูรณ์ จำแนกตามชั้นปี

ชั้นปี	จำนวนแบบสอบถาม ที่ส่งไป	จำนวนแบบสอบถามที่ ได้รับคืนและมีความสมบูรณ์
ชั้นปีที่ 1	87	75
ชั้นปีที่ 2	94	62
ชั้นปีที่ 3	95	67
ชั้นปีที่ 4	83	65
ชั้นปีที่ 5	81	77
ชั้นปีที่ 6	62	50
รวม	502	396

2. นำแบบสอบถามที่มีความสมบูรณ์ทั้งหมด ไปวิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติ โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป SPSS

3. นำแบบสอบถามในส่วนที่เป็นคำถามปลายเปิด มาตรวจจัดกลุ่มของคำตอบ และแจกแจงความถี่ตามจำนวนของคำตอบ สภาพแวดล้อมที่เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษาของคณะแพทยศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ 6 ด้าน ได้แก่ ด้านการจัดการเรียนการสอน

ด้านอาจารย์ผู้สอน ด้านการบริการนิสิต ด้านกิจกรรมนักศึกษา ด้านอาคารสถานที่ ด้านความสัมพันธ์กับกลุ่มเพื่อน และวิเคราะห์ข้อมูลในเชิงบรรยายเพื่อใช้ในการอภิปรายผลการวิจัยต่อไป

การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลดังนี้

1. ตามความมุ่งหมายข้อ 1 เพื่อศึกษาทัศนะของนิสิตแพทย์ที่มีต่อสภาพแวดล้อมที่เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษาของคณะแพทยศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ 6 ด้าน คือ ด้านการจัดการเรียนการสอน ด้านอาจารย์ผู้สอน ด้านกิจกรรมนิสิต ด้านการบริการนิสิต ด้านอาคารสถานที่ และด้านความสัมพันธ์กับกลุ่มเพื่อน ผู้วิจัยวิเคราะห์ ข้อมูลโดยหาค่าคะแนนเฉลี่ย (Mean) และค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)

2. ตามความมุ่งหมายข้อที่ 2 เพื่อเปรียบเทียบทัศนะของนิสิตแพทย์ที่มีต่อสภาพแวดล้อมที่เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษาของคณะแพทยศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ โดยรวมและในแต่ละด้าน จำแนกตามตัวแปร เพศ ชั้นปีที่ศึกษา ระดับการศึกษา และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน วิเคราะห์โดยใช้การทดสอบค่าที (t-test for independent samples) ในกรณีที่มีการเปรียบเทียบค่าคะแนนเฉลี่ยของกลุ่มตัวอย่าง 2 กลุ่ม และวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบทางเดียว (One-way Analysis of Variance) ในกรณีที่กลุ่มตัวอย่างมีมากกว่า 2 กลุ่ม และเมื่อพบความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ จึงทำการทดสอบเป็นรายคู่โดยใช้วิธีของเซฟเฟ (Scheffe') (Ferguson. 1981 : 190)

3. ตามความมุ่งหมายข้อ 3 เพื่อประเมินทัศนะของนิสิตแพทย์ที่มีต่อสภาพแวดล้อมที่เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษาของคณะแพทยศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ โดยรวมและในแต่ละด้าน โดยเปรียบเทียบกับเกณฑ์ที่กำหนด คือค่าคะแนนเฉลี่ย 3.50 โดยใช้การทดสอบค่าที (one sample t-test)

เกณฑ์ในการประเมิน ถ้าค่าคะแนนเฉลี่ยทัศนะของนิสิตแพทย์ที่มีต่อสภาพแวดล้อมที่เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษาของคณะแพทยศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ โดยรวมและในแต่ละด้าน สูงกว่าเกณฑ์ที่กำหนด คือ 3.50 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ถือว่านิสิตแพทย์มีทัศนะต่อสภาพแวดล้อมอยู่ในระดับสูงกว่าเกณฑ์

4. รวบรวมข้อเสนอแนะจากคำถามปลายเปิด และทำการจัดหมวดหมู่โดยวิธีแจกแจงความถี่ และจัดเรียงลำดับตามความถี่ของจำนวนคำตอบโดยแบ่งเป็น 6 ด้าน คือ ด้านการจัดการเรียนการสอน ด้านอาจารย์ผู้สอน ด้านกิจกรรมนิสิต ด้านการบริการนิสิต ด้านอาคารสถานที่ ด้านความสัมพันธ์กับกลุ่มเพื่อน นำเสนอผลการวิเคราะห์ในเชิงบรรยาย และนำไปประกอบการอภิปรายผลการวิจัย

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยใช้วิธีการทางสถิติดังนี้

1. สถิติพื้นฐาน

1.1 ค่าคะแนนเฉลี่ย (Mean) (Ferguson. 1981 : 49)

1.2 ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) (Ferguson.1981 : 68)

2. สถิติที่ใช้ทดสอบสมมุติฐาน

2.1 ทดสอบความแตกต่างของค่าคะแนนเฉลี่ยของกลุ่มตัวอย่าง 2 กลุ่ม โดยทดสอบด้วยค่าที (t-test for independent sample) (Ferguson. 1981 : 178)

2.2 ทดสอบความแตกต่างของค่าคะแนนเฉลี่ยของกลุ่มตัวอย่างมากกว่า 2 กลุ่ม ใช้การวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบทางเดียว (One – way Analysis of Variance) และกรณีพบความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ จะทำการทดสอบเป็นรายคู่โดยใช้วิธีของเชฟเฟ (Scheffe') (Ferguson, 1981 : 190)

2.3 ทดสอบนัยสำคัญของความแตกต่างระหว่างค่าคะแนนเฉลี่ยทักษะของนิสิตแพทย์ที่มีต่อสภาพแวดล้อมกับเกณฑ์ที่กำหนด คือค่าคะแนนเฉลี่ย 3.50 โดยทดสอบด้วยค่าที (one sample t-test)

3. สถิติที่ใช้ในการหาคุณภาพของแบบสอบถาม

3.1 ค่าอำนาจจำแนกแบบสอบถาม (Discrimination Power) เป็นรายข้อ โดยทดสอบด้วยค่าที (t-test) (Ferguson. 1981 : 180)

3.2 ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามทั้งฉบับ โดยใช้วิธีหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha - Coefficient) (Cronbach. 1984 : 61)

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัยครั้งนี้มีจุดมุ่งหมาย เพื่อศึกษาสภาพแวดล้อมที่เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษาของ คณะแพทยศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ตามทัศนะของนิสิตแพทย์ ผู้วิจัยได้ใช้สัญลักษณ์ในการวิเคราะห์ข้อมูลดังนี้

n	แทน	จำนวนคนในกลุ่มตัวอย่าง
$\bar{X}$	แทน	ค่าคะแนนเฉลี่ย
S.D.	แทน	ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน
f	แทน	ความถี่
t	แทน	ค่าที่ใช้พิจารณาใน t – distribution
F	แทน	ค่าที่ใช้พิจารณา F – distribution
df	แทน	ระดับชั้นแห่งความเป็นอิสระ (Degrees of Freedom)
SS	แทน	ผลบวกของค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานยกกำลังสอง
MS	แทน	ค่าคะแนนเฉลี่ยของผลรวมของกำลังสองของค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Mean Square)
p	แทน	ค่าความน่าจะเป็นที่ค่าสถิติที่ใช้ทดสอบจะตกอยู่ในช่วงปฏิเสธสมมติฐาน
*	แทน	มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

การเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยได้นำเสนอการวิเคราะห์ข้อมูล เป็น 5 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพส่วนตัวของผู้ตอบแบบสอบถาม วิเคราะห์โดยการแจกแจงความถี่ และหาค่าร้อยละ

ตอนที่ 2 ศึกษาทัศนะของนิสิตแพทย์ ที่มีต่อสภาพแวดล้อมที่เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษาของคณะแพทยศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ 6 ด้าน คือ ด้านการเรียนการสอน ด้านอาจารย์ผู้สอน ด้านกิจกรรมนิสิต ด้านการบริการนิสิต ด้านอาคารสถานที่ ด้านความ

สัมพันธ์กับกลุ่มเพื่อนโดยรวมและในแต่ละด้าน โดยการวิเคราะห์ค่าคะแนนเฉลี่ย และค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ตอนที่ 3 เปรียบเทียบทักษะของนิสิตแพทย์ ที่มีต่อที่มีต่อสภาพแวดล้อมที่เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษาของคณะแพทยศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ โดยรวม และเป็นรายด้าน จำแนกตามตัวแปรเพศ ชั้นปีที่ศึกษา ระดับที่ศึกษา และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน โดยใช้การทดสอบค่าที (t – test for independent sample) ในกรณีทดสอบความแตกต่างของค่าคะแนนเฉลี่ยของกลุ่มตัวอย่าง 2 กลุ่ม และโดยใช้การทดสอบค่าความแปรปรวนแบบทางเดียว (One-way Analysis of Variance) ในกรณีที่กลุ่มตัวอย่างมีมากกว่า 2 กลุ่ม เมื่อพบความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ จึงทำการทดสอบความแตกต่างของค่าคะแนนเฉลี่ยเป็นรายคู่โดยวิธีของเชฟเฟ้ (Scheffe')

ตอนที่ 4 ประเมินทักษะของนิสิตแพทย์คณะแพทยศาสตร์ ที่มีต่อสภาพแวดล้อมที่เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษาของคณะแพทยศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ โดยรวม และเป็นรายด้านเปรียบเทียบกับเกณฑ์ที่กำหนดโดยการทดสอบค่าที (One sample t -test)

ตอนที่ 5 สรุปความคิดเห็นและข้อเสนอแนะเพิ่มเติมจากแบบสอบถามปลายเปิดที่เกี่ยวกับสภาพแวดล้อมที่เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษาของคณะแพทยศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ตามทักษะของนิสิตแพทย์ ในแต่ละด้าน โดยใช้วิธีการแจกแจงความถี่

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ตอนที่ 1 ข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพส่วนตัวของผู้ตอบแบบสอบถาม วิเคราะห์โดยการแจกแจงความถี่ และหาค่าร้อยละ ดังแสดงในตาราง 3

ตาราง 3 จำนวนและค่าร้อยละของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามตัวแปรที่ศึกษา

ตัวแปรที่ศึกษา	จำนวน (คน)	ร้อยละ
1. เพศ		
1.1 หญิง	236	59.6
1.2 ชาย	160	40.4
รวม	396	100.0
2. ชั้นปีที่ศึกษา		
2.1 ชั้นปีที่ 1	75	18.9
2.2 ชั้นปีที่ 2	62	15.7
2.3 ชั้นปีที่ 3	67	16.9
2.4 ชั้นปีที่ 4	65	16.4
2.5 ชั้นปีที่ 5	77	19.4
2.6 ชั้นปีที่ 6	50	12.7
รวม	396	100.0
3. ระดับที่ศึกษา		
3.1 ระดับพรีคลินิก	204	51.5
3.2 ระดับคลินิก	192	48.5
รวม	396	100.0
4. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน		
4.1 ระดับสูง	173	43.7
4.2 ระดับกลาง	204	51.5
4.3 ระดับต่ำ	19	4.8
รวม	396	100.0

จากตาราง 3 แสดงว่ากลุ่มตัวอย่างมีจำนวนทั้งสิ้น 396 คน จำแนกตามตัวแปร เพศ ชั้นปีที่ศึกษา ระดับที่ศึกษาและผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ดังนี้ ตัวแปรเพศ เพศหญิง มีจำนวน 236 คน คิดเป็นร้อยละ 59.6 และเพศชาย มีจำนวน 160 คน คิดเป็นร้อยละ 40.4 ตัวแปร ชั้นปีที่ศึกษา ชั้นปีที่ 1 จำนวน 75 คน ชั้นปีที่ 2 มีจำนวน 62 คน ชั้นปีที่ 3 มีจำนวน 67 คน ชั้นปีที่ 4 มีจำนวน 65 คน ชั้นปีที่ 5 มีจำนวน 77 คนและชั้นปีที่ 6 มีจำนวน 50 คน คิดเป็นร้อยละ 18.9 , 15.7, 16.9, 16.4, และ 12.7 ตามลำดับ ตัวแปรระดับที่ศึกษา ระดับ พรีคลินิก มีจำนวน 204 คน คิดเป็นร้อยละ 51.5 และระดับคลินิก มีจำนวน 192 คน คิดเป็น

ร้อยละ 48.5 ตัวแปรผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนระดับสูง มีจำนวน 173 คน คิดเป็นร้อยละ 43.7 ระดับกลาง มีจำนวน 204 คน คิดเป็นร้อยละ 51.5 และระดับต่ำ มีจำนวน 19 คน คิดเป็นร้อยละ 4.8

ตอนที่ 2 ศึกษาทักษะของนิสิตแพทย์ ที่มีต่อสภาพแวดล้อมที่เกี่ยวข้องกับ

การจัดการศึกษาของคณะแพทยศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ 6 ด้าน คือ ด้านการเรียนการสอน ด้านอาจารย์ผู้สอน ด้านกิจกรรมนิสิต ด้านการบริการนิสิต ด้านอาคารสถานที่ ด้านความสัมพันธ์กับกลุ่มเพื่อนโดยรวมและเป็นรายด้าน โดยการวิเคราะห์ค่าคะแนนเฉลี่ย และค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน ดังแสดงในตาราง 4 - 10

ตาราง 4 ค่าคะแนนเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานของสภาพแวดล้อมที่เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษาของคณะแพทยศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒตามทักษะของนิสิตแพทย์ โดยรวมและเป็นรายด้าน

สภาพแวดล้อมที่เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษา ของคณะแพทยศาสตร์	n=396		ระดับความ เหมาะสม
	$\bar{X}$	S.D.	
1. ด้านการจัดการเรียนการสอน	3.33	.49	ปานกลาง
2. ด้านอาจารย์ผู้สอน	3.44	.52	ปานกลาง
3. ด้านกิจกรรมนิสิต	3.30	.57	ปานกลาง
4. ด้านการบริการนิสิต	3.16	.60	ปานกลาง
5. ด้านอาคารสถานที่	2.96	.60	ปานกลาง
6. ด้านความสัมพันธ์กับกลุ่มเพื่อน	3.56	.58	มาก
รวม	3.30	.45	ปานกลาง

จากตาราง 4 แสดงว่านิสิตแพทย์มีทักษะต่อสภาพแวดล้อมที่เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษาของคณะแพทยศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ โดยรวมทุกด้านว่ามีความเหมาะสมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.30$, S.D = .45) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่าสภาพแวดล้อมด้านความสัมพันธ์กับกลุ่มเพื่อน มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.56$, S.D = .58) ส่วนด้านอื่น ๆ นิสิตแพทย์มีทักษะว่ามีความเหมาะสมอยู่ในระดับปานกลาง

ตาราง 5 ค่าคะแนนเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานของสภาพแวดล้อมที่เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษาของคณะแพทยศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ตามทัศนะของนิสิตแพทย์ในด้านการเรียนการสอน เป็นรายข้อ

สภาพแวดล้อมที่เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษา ของคณะแพทยศาสตร์ ด้านการเรียนการสอน		n = 396		ระดับความ เหมาะสม
		$\bar{X}$	S.D	
ระดับพรีคลินิก (n = 396)				
1.	เนื้อหารายวิชาที่จัดให้เรียนในแต่ละภาคเรียนกับเวลาที่กำหนดให้เรียนของภาคเรียนนั้น	3.39	.74	ปานกลาง
2.	ปริมาณเนื้อหาวิชาเกี่ยวกับจำนวนหน่วยกิต	3.34	.73	ปานกลาง
3.	การจัดลำดับเนื้อหาและความต่อเนื่องในแต่ละรายวิชา	3.41	.78	ปานกลาง
4.	ความสัมพันธ์เชื่อมโยงกันของเนื้อหาแต่ละรายวิชา	3.44	.76	ปานกลาง
5.	ความทันสมัยของเนื้อหาที่สอนในรายวิชา	3.67	.69	มาก
6.	เอกสารประกอบการสอนของรายวิชาต่างๆ	3.34	.84	ปานกลาง
7.	การเปิดโอกาสให้นิสิตมีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็นในชั้นเรียน	3.37	.79	ปานกลาง
8.	การสอนโดยใช้ปัญหาเป็นหลัก (Problem Base)	3.14	.85	ปานกลาง
9.	จำนวนอาจารย์ผู้สอนกับจำนวนนิสิตเมื่อเรียนกลุ่มย่อยในแต่ละรายวิชา	3.07	.83	ปานกลาง
10.	การกระตุ้นให้นิสิตค้นคว้าหาความรู้เพิ่มเติม	3.34	.78	ปานกลาง
11.	การมุ่งเน้นให้นิสิตใช้ความคิดวิเคราะห์อย่างเป็นระบบ	3.34	.81	ปานกลาง
12.	การเชื่อมโยงความรู้ด้านทฤษฎีกับด้านปฏิบัติ	3.45	.82	ปานกลาง
13.	ความทันสมัยของสื่อการสอน	3.62	.77	มาก
14.	จำนวนเครื่องมือและอุปกรณ์ในห้องปฏิบัติการกับจำนวนนิสิตที่เรียน	3.30	.87	ปานกลาง
15.	การกำหนดวันและเวลาในการสอบกลางภาคของการเรียนระดับพรีคลินิก	3.22	.86	ปานกลาง
16.	การกำหนดวันและเวลาในการสอบปลายภาคของการเรียนระดับพรีคลินิก	3.16	.89	ปานกลาง
17.	ความครอบคลุมของข้อสอบในแต่ละรายวิชา	3.38	.72	ปานกลาง
18.	ปริมาณข้อสอบกับเวลาที่กำหนดให้สอบ	3.32	.80	ปานกลาง
19.	การควบคุมการสอบในแต่ละรายวิชา	3.38	.90	ปานกลาง
20.	ความเที่ยงตรงและยุติธรรมของการให้คะแนน	3.39	.84	ปานกลาง

ตาราง 5 (ต่อ)

สภาพแวดล้อมที่เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษา ของคณะแพทยศาสตร์ ด้านการเรียนการสอน		n = 396		ระดับความ เหมาะสม
		$\bar{X}$	S.D	
ระดับคลินิก (n = 192)				
21.	การเรียนการสอนด้านหัตถการในระดับคลินิก	3.24	.81	ปานกลาง
22.	การเรียนการสอนเชิงบรรยายในระดับคลินิก	3.29	.73	ปานกลาง
23.	ความต่อเนื่องของเนื้อหาวิชาการเรียนระดับพรีคลินิกไปสู่การเรียน ในระดับคลินิก	3.13	.87	ปานกลาง
24.	การจัดกิจกรรมส่งเสริมทักษะในการวินิจฉัยโรคต่างๆ เช่น มีการจัดกลุ่มย่อย ยกตัวอย่างกรณีศึกษา โดยมีอาจารย์ให้ คำแนะนำเป็นต้น	3.43	.75	ปานกลาง
25.	การกำหนดวันและเวลาสอบของการเรียนระดับคลินิก	3.53	.69	มาก
26.	การให้โอกาสแก่นิสิตเท่าเทียมกันในการเรียนรู้ความ หลากหลายของคนไข้	3.43	.83	ปานกลาง
27.	การให้นิสิตเลือกเรียนวิชาที่น่าสนใจเพิ่มเติม	2.84	.95	ปานกลาง
28.	จำนวนนิสิตที่แบ่งกลุ่มย่อยในการเรียนแต่ละรายวิชา เช่น ภาควิชา อายุรศาสตร์ ที่มีการเรียนร่วมกัน นิสิตแพทย์-แพทย์ฝึกหัด-แพทย์ ประจำบ้าน เป็นต้น	3.20	.77	ปานกลาง
รวม		3.33	.49	ปานกลาง

จากตาราง 5 แสดงว่านิสิตแพทย์มีทัศนคติต่อสภาพแวดล้อมที่เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษาของคณะแพทยศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ด้านการเรียนการสอน โดยรวมว่ามีความเหมาะสมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.33$, S.D = .49) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่าส่วนใหญ่มีความเหมาะสมอยู่ในระดับปานกลาง ยกเว้น ข้อ 5 ความทันสมัยของเนื้อหาที่สอนในรายวิชา ($\bar{X} = 3.67$, S.D = .69) ข้อ 13 ความทันสมัยของสื่อการสอน ($\bar{X} = 3.62$, S.D = .77) และข้อ 25 การกำหนดวันและเวลาสอบของการเรียนระดับคลินิก ($\bar{X} = 3.53$, S.D = .69) นิสิตแพทย์มีทัศนคติว่ามีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก

ตาราง 6 ค่าคะแนนเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานของสภาพแวดล้อมที่เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษา ของคณะแพทยศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ตามทัศนะของนิสิตแพทย์ ด้านอาจารย์ผู้สอน เป็นรายข้อ

สภาพแวดล้อมที่เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษา ของคณะแพทยศาสตร์ ด้านอาจารย์ผู้สอน		n = 396		ระดับความ เหมาะสม
		$\bar{X}$	S.D	
1.	ความรู้ในเนื้อหาวิชาที่สอน	3.79	.66	มาก
2.	ประสบการณ์การสอน	3.71	.66	มาก
3.	ความสามารถในการถ่ายทอดความรู้	3.49	.70	ปานกลาง
4.	การแนะนำ ตำราเอกสารทางวิชาการการแพทย์ใหม่ ๆ	3.40	.75	ปานกลาง
5.	การเข้าสอนตามตารางเวลา	3.47	.87	ปานกลาง
6.	การใช้เทคนิควิธีการสอน	3.37	.74	ปานกลาง
7.	การบริหารเวลาในการสอน	3.43	.76	ปานกลาง
8.	การติดตามผลการเรียนของนิสิต	3.21	.84	ปานกลาง
9.	การแจ้งให้นิสิตทราบล่วงหน้าในการเปลี่ยนแปลงวัน และเวลาสอน	3.19	.93	ปานกลาง
10.	การตระหนักถึงความแตกต่างในความสามารถระหว่างบุคคล	3.07	.85	ปานกลาง
11.	การเปิดโอกาสให้นิสิตซักถามเกี่ยวกับเนื้อหาวิชาที่ไม่เข้าใจ	3.62	.81	มาก
12.	วิธีการนำเข้าสู่บทเรียนที่น่าสนใจ	3.18	.77	ปานกลาง
13.	การสอดแทรกความรู้ใหม่ๆ และทันสมัยในรายวิชาที่สอน	3.45	.82	ปานกลาง
14.	การสอดแทรกและอบรมสั่งสอนเรื่องคุณธรรม จริยธรรม ให้กับนิสิต	3.46	.86	ปานกลาง
15.	การใช้ภาษาพูด ในการสอนเพื่อให้ผู้เรียนเข้าใจง่าย	3.34	.75	ปานกลาง
16.	การให้คำปรึกษานิสิตนอกเวลาสอน	3.29	.86	ปานกลาง
17.	ความสัมพันธ์ระหว่างอาจารย์กับนิสิตในชั้นเรียน	3.40	.82	ปานกลาง
18.	ความสัมพันธ์ระหว่างอาจารย์กับนิสิตนอกชั้นเรียน.	3.34	.87	ปานกลาง
19.	ความมีจรรยาบรรณในวิชาชีพ และการมีบุคลิกภาพเป็นแบบ อย่างแก่นิสิต	3.76	.75	มาก
20.	การเปิดโอกาสให้นิสิตประเมินผลการสอนเมื่อเสร็จสิ้นการสอน	3.78	.88	มาก
รวม		3.44	.52	ปานกลาง

จากตาราง 6 แสดงว่านิสิตแพทย์มีทัศนคติต่อสภาพแวดล้อมที่เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษาของคณะแพทยศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ด้านอาจารย์ผู้สอน โดยรวมว่ามีความเหมาะสมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.44$, S.D = .52) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่าส่วนใหญ่มีความเหมาะสมอยู่ในระดับปานกลาง ยกเว้น ข้อ 1 ความรู้ในเนื้อหาวิชาที่สอน ($\bar{X} = 3.79$, S.D = .66) ข้อ 2 ประสิทธิภาพการสอน ($\bar{X} = 3.71$, S.D = .66) ข้อ 11 การเปิดโอกาสให้นิสิตซักถามเกี่ยวกับเนื้อหาวิชาที่ไม่เข้าใจ ($\bar{X} = 3.62$, S.D = .81) ข้อ 19 ความมีจรรยาบรรณในวิชาชีพ และการมีบุคลิกภาพเป็นแบบอย่างแก่นิสิต ($\bar{X} = 3.76$, S.D = .75) และข้อ 20 การเปิดโอกาสให้นิสิตประเมินผล การสอนเมื่อเสร็จสิ้นการสอน ($\bar{X} = 3.78$, S.D = .88) นิสิตแพทย์มีทัศนคติว่ามีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก

ตาราง 7 ค่าคะแนนเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานของสภาพแวดล้อมที่เกี่ยวข้องกับ
การจัดการศึกษาของคณะแพทยศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ตามทัศนะของนิสิต
แพทย์ ด้านกิจกรรมนิสิต เป็นรายข้อ

สภาพแวดล้อมที่เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษา ของคณะแพทยศาสตร์ ด้านกิจกรรมนิสิต	n = 396		ระดับความ เหมาะสม
	$\bar{X}$	S.D	
1. การเผยแพร่ข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับการจัดกิจกรรมในคณะ	3.28	.83	ปานกลาง
2. การจัดอาจารย์ที่ปรึกษาสำหรับให้คำแนะนำปรึกษาเกี่ยวกับการจัดกิจกรรมนิสิต	3.24	.85	ปานกลาง
3. การจัดอาจารย์ที่ปรึกษาสำหรับให้คำแนะนำปรึกษาเกี่ยวกับการเรียนและเรื่องส่วนตัว	3.21	.92	ปานกลาง
4. เวลาและสถานที่ในการจัดกิจกรรม	3.18	.79	ปานกลาง
5. เวลาในการจัดกิจกรรมกับตารางเรียน	3.07	.81	ปานกลาง
6. ความสนใจในการเข้าร่วมกิจกรรมของนิสิต	3.17	.90	ปานกลาง
7. ความพึงพอใจในกิจกรรมที่คณะฯ จัด	3.36	.73	ปานกลาง
8. การเปิดโอกาสให้นิสิตทุกชั้นปีเข้าร่วมกิจกรรม	3.52	.85	มาก
9. การจัดกิจกรรมส่งเสริมพัฒนาการด้านสติปัญญาเช่นโครงการ กลยุทธ์ทางการศึกษา เป็นต้น.	3.16	.86	ปานกลาง
10. การจัดกิจกรรมส่งเสริมพัฒนาการทางสังคม เช่น วันไหว้ครู วันรับน้องใหม่ และวันสงกรานต์ เป็นต้น	3.51	.82	มาก
11. การจัดกิจกรรมส่งเสริมพัฒนาการทางร่างกาย เช่น วันกีฬาสัมพันธ์นิสิต- อาจารย์ เป็นต้น.	3.34	.85	ปานกลาง
12. การจัดกิจกรรมส่งเสริมทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรม เช่น การฝึก ปฏิบัติธรรมที่วัด จ. กาญจนบุรี เป็นต้น.	3.42	.89	ปานกลาง
13. การสนับสนุนให้มีการจัดกิจกรรมแต่ละประเภทของนิสิต	3.43	.83	ปานกลาง
14. การสนับสนุนการจัดกิจกรรมของนิสิตด้านการเงิน	3.17	.92	ปานกลาง
15. การสนับสนุนการจัดกิจกรรมของนิสิตด้านอาคารสถานที่ อุปกรณ์, วัสดุ ฯลฯ ในแต่ละกิจกรรม	3.31	.83	ปานกลาง
16. จำนวนโครงการกิจกรรมที่จัดให้สำหรับนิสิตตลอดปีการศึกษา	3.36	.77	ปานกลาง
รวม	3.30	.57	ปานกลาง

จากตาราง 7 แสดงว่านิสิตแพทย์มีทัศนคติต่อสภาพแวดล้อมที่เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษาของคณะแพทยศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ด้านกิจกรรมนิสิต โดยรวมว่ามีความเหมาะสมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.30$, S.D = .57) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่าส่วนใหญ่มีความเหมาะสมอยู่ในระดับปานกลาง ยกเว้น ข้อ 8 การเปิดโอกาสให้นิสิตทุกชั้นปีเข้าร่วมกิจกรรม ($\bar{X} = 3.52$, S.D = .85) ข้อ 10 การจัดกิจกรรมส่งเสริมพัฒนาการทางสังคม เช่น วันไหว้ครู วันรับน้องใหม่ และวันสงกรานต์ เป็นต้น ($\bar{X} = 3.51$, S.D = .82) นิสิตแพทย์มีทัศนคติว่ามีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก

ตาราง 8 ค่าคะแนนเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานของสภาพแวดล้อมที่เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษาของคณะแพทยศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ตามทัศนะของนิสิตแพทย์ ด้านการบริการนิสิต เป็นรายข้อ

สภาพแวดล้อมที่เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษา ของคณะแพทยศาสตร์ ด้านการบริการนิสิต		n = 396		ระดับความเหมาะสม
		$\bar{X}$	S.D	
ระดับพรีคลินิก (n = 396)				
1.	การจัดปฐมนิเทศเรื่องการเรียนการสอนของคณะฯ	3.61	.75	มาก
2.	การจัดบริการแนะแนวเกี่ยวกับปัญหาการเรียน	3.32	.82	ปานกลาง
3.	จำนวน หนังสือ ตำรา เอกสารและวารสารเพื่อการศึกษาค้นคว้า ในห้องสมุดมหาวิทยาลัย	3.13	.88	ปานกลาง
4.	การจัดทำฐานข้อมูลเพื่อการสืบค้นทางวิชาการสำหรับนิสิตของ มหาวิทยาลัย	3.16	.80	ปานกลาง
5.	การให้คำแนะนำและช่วยเหลือของเจ้าหน้าที่แก่นิสิตในการค้นคว้า	3.11	.89	ปานกลาง
6.	การจัดบริการด้านรักษาพยาบาลแก่นิสิต	3.11	.92	ปานกลาง
7.	จำนวนทุนการศึกษาที่คณะ และมหาวิทยาลัยจัดสรร	3.14	.87	ปานกลาง
8.	การแจ้งผลการสอบในแต่ละรายวิชา	3.35	.88	ปานกลาง
9.	การให้คำปรึกษาเกี่ยวกับหลักสูตรและวิชาชีพแพทย์	3.14	.81	ปานกลาง
10.	การประชาสัมพันธ์ข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับนิสิต	3.07	.82	ปานกลาง
11.	จำนวนเครื่องคอมพิวเตอร์ในห้องปฏิบัติการคอมพิวเตอร์กับ จำนวนนิสิต	2.74	1.05	ปานกลาง
12.	การจัดบริการร้านอาหาร	2.89	.97	ปานกลาง
ระดับคลินิก (n = 192)				
13.	การจัดปฐมนิเทศเรื่องการเรียนการสอนระดับคลินิก	3.42	.73	ปานกลาง
14.	การจัดทำฐานข้อมูลเพื่อการสืบค้นทางวิชาการสำหรับนิสิตของคณะ	3.27	.74	ปานกลาง
15.	การให้คำแนะนำและช่วยเหลือของเจ้าหน้าที่แก่นิสิตในการค้นคว้า	3.39	.77	ปานกลาง
16.	จำนวนหนังสือ ตำราเพื่อการค้นคว้าในห้องสมุดของคณะฯ	3.31	.75	ปานกลาง
รวม		3.16	.60	ปานกลาง

จากตาราง 8 แสดงว่านิสิตแพทย์มีทัศนะต่อสภาพแวดล้อมที่เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษาของคณะแพทยศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ด้านการบริการนิสิต โดยรวมว่ามีความเหมาะสมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.16$, S.D = .60) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่าส่วนใหญ่มีความเหมาะสมอยู่ในระดับปานกลาง ยกเว้น ข้อ 1 การจัดปฐมนิเทศเรื่องการเรียนการสอนของคณะฯ ($\bar{X} = 3.61$, S.D = .75) นิสิตแพทย์มีทัศนะว่ามีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก

ตาราง 9 ค่าคะแนนเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานของสภาพแวดล้อมที่เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษาของคณะแพทยศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ตามทัศนะของนิสิตแพทย์ ด้านอาคารสถานที่ เป็นรายข้อ

สภาพแวดล้อมที่เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษา ของคณะแพทยศาสตร์ ด้านอาคารสถานที่		n = 396		ระดับความ เหมาะสม
		$\bar{X}$	S.D	
ระดับพรีคลินิก (n=396)				
1.	อาคารสถานที่ตั้งคณะแพทยศาสตร์ ซอยประสานมิตร	2.98	.90	ปานกลาง
2.	ขนาดห้องเรียนกับจำนวนนิสิต	3.32	.80	ปานกลาง
3.	บรรยากาศของห้องเรียนเช่น แสง เสียง อุณหภูมิ ฯลฯ	3.38	.85	ปานกลาง
4.	ขนาดของห้องปฏิบัติการกับจำนวนนิสิต	3.45	.79	ปานกลาง
5.	บรรยากาศของปฏิบัติการ เช่น แสง เสียง อุณหภูมิ ฯลฯ	3.39	.78	ปานกลาง
6.	การจัดสถานที่นอกห้องเรียนสำหรับนิสิตค้นคว้าเพิ่มเติม	3.01	.84	ปานกลาง
7.	จำนวนโต๊ะ เก้าอี้ในห้องเรียนกับจำนวนนิสิต	3.47	.77	ปานกลาง
8.	การจัดห้องเฉพาะสำหรับนิสิตทำกิจกรรมร่วมกัน	2.91	1.02	ปานกลาง
9.	การจัดสถานที่จอดรถยนต์สำหรับนิสิต	2.49	1.03	น้อย
10.	ขนาดห้องสโมสรมินิสตรระดับพรีคลินิก	2.21	1.06	น้อย
11.	การจัดสถานที่พักผ่อนสำหรับนิสิตภายในคณะฯ	2.35	1.03	น้อย
12.	ความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สินภายในคณะฯ	3.05	.92	ปานกลาง
ระดับคลินิก (n = 192)				
13.	จำนวนห้องในหอพักมีจำนวนนิสิตระดับคลินิก	2.76	1.03	ปานกลาง
14.	การจัดสถานที่พักผ่อนสำหรับนิสิตภายในบริเวณหอพัก	2.60	1.07	ปานกลาง
15.	ขนาดของห้องสโมสรมินิสตรระดับคลินิก	2.43	1.07	น้อย
16.	ความปลอดภัยในการใช้ชีวิตและทรัพย์สินภายในโรงพยาบาล	3.07	.91	ปานกลาง
รวม		2.96	.60	ปานกลาง

จากตาราง 9 แสดงว่านิสิตแพทย์มีทัศนะต่อสภาพแวดล้อมที่เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษาของคณะแพทยศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ด้านอาคารสถานที่ โดยรวมว่ามีความเหมาะสมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 2.96$, S.D = .60) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่าส่วนใหญ่มีความเหมาะสมอยู่ในระดับปานกลาง ยกเว้นข้อ 9 การจัดสถานที่จอดรถสำหรับนิสิต ($\bar{X} = 2.49$, S.D = 1.03) ข้อ 10 ขนาดห้องสโมสรมินิสตรระดับพรีคลินิก ($\bar{X} = 2.21$, S.D = 1.06) ข้อ 11 การจัดสถานที่พักผ่อนสำหรับนิสิตภายในคณะฯ ($\bar{X} = 2.35$, S.D = 1.03) ข้อ 15 ขนาดของห้องสโมสรมินิสตรระดับคลินิก ($\bar{X} = 2.43$, S.D = 1.07) นิสิตแพทย์มีทัศนะว่ามีความเหมาะสมอยู่ในระดับน้อย

ตาราง 10 ค่าคะแนนเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานของสภาพแวดล้อมที่เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษาของคณะแพทยศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ตามทัศนะของนิสิตแพทย์ด้านความสัมพันธ์กับกลุ่มเพื่อน เป็นรายข้อ

สภาพแวดล้อมที่เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษา ของคณะแพทยศาสตร์ ด้านความสัมพันธ์กับกลุ่มเพื่อน		n = 396		ระดับความ เหมาะสม
		$\bar{X}$	S.D	
1.	การให้ความช่วยเหลือแนะนำในด้านการเรียน	3.61	.72	มาก
2.	การร่วมกันอภิปรายแลกเปลี่ยนความรู้ซึ่งกันและกัน	3.55	.76	มาก
3.	ความรับผิดชอบในการทำงานร่วมกันเป็นกลุ่ม	3.43	.81	ปานกลาง
4.	การรวมกลุ่มทบทวนบทเรียนก่อนสอบ	3.29	.84	ปานกลาง
5.	นิสิตรุ่นพี่ให้คำแนะนำด้านการเรียนและฝึกปฏิบัติแก่รุ่นน้อง	3.55	.81	มาก
6.	ความสัมพันธ์ระหว่างนิสิตรุ่นพี่และรุ่นน้อง	3.68	.78	มาก
7.	การให้ความเคารพของนิสิตรุ่นน้องที่มีต่อนิสิตรุ่นพี่	3.59	.82	มาก
8.	การให้คำปรึกษาหารือและแก้ปัญหาต่าง ๆ กับเพื่อนร่วมชั้น	3.55	.77	มาก
9.	การทำกิจกรรมร่วมกันโดยไม่คำนึงถึงชั้นปีที่ศึกษา	3.52	.80	มาก
10.	ความเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ซึ่งกันและกันในเรื่องต่าง ๆ	3.63	.83	มาก
11.	การให้ความช่วยเหลือของรุ่นพี่แก่รุ่นน้องในด้านการเรียน	3.59	.77	มาก
12.	นิสิตมีการพบปะสังสรรค์ร่วมกันนอกเวลาเรียน	3.70	.86	มาก
รวม		3.56	.58	มาก

จากตาราง 10 แสดงว่านิสิตแพทย์มีทัศนะต่อสภาพแวดล้อมที่เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษาของคณะแพทยศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ด้านความสัมพันธ์กับกลุ่มเพื่อน โดยรวมว่ามีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.56$, S.D = .58) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่าส่วนใหญ่มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก ยกเว้น ข้อ 3 ความรับผิดชอบในการทำงานร่วมกันเป็นกลุ่ม ($\bar{X} = 3.43$, S.D = .81) ข้อ 4 การรวมกลุ่มทบทวนบทเรียนก่อนสอบ ($\bar{X} = 3.29$, S.D = .84) นิสิตแพทย์มีทัศนะว่ามีความเหมาะสมอยู่ในระดับปานกลาง

ตอนที่ 3 เปรียบเทียบทักษะของนิสิตแพทย์ ที่มีต่อสภาพแวดล้อมที่เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษาของคณะแพทยศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ 6 ด้าน โดยรวมและเป็นรายด้าน จำแนกตามตัวแปรเพศ ชั้นปีที่ศึกษา ระดับที่ศึกษา และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน โดยการทดสอบค่าที (t – test for Independent sample) ในกรณีที่กลุ่มตัวอย่างมี 2 กลุ่ม และโดยใช้การทดสอบค่าความแปรปรวนแบบทางเดียว (One-way Analysis of Variance) ในกรณีที่กลุ่มตัวอย่างมีมากกว่า 2 กลุ่ม เมื่อพบความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ จึงทำการทดสอบความแตกต่างของค่าคะแนนเฉลี่ยเป็นรายคู่ โดยวิธีของเชฟเฟ (Scheffe') ดังแสดงในตาราง 11 – 20

ตาราง 11 เปรียบเทียบทักษะของนิสิตแพทย์ที่มีต่อสภาพแวดล้อมที่เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษาของคณะแพทยศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ โดยรวมและเป็นรายด้าน จำแนกตามเพศ

ด้านที่	สภาพแวดล้อมที่เกี่ยวข้องกับการจัดการ ศึกษาของคณะแพทยศาสตร์	เพศ				t
		หญิง		ชาย		
		n = 236		n = 160		
		$\bar{X}$	S.D	$\bar{X}$	S.D	
1	ด้านการเรียนการสอน	3.32	.47	3.34	.51	-.28
2	ด้านอาจารย์ผู้สอน	3.45	.53	3.41	.52	.75
3	ด้านกิจกรรมนิสิต	3.29	.57	3.31	.56	-.44
4	ด้านการบริการนิสิต	3.14	.61	3.19	.59	-.75
5	ด้านอาคารสถานที่	2.97	.59	2.95	.62	.33
6	ด้านความสัมพันธ์กับกลุ่มเพื่อน	3.58	.57	3.52	.60	.99
	รวมทุกด้าน	3.30	.44	3.30	.47	.12

จากตาราง 11 แสดงว่านิสิตแพทย์ชายและนิสิตแพทย์หญิง มีทักษะต่อสภาพแวดล้อมที่เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษาของคณะแพทยศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ โดยรวมไม่แตกต่างกัน และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่าไม่แตกต่างกันเช่นเดียวกัน

ตาราง 12 การเปรียบเทียบทักษะของนิสิตแพทย์ที่มีต่อสภาพแวดล้อมที่เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษาของคณะแพทยศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ โดยรวมและเป็นรายด้าน จำแนกตามชั้นปีที่ศึกษา

สภาพแวดล้อมที่เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษา	แหล่งความแปรปรวน	df	SS	MS	F
1. ด้านการเรียนการสอน	ระหว่างกลุ่ม	5	10.76	2.15	10.19*
	ภายในกลุ่ม	390	82.34	.21	
	รวม	395	93.10		
2. ด้านอาจารย์ผู้สอน	ระหว่างกลุ่ม	5	14.96	2.99	12.62*
	ภายในกลุ่ม	390	92.44	.24	
	รวม	395	107.40		
3. ด้านกิจกรรมนิสิต	ระหว่างกลุ่ม	5	9.35	1.87	6.19*
	ภายในกลุ่ม	390	117.79	.30	
	รวม	395	127.14		
4. ด้านการบริการนิสิต	ระหว่างกลุ่ม	5	6.19	1.24	3.57*
	ภายในกลุ่ม	390	135.20	.35	
	รวม	395	141.39		
5. ด้านอาคารสถานที่	ระหว่างกลุ่ม	5	4.20	.84	2.37
	ภายในกลุ่ม	390	138.29	.35	
	รวม	395	142.49		
6. ด้านความสัมพันธ์กับกลุ่มเพื่อน	ระหว่างกลุ่ม	5	1.25	.25	.75
	ภายในกลุ่ม	390	130.34	.33	
	รวม	395	131.59		
รวมทุกด้าน	ระหว่างกลุ่ม	5	6.13	1.23	6.41*
	ภายในกลุ่ม	390	74.70	.19	
	รวม	395	80.83		

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตาราง 12 แสดงว่านิสิตแพทย์ที่ศึกษาอยู่ต่างชั้นปีกันมีทัศนคติต่อสภาพแวดล้อมที่เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษาของคณะแพทยศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ โดยรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่านิสิตแพทย์ที่ศึกษาอยู่ชั้นปีต่างกันมีทัศนคติต่อสภาพแวดล้อมด้านการเรียนการสอน ด้านอาจารย์ผู้สอน ด้านกิจกรรมนิสิต และด้านการบริการนิสิต แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ยกเว้นด้านอาคารสถานที่และด้านความสัมพันธ์กับกลุ่มเพื่อนที่นิสิตแพทย์ที่อยู่ต่างชั้นปีกันมีทัศนคติไม่แตกต่างกัน

ดังนั้น จึงทำการทดสอบความแตกต่างของค่าคะแนนเฉลี่ยเป็นรายคู่ โดยวิธีการของเชฟเฟ่ ดังแสดงในตาราง 13 – 17

ตาราง 13 การทดสอบความแตกต่างค่าคะแนนเฉลี่ยของทัศนคติแพทย์ที่มีต่อสภาพแวดล้อม
ที่เกี่ยวข้องกับ การจัดการศึกษาของคณะแพทยศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
ด้านการเรียนการสอน จำแนกตามชั้นปีที่ศึกษา เป็นรายคู่

ชั้นปีที่ศึกษา		ชั้นปีที่ 1	ชั้นปีที่ 3	ชั้นปีที่ 5	ชั้นปีที่ 6	ชั้นปีที่ 4	ชั้นปีที่ 2
	$\bar{X}$	3.04	3.30	3.34	3.37	3.43	3.56
ชั้นปีที่ 1	3.04						
ชั้นปีที่ 3	3.30	*					
ชั้นปีที่ 5	3.34	*					
ชั้นปีที่ 6	3.37	*					
ชั้นปีที่ 4	3.43	*					
ชั้นปีที่ 2	3.56	*	*	*			

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตาราง 13 แสดงว่านิสิตแพทย์ชั้นปีที่ 1 มีทัศนคติต่อสภาพแวดล้อมที่เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษาของคณะแพทยศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ด้านการเรียนการสอน แตกต่างจากนิสิตแพทย์ชั้นปีที่ 2 นิสิตแพทย์ชั้นปีที่ 3 นิสิตแพทย์ชั้นปีที่ 4 นิสิตแพทย์ชั้นปีที่ 5 และนิสิตแพทย์ชั้นปีที่ 6 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนนิสิตแพทย์ชั้นปีที่ 3 และนิสิตแพทย์ชั้นปีที่ 5 มีทัศนคติแตกต่างจากนิสิตแพทย์ชั้นปีที่ 2 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนคู่อื่น ๆ ไม่พบความแตกต่าง

ตาราง 14 การทดสอบความแตกต่างค่าคะแนนเฉลี่ยของทัศนคติแพทย์ที่มีต่อสภาพแวดล้อม
ที่เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษาของคณะแพทยศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
ด้านอาจารย์ผู้สอน จำแนกตามชั้นปีที่ศึกษา เป็นรายคู่

ชั้นปีที่ศึกษา		ชั้นปีที่ 1	ชั้นปีที่ 3	ชั้นปีที่ 6	ชั้นปีที่ 5	ชั้นปีที่ 4	ชั้นปีที่ 2
	$\bar{X}$	3.15	3.40	3.41	3.43	3.48	3.81
ชั้นปีที่ 1	3.15						
ชั้นปีที่ 3	3.40	*					
ชั้นปีที่ 6	3.41	*					
ชั้นปีที่ 5	3.43	*					
ชั้นปีที่ 4	3.48	*					
ชั้นปีที่ 2	3.81	*	*	*	*	*	

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตาราง 14 แสดงว่า นิสิตแพทย์ชั้นปีที่ 1 มีทัศนคติต่อสภาพแวดล้อมที่เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษาของคณะแพทยศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ด้านอาจารย์ผู้สอน แตกต่างจากนิสิตแพทย์ชั้นปีที่ 2 นิสิตแพทย์ชั้นปีที่ 3 นิสิตแพทย์ชั้นปีที่ 4 นิสิตแพทย์ชั้นปีที่ 5 และนิสิตแพทย์ชั้นปีที่ 6 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนนิสิตแพทย์ชั้นปีที่ 3 นิสิตแพทย์ชั้นปีที่ 4 นิสิตแพทย์ชั้นปีที่ 5 และนิสิตแพทย์ชั้นปีที่ 6 มีทัศนคติแตกต่างจากนิสิตแพทย์ชั้นปีที่ 2 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนคู่อื่น ๆ ไม่พบความแตกต่าง

ตาราง 15 การทดสอบความแตกต่างค่าคะแนนเฉลี่ยของทัศนคติแพทย์ที่มีต่อสภาพแวดล้อม
ที่เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษาของคณะแพทยศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
ด้านกิจกรรมนิสิต จำแนกตามชั้นปีที่ศึกษา เป็นรายคู่

ชั้นปีที่ศึกษา		ชั้นปีที่ 1	ชั้นปีที่ 5	ชั้นปีที่ 6	ชั้นปีที่ 3	ชั้นปีที่ 4	ชั้นปีที่ 2
	$\bar{X}$	3.02	3.27	3.29	3.34	3.41	3.50
ชั้นปีที่ 1	3.02						
ชั้นปีที่ 5	3.27	*					
ชั้นปีที่ 6	3.29	*					
ชั้นปีที่ 3	3.34	*					
ชั้นปีที่ 4	3.41	*					
ชั้นปีที่ 2	3.50	*					

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตาราง 15 แสดงว่า นิสิตแพทย์ชั้นปีที่ 1 มีทัศนคติต่อสภาพแวดล้อมที่เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษาของคณะแพทยศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ด้านกิจกรรมนิสิต แตกต่างจากนิสิตแพทย์ชั้นปีที่ 2 นิสิตแพทย์ชั้นปีที่ 3 นิสิตแพทย์ชั้นปีที่ 4 นิสิตแพทย์ชั้นปีที่ 5 และนิสิตแพทย์ชั้นปีที่ 6 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนคู่อื่น ๆ ไม่พบความแตกต่าง

ตาราง 16 การทดสอบความแตกต่างค่าคะแนนเฉลี่ยของทัศนคติแพทย์ที่มีต่อสภาพแวดล้อม
ที่เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษาของคณะแพทยศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
ด้านการบริการนิสิต จำแนกตามชั้นปีที่ศึกษา เป็นรายคู่

ชั้นปีที่ศึกษา		ชั้นปีที่ 1	ชั้นปีที่ 3	ชั้นปีที่ 2	ชั้นปีที่ 5	ชั้นปีที่ 6	ชั้นปีที่ 4
	$\bar{X}$	2.95	3.10	3.13	3.25	3.26	3.31
ชั้นปีที่ 1	2.95						
ชั้นปีที่ 3	3.10						
ชั้นปีที่ 2	3.13						
ชั้นปีที่ 5	3.25	*					
ชั้นปีที่ 6	3.26	*					
ชั้นปีที่ 4	3.31	*					

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตาราง 16 แสดงว่า นิสิตแพทย์ชั้นปีที่ 1 มีทัศนคติต่อสภาพแวดล้อมที่เกี่ยวข้อง
กับการจัดการศึกษาของคณะแพทยศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ด้านการบริการนิสิต
แตกต่างจากนิสิตแพทย์ชั้นปีที่ 4 นิสิตแพทย์ชั้นปีที่ 5 และนิสิตแพทย์ชั้นปีที่ 6
อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนคู่อื่น ๆ ไม่พบความแตกต่าง

ตาราง 17 การทดสอบความแตกต่างค่าคะแนนเฉลี่ยของทัศนคติแพทย์ที่มีต่อสภาพแวดล้อม
ที่เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษาของคณะแพทยศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
ทั้ง 6 ด้านโดยรวม จำแนกตามชั้นปีที่ศึกษา เป็นรายคู่

ชั้นปีที่ศึกษา		ชั้นปีที่ 1	ชั้นปีที่ 3	ชั้นปีที่ 5	ชั้นปีที่ 6	ชั้นปีที่ 4	ชั้นปีที่ 2
	$\bar{X}$	3.09	3.28	3.30	3.31	3.39	3.48
ชั้นปีที่ 1	3.09						
ชั้นปีที่ 3	3.28	*					
ชั้นปีที่ 5	3.30	*					
ชั้นปีที่ 6	3.31	*					
ชั้นปีที่ 4	3.39	*					
ชั้นปีที่ 2	3.48	*					

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตาราง 17 แสดงว่า นิสิตแพทย์ชั้นปีที่ 1 มีทัศนคติต่อสภาพแวดล้อมที่เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษาของคณะแพทยศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ โดยรวมทั้ง 6 ด้านแตกต่างจากนิสิตแพทย์ชั้นปีที่ 2 นิสิตแพทย์ชั้นปีที่ 3 นิสิตแพทย์ชั้นปีที่ 4 นิสิตแพทย์ชั้นปีที่ 5 และนิสิตแพทย์ชั้นปีที่ 6 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนคู่อื่น ๆ ไม่พบความแตกต่าง

ตาราง 18 การเปรียบเทียบทักษะของนิสิตแพทย์ที่มีต่อสภาพแวดล้อมที่เกี่ยวข้องกับการจัดการ
การศึกษาของคณะแพทยศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ โดยรวม และในแต่ละ
ด้าน จำแนกตามระดับการศึกษา

ด้านที่	สภาพแวดล้อมที่เกี่ยวข้องกับการจัดการ ศึกษาของคณะแพทยศาสตร์	ระดับการศึกษา				t
		พรีคลินิก		คลินิก		
		n = 236		n = 160		
		$\bar{X}$	S.D	$\bar{X}$	S.D	
1	ด้านการเรียนการสอน	3.28	.53	3.38	.43	-2.13*
2	ด้านอาจารย์ผู้สอน	3.43	.56	3.44	.48	-.21
3	ด้านกิจกรรมนิสิต	3.27	.62	3.32	.51	-.90
4	ด้านการบริการนิสิต	3.05	.65	3.27	.52	-3.71*
5	ด้านอาคารสถานที่	2.95	.59	2.97	.62	-.26
6	ด้านความสัมพันธ์กับกลุ่มเพื่อน	3.51	.63	3.61	.51	-1.75
	รวมทุกด้าน	3.27	.48	3.33	.42	-1.40

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตาราง 18 แสดงว่า นิสิตแพทย์ที่ศึกษาระดับพรีคลินิก และระดับคลินิก มีทักษะ
ต่อสภาพแวดล้อมที่เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษาของคณะแพทยศาสตร์ มหาวิทยาลัย
ศรีนครินทรวิโรฒ โดยรวมและในแต่ละด้าน ไม่แตกต่างกัน ยกเว้น ด้านการเรียนการสอน และ
ด้านการบริการนิสิต ที่นิสิตแพทย์ที่ศึกษาระดับพรีคลินิก และระดับคลินิกมีทักษะแตกต่างกัน
อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ตาราง 19 การเปรียบเทียบทัศนะของนิสิตแพทย์ที่มีต่อสภาพแวดล้อมที่เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษาของคณะแพทยศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ โดยรวมและในแต่ละด้าน จำแนกตามผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

สภาพแวดล้อมที่เกี่ยวข้อง กับการจัดการศึกษา	แหล่งความ แปรปรวน	df	SS	MS	F
1. ด้านการเรียนการสอน	ระหว่างกลุ่ม	2	1.69	.84	3.63*
	ภายในกลุ่ม	393	91.42	.23	
	รวม	395	93.11		
2. ด้านอาจารย์ผู้สอน	ระหว่างกลุ่ม	2	1.44	.72	2.67
	ภายในกลุ่ม	393	105.96	.27	
	รวม	395	107.40		
3. ด้านกิจกรรมนิสิต	ระหว่างกลุ่ม	2	.77	.39	1.20
	ภายในกลุ่ม	393	126.37	.32	
	รวม	395	127.14		
4. ด้านการบริการนิสิต	ระหว่างกลุ่ม	2	.75	.37	1.04
	ภายในกลุ่ม	393	140.65	.36	
	รวม	395	141.40		
5. ด้านอาคารสถานที่	ระหว่างกลุ่ม	2	.06	.03	.08
	ภายในกลุ่ม	393	142.44	.36	
	รวม	395	142.50		
6. ด้านความสัมพันธ์กับกลุ่มเพื่อน	ระหว่างกลุ่ม	2	.51	.26	.77
	ภายในกลุ่ม	393	131.08	.33	
	รวม	395	131.59		
รวมทุกด้าน	ระหว่างกลุ่ม	2	.65	.32	1.59
	ภายในกลุ่ม	393	80.19	.20	
	รวม	395	80.84		

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตาราง 19 แสดงว่า นิสิตแพทย์ที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่างกัน มีทัศนคติต่อสภาพแวดล้อมที่เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษาของคณะแพทยศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ โดยรวมและในแต่ละด้านไม่แตกต่างกัน ยกเว้นด้านการเรียนการสอน ที่นิสิตแพทย์มีทัศนคติแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ดังนั้น จึงทดสอบเป็นรายคู่โดยวิธีการของเชฟเฟ่ แสดงในตาราง 20

ตาราง 20 การทดสอบความแตกต่างค่าคะแนนเฉลี่ยของทัศนคติของนิสิตแพทย์ที่มีต่อสภาพแวดล้อมที่เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษาของคณะแพทยศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ด้านการเรียนการสอน จำแนกตามผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เป็นรายคู่

ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน	ผลสัมฤทธิ์ทาง		
	การเรียนสูง	การเรียนต่ำ	การเรียนปานกลาง
$\bar{X}$	3.26	3.32	3.39
ผลสัมฤทธิ์การเรียนสูง	3.26		
ผลสัมฤทธิ์การเรียนต่ำ	3.32		
ผลสัมฤทธิ์การเรียนปานกลาง	3.39	*	

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตาราง 20 แสดงว่า นิสิตแพทย์ที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนระดับสูง มีทัศนคติต่อสภาพแวดล้อม ที่เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษาของคณะแพทยศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ด้านการเรียนการสอน แตกต่างจากนิสิตแพทย์ที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนระดับปานกลาง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนคู่อื่น ๆ ไม่พบความแตกต่าง

ตอนที่ 4 ประเมินทักษะของนิสิตแพทย์คณะแพทยศาสตร์ ที่มีต่อสภาพแวดล้อมที่เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษาของคณะแพทยศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ โดยรวมและในแต่ละด้าน เปรียบเทียบกับเกณฑ์ โดยทดสอบค่าที (One sample t – test) ดังแสดงในตาราง 21

ตาราง 21 การประเมินทักษะของนิสิตแพทย์ที่มีต่อสภาพแวดล้อมที่เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษาของคณะแพทยศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ โดยรวมและในแต่ละด้าน เปรียบเทียบกับเกณฑ์

สภาพแวดล้อมที่เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษา	n = 396		t
	$\bar{X}$	S.D	
ด้านการเรียนการสอน	3.33	.49	-6.94*
ด้านอาจารย์ผู้สอน	3.44	.52	-2.40*
ด้านกิจกรรมนิสิต	3.30	.57	-7.17*
ด้านการบริการนิสิต	3.16	.60	-11.33*
ด้านอาคารสถานที่	2.96	.60	-17.91*
ด้านความสัมพันธ์กับกลุ่มเพื่อน	3.56	.58	1.97*
รวมทุกด้าน	3.30	.45	-8.81*

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตาราง 21 แสดงว่า นิสิตแพทย์มีทักษะต่อสภาพแวดล้อมที่เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษาของคณะแพทยศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ โดยรวมและในแต่ละด้านว่ามีความเหมาะสมอยู่ในระดับต่ำกว่าเกณฑ์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ยกเว้น ด้านความสัมพันธ์กับกลุ่มเพื่อน ที่นิสิตแพทย์มีทักษะอยู่ในระดับสูงกว่าเกณฑ์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ตอนที่ 5 สรุปความคิดเห็นและข้อเสนอแนะเพิ่มเติมจากแบบสอบถามปลายเปิดเกี่ยวกับทักษะของนิสิตแพทย์ที่มีต่อสภาพแวดล้อมที่เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษาของคณะแพทยศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ โดยการแจกแจงค่าความถี่ ดังแสดงในตาราง 22

ตาราง 22 แสดงความคิดเห็นและข้อเสนอแนะเพิ่มเติมตามทัศนะของนิสิตแพทย์ที่มีต่อสภาพแวดล้อมที่เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษาของคณะแพทยศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ จากแบบสอบถามปลายเปิด

ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะ	ความถี่
<u>ด้านการเรียนการสอน</u>	
1. ควรปรับปรุงเนื้อหาในระดับพรีคลินิกให้มีความต่อเนื่องและเชื่อมโยงกับการเรียนระดับคลินิก	8
2. ควรปรับปรุงเนื้อหาบางรายวิชาที่มีความเกี่ยวเนื่องกันให้สอดคล้องและสัมพันธ์กัน	8
3. ควรจัดลำดับความสำคัญและความจำเป็นของเนื้อหาบางรายวิชาที่มีจำนวนมากให้เหมาะกับการสอน	5
4. ควรเน้นเนื้อหาที่สามารถนำมาประยุกต์ใช้กับการปฏิบัติจริง	5
5. ควรจัดจำนวนอาจารย์และบุคลากรให้ได้สัดส่วนกับนิสิตในการเรียนภาคปฏิบัติการ	5
6. ควรมีมาตรฐานเกณฑ์การให้คะแนนภาคทฤษฎีและภาคปฏิบัติอย่างเหมาะสม	5
7. ควรประเมินและปรับปรุงข้อสอบก่อนการสอบในแต่ละครั้ง	4
8. ควรมีมาตรการในการควบคุมการสอบ	3
9. ควรจัดกำหนดวัน และ เวลา สอบให้เหมาะสมกับเนื้อหาที่กำหนด	3
10. ควรจัดอุปกรณ์การเรียนในห้องปฏิบัติการให้เพียงพอ และมีสภาพพร้อมใช้งาน	3
11. ควรจัดเจ้าหน้าที่ตรวจสอบอุปกรณ์สื่อโสตทัศนูปกรณ์ให้มีความพร้อมก่อนการสอน	
<u>ด้านอาจารย์ผู้สอน</u>	
1. อาจารย์ผู้สอนบางท่านควรเข้าสอนตรงตามตารางเวลา	5
2. ควรแจ้งนิสิตทราบล่วงหน้ากรณีเปลี่ยนแปลงวันและเวลาสอน	4
3. ควรใช้ภาษาให้เหมาะสมกับการสอน	2
<u>ด้านกิจกรรมนิสิต</u>	
1. กิจกรรมที่คณะฯ เป็นผู้จัดให้แก่นิสิตควรสนับสนุนด้าน การเงิน วัสดุ อุปกรณ์ และสถานที่	3
2. ควรประชาสัมพันธ์ให้นิสิตทราบเกี่ยวกับการจัดกิจกรรมอย่างทั่วถึง	3
<u>ด้านการบริการนิสิต</u>	
1. ควรเพิ่มจำนวนหนังสือในห้องสมุดให้ทันสมัย และมีจำนวนเพียงพอกับจำนวนนิสิต	7
2. ควรเพิ่มจำนวนคอมพิวเตอร์ให้เพียงพอกับจำนวนนิสิตและปรับปรุงระบบให้รวดเร็วต่อการศึกษาค้นคว้า	6
3. ควรเพิ่มจำนวนทุนการศึกษาให้มีเพียงพอ	4
4. ควรประชาสัมพันธ์ข้อมูลทางด้านวิชาการจากภายนอกให้นิสิตรับทราบข้อมูลรวดเร็วและอย่างทั่วถึง	3
5. ควรจัดสรรหอพักนิสิตที่วชิรพยาบาลให้มีเพียงพอกับจำนวนนิสิต	3
<u>ด้านอาคารสถานที่</u>	
1. ควรมีห้องสโมสรมินิสิตเพียงพอต่อการใช้งานของนิสิต	5
2. ควรจัดบริเวณพักผ่อนโดยรอบอาคารให้เหมาะสม	3

จากตาราง 22 แสดงว่านิสิตแพทย์มีความคิดเห็นและขอเสนอแนะเพิ่มเติมด้านการเรียนการสอนว่าควรมีการปรับปรุงเนื้อหาในระดับปริคลินิกให้มีความต่อเนื่องและเชื่อมโยงกับการเรียนระดับคลินิก ($f = 8$) ควรปรับปรุงเนื้อหาบางรายวิชาที่มีความเกี่ยวเนื่องกันให้สอดคล้องและสัมพันธ์กัน ($f = 8$) ควรจัดลำดับความสำคัญ และความจำเป็นของเนื้อหาบางรายวิชาที่มีจำนวนมากให้เหมาะกับการสอน ($f = 5$) ควรเน้นเนื้อหาที่สามารถนำมาประยุกต์ใช้กับการปฏิบัติจริง ($f = 5$) ควรจัดจำนวนอาจารย์และบุคลากรให้ได้สัดส่วนกับนิสิตในการเรียนภาคปฏิบัติการ ($f = 5$) ควรมีมาตรฐานเกณฑ์การให้คะแนน ทั้งภาคทฤษฎีและภาคปฏิบัติอย่างเหมาะสม ($f = 5$) ควรประเมินและปรับปรุงข้อสอบก่อนการสอบในแต่ละครั้ง ($f = 4$) ควรมีมาตรการในควบคุมการสอบ ($f = 3$) ควรจัดกำหนดวัน และเวลา ให้เหมาะสมกับเนื้อหาที่กำหนดให้สอบ ($f = 3$) ควรจัดอุปกรณ์การเรียนในห้องปฏิบัติการให้เพียงพอ และมีสภาพพร้อมใช้งาน ($f = 3$) ควรจัดเจ้าหน้าที่ตรวจสอบอุปกรณ์สื่อโสต ทศนุอุปกรณ์ให้มีความพร้อมก่อนการสอน ($f = 3$) ส่วนด้านอาจารย์ผู้สอนนิสิตแพทย์มีความคิดเห็น และขอเสนอแนะเพิ่มเติมว่าอาจารย์ควรเข้าสอนตามตารางเวลา ($f = 5$) ควรแจ้งให้นิสิตทราบล่วงหน้า กรณีเปลี่ยนแปลงวันและเวลาสอน ($f = 4$) รวมทั้งควรใช้ภาษาให้เหมาะสมในการสอน ($f = 2$) ส่วนด้านกิจกรรมนิสิต นิสิตแพทย์มีความคิดเห็นและขอเสนอแนะเพิ่มเติมว่า กิจกรรมที่คณะฯ จัดให้นิสิตควรสนับสนุนในด้านต่าง ๆ เช่นการเงิน วัสดุอุปกรณ์ สถานที่ ($f = 3$) และควรประชาสัมพันธ์ให้นิสิตเข้าร่วมกิจกรรมอย่างทั่วถึง เพื่อให้ทุกคนมีส่วนร่วมในการคิดสร้างสรรค์งานกิจกรรม ($f = 3$) ด้านการบริการนิสิต นิสิตแพทย์มีความคิดเห็นและขอเสนอแนะเพิ่มเติมว่าควรเพิ่มจำนวนหนังสือในห้องสมุดให้ทันสมัย และมีจำนวนเพียงพอกับจำนวนนิสิต ($f = 7$) ห้องปฏิบัติการคอมพิวเตอร์ควรเพิ่มจำนวนเครื่องคอมพิวเตอร์ให้เพียงพอกับจำนวนนิสิต และปรับปรุงระบบให้รวดเร็วต่อการศึกษาค้นคว้า ($f = 6$) ควรเพิ่มจำนวนทุนการศึกษาให้มีเพียงพอ ($f = 4$) ควรประชาสัมพันธ์ข้อมูลทางด้านวิชาการจากภายนอกให้นิสิตรับทราบข้อมูลรวดเร็วและอย่างทั่วถึง ($f = 3$) ควรจัดสรรหอพักนิสิตที่วิทยาลัยพยาบาลควรมีเพียงพอ กับจำนวนนิสิต ($f = 3$) และด้านอาคารสถานที่ นิสิตแพทย์มีความคิดเห็น และขอเสนอแนะว่า ควรมีห้องสโมสรนิสิตเพียงพอต่อการใช้งานของนิสิต ($f = 5$) ควรจัดบริเวณพักผ่อนโดยรอบอาคารให้เหมาะสม ($f = 3$) ยกเว้นด้านความสัมพันธ์กับกลุ่มเพื่อน ที่นิสิตแพทย์ไม่มีความคิดเห็นและขอเสนอแนะเพิ่มเติม

บทที่ 5

สรุปผล อภิปราย และข้อเสนอแนะ

ความมุ่งหมายของการวิจัย

เพื่อศึกษาทัศนะของนิสิตแพทย์ที่มีต่อสภาพแวดล้อมที่เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษาของคณะแพทยศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ 6 ด้านคือ ด้านการจัดการเรียนการสอน ด้านอาจารย์ผู้สอน ด้านกิจกรรมนิสิต ด้านการบริการนิสิต ด้านอาคารสถานที่ และด้านความสัมพันธ์กับกลุ่มเพื่อน เปรียบเทียบทัศนะของนิสิตแพทย์ ที่มีต่อสภาพแวดล้อมที่เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษาของคณะแพทยศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ โดยรวม และในแต่ละด้าน จำแนกตามตัวแปรเพศ ชั้นปีที่ศึกษา ระดับการศึกษา และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน และประเมินทัศนะของนิสิตแพทย์ที่มีต่อสภาพแวดล้อมที่เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษาของคณะแพทยศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ โดยรวมและในแต่ละด้านเปรียบเทียบกับเกณฑ์

สมมติฐานในการวิจัย

1. นิสิตแพทย์ชายและนิสิตแพทย์หญิงมีทัศนะต่อสภาพแวดล้อมที่เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษาของคณะแพทยศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ โดยรวม และในแต่ละด้านแตกต่างกัน
2. นิสิตแพทย์ที่ศึกษาในชั้นปีที่ต่างกันมีทัศนะต่อสภาพแวดล้อมที่เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษาของคณะแพทยศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ โดยรวม และในแต่ละด้านแตกต่างกัน
3. นิสิตแพทย์ที่ระดับการศึกษาต่างกันมีทัศนะต่อสภาพแวดล้อมที่เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษาของคณะแพทยศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ โดยรวม และในแต่ละด้านแตกต่างกัน
4. นิสิตแพทย์ที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่างกันมีทัศนะต่อสภาพแวดล้อมที่เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษาของคณะแพทยศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒโดยรวม และในแต่ละด้านแตกต่างกัน

5. สภาพแวดล้อมที่เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษาของคณะแพทยศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ตามทัศนะของนิสิตแพทย์โดยรวม และในแต่ละด้านต่ำกว่าเกณฑ์ที่กำหนด

วิธีดำเนินการศึกษาค้นคว้า

1. กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ นิสิตแพทย์ชั้นปีที่ 1–6

คณะแพทยศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ที่กำลังศึกษาอยู่ในภาคการศึกษาที่ 2 ปีการศึกษา 2544 รวมทั้งสิ้น 502 คน

2. เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลครั้งนี้ เป็นแบบสอบถามทัศนะของนิสิตแพทย์ คณะแพทยศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ที่มีต่อสภาพแวดล้อมที่เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษาของคณะแพทยศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ จำนวน 6 ด้าน คือ ด้านการเรียนการสอน ด้านอาจารย์ผู้สอน ด้านกิจกรรมนิสิต ด้านการบริการนิสิต ด้านอาคารสถานที่ และด้านความสัมพันธ์กับกลุ่มเพื่อน แบบสอบถามเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับตามแบบของไลเคิร์ท และในตอนท้ายของแบบสอบถามเป็นคำถามปลายเปิดให้ผู้ตอบแบบสอบถามแสดงความคิดเห็นและข้อเสนอแนะเพิ่มเติม ข้อคำถามในแบบสอบถามมีจำนวน 108 ข้อ ประกอบด้วย ด้านการเรียนการสอน จำนวน 28 ข้อ ด้านอาจารย์ผู้สอนจำนวน 20 ข้อ ด้านกิจกรรมนิสิต จำนวน 16 ข้อ ด้านบริการนิสิต จำนวน 16 ข้อ ด้านอาคารสถานที่ จำนวน 16 ข้อ และด้านความสัมพันธ์กับกลุ่มเพื่อน จำนวน 12 ข้อ แบบสอบถามทั้งฉบับ มีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.97 แบบสอบถามที่แจกไปทั้งหมด จำนวน 502 ฉบับ ได้รับกลับคืน และมีความสมบูรณ์ จำนวน 396 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 78.88

การวิเคราะห์ข้อมูล

1. ศึกษาทัศนะของนิสิตแพทย์ ที่มีต่อสภาพแวดล้อมที่เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษาของคณะแพทยศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ 6 ด้าน คือ ด้านการเรียนการสอน ด้านอาจารย์ผู้สอน ด้านกิจกรรมนิสิต ด้านการบริการนิสิต ด้านอาคารสถานที่ ด้านความสัมพันธ์กับกลุ่มเพื่อน โดยรวมและเป็นรายด้าน โดยการวิเคราะห์ค่าคะแนนเฉลี่ย และค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน

2. เปรียบเทียบทักษะของนิสิตแพทย์ ที่มีต่อสภาพแวดล้อมที่เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษาของคณะแพทยศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ โดยรวมและในแต่ละด้าน จำแนกตามตัวแปรเพศ ชั้นปีที่ศึกษา ระดับที่ศึกษา และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน โดยใช้สถิติค่า t (t-test for independent sample) ทดสอบในกรณีที่กลุ่มตัวอย่างมี 2 กลุ่ม และใช้การวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบทางเดียว (One – way Analysis of Variance) ในกรณีที่กลุ่มตัวอย่างมีมากกว่า 2 กลุ่ม เมื่อพบความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ จึงทำการทดสอบเป็นรายคู่ โดยวิธีของเชฟเฟ (Scheffe')

3. ประเมินสภาพแวดล้อมที่เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษาของคณะแพทยศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ตามทักษะของนิสิตแพทย์ โดยรวมและในแต่ละด้านเปรียบเทียบกับเกณฑ์ที่กำหนดคือค่าคะแนนเฉลี่ย 3.50 โดยทดสอบด้วยค่า t (One sample t-test) ถ้าค่าคะแนนเฉลี่ยของทักษะของนิสิตที่มีต่อสภาพแวดล้อมที่เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษาของคณะแพทยศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ โดยรวมและในแต่ละด้าน สูงกว่า 3.50 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ถือว่าสภาพแวดล้อมอยู่ในระดับสูงกว่าเกณฑ์

4. สรุปความคิดเห็นและข้อเสนอแนะเพิ่มเติมจากแบบสอบถามปลายเปิดที่เกี่ยวกับสภาพแวดล้อมที่เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษาของคณะแพทยศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ตามทักษะของนิสิตแพทย์ ในแต่ละด้าน โดยใช้วิธีการแจกแจงความถี่ และนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงบรรยาย และนำไปประกอบการอภิปรายผลการวิจัย

สรุปผลการศึกษาค้นคว้า

1. การศึกษาทักษะของนิสิตแพทย์ ที่มีต่อสภาพแวดล้อมที่เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษาของคณะแพทยศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ 6 ด้าน คือ ด้านการเรียนการสอน ด้านอาจารย์ผู้สอน ด้านกิจกรรมนิสิต ด้านการบริการนิสิต ด้านอาคารสถานที่ ด้านความสัมพันธ์กับกลุ่มเพื่อน พบว่านิสิตแพทย์มีทักษะที่มีต่อสภาพแวดล้อม โดยรวมว่ามีความเหมาะสมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า

1.1 ด้านการเรียนการสอน นิสิตแพทย์มีทักษะว่ามีความเหมาะสมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่าส่วนใหญ่มีความเหมาะสมอยู่ในระดับปานกลาง ยกเว้นในเรื่องดังต่อไปนี้ ที่นิสิตแพทย์มีทักษะว่ามีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก ได้แก่

ความทันสมัยของเนื้อหาที่สอนในรายวิชา ความทันสมัยของสื่อการสอน การกำหนดวันและเวลาสอบของการเรียนระดับคลินิก

1.2 ด้านอาจารย์ผู้สอน นิสิตแพทย์มีทัศนะว่ามีความเหมาะสมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่าส่วนใหญ่มีความเหมาะสมอยู่ในระดับปานกลาง ยกเว้นเรื่องดังต่อไปนี้ ที่นิสิตแพทย์มีทัศนะว่ามีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก ได้แก่ความรู้ในเนื้อหาวิชาที่สอน ประสิทธิภาพการสอน การเปิดโอกาสให้นิสิตแพทย์ซักถามเกี่ยวกับเนื้อหาวิชา ความมีจรรยาบรรณในวิชาชีพ การมีบุคลิกภาพเป็นแบบอย่างแก่นิสิต เปิดโอกาสให้นิสิตประเมินผลการสอนเมื่อเสร็จสิ้นการสอน

1.3 ด้านกิจกรรมนิสิต นิสิตแพทย์มีทัศนะว่ามีความเหมาะสมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่าส่วนใหญ่มีความเหมาะสมอยู่ในระดับปานกลาง ยกเว้นเรื่องดังต่อไปนี้ ที่นิสิตมีทัศนะว่ามีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก ได้แก่การเปิดโอกาสให้นิสิตทุกชั้นปีเข้าร่วมกิจกรรม การจัดกิจกรรมส่งเสริมพัฒนาการทางสังคม เช่น วันไหว้ครู วันรับน้องใหม่ ออกหน่วยแพทย์เคลื่อนที่ และวันสงกรานต์ เป็นต้น

1.4 ด้านการบริการนิสิต นิสิตแพทย์มีทัศนะว่ามีความเหมาะสมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่าส่วนใหญ่มีความเหมาะสมอยู่ในระดับปานกลาง ยกเว้นเรื่อง การจัดปฐมนิเทศเรื่องการเรียนการสอนของคณะฯ นิสิตแพทย์มีทัศนะว่ามีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก

1.5 ด้านอาคารสถานที่ นิสิตแพทย์มีทัศนะว่ามีความเหมาะสมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่าส่วนใหญ่มีความเหมาะสมอยู่ในระดับปานกลาง ยกเว้น การจัดสถานที่จอดรถสำหรับนิสิต การจัดสถานที่พักผ่อนสำหรับนิสิตภายในคณะฯ และขนาดของห้องสโมสระดับคลินิก นิสิตแพทย์มีทัศนะว่ามีความเหมาะสมอยู่ในระดับน้อย

1.6 ด้านความสัมพันธ์กับกลุ่มเพื่อน นิสิตแพทย์มีทัศนะว่ามีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่าส่วนใหญ่มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก ยกเว้น ความรับผิดชอบในการทำงานร่วมกันเป็นกลุ่ม การรวมกลุ่มทบทวนบทเรียนก่อนสอบ นิสิตมีทัศนะว่ามีความเหมาะสมอยู่ในระดับปานกลาง

2. การเปรียบเทียบทักษะของนิสิตแพทย์ ที่มีต่อสภาพแวดล้อมที่เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษาของคณะแพทยศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ โดยรวมและในแต่ละด้าน จำแนกตามตัวแปรเพศ ชั้นปีที่ศึกษา ระดับที่ศึกษา และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน พบว่า

2.1 นิสิตแพทย์ชายและนิสิตแพทย์หญิง มีทักษะต่อสภาพแวดล้อมที่เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษาของคณะแพทยศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ โดยรวมและในแต่ละด้านไม่แตกต่างกัน

2.2 นิสิตแพทย์ที่ศึกษาต่างชั้นปีกันมีทักษะต่อสภาพแวดล้อมที่เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษาของคณะแพทยศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ โดยรวมแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่านิสิตแพทย์ที่ศึกษาต่างชั้นปี มีทักษะต่อสภาพแวดล้อมด้านการเรียนการสอน ด้านอาจารย์ผู้สอน ด้านกิจกรรม นิสิต และด้านบริการนิสิต แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ยกเว้นด้านอาคารสถานที่ และด้านความสัมพันธ์กับกลุ่มเพื่อน นิสิตมีทักษะไม่แตกต่างกัน

ด้านการเรียนการสอน นิสิตแพทย์ชั้นปีที่ 1 มีทักษะต่อสภาพแวดล้อมที่เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษาของคณะแพทยศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ แตกต่างจากนิสิตแพทย์ชั้นปีที่ 2 นิสิตแพทย์ชั้นปีที่ 3 นิสิตแพทย์ชั้นปีที่ 4 นิสิตแพทย์ชั้นปีที่ 5 และนิสิตแพทย์ชั้นปีที่ 6 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนนิสิตแพทย์ชั้นปีที่ 3 และนิสิตแพทย์ชั้นปีที่ 5 มีทักษะแตกต่างจากนิสิตแพทย์ชั้นปีที่ 2 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนคู่อื่น ๆ ไม่พบความแตกต่าง

ด้านอาจารย์ผู้สอน นิสิตแพทย์ชั้นปีที่ 1 มีทักษะต่อสภาพแวดล้อมที่เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษาของคณะแพทยศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ แตกต่างจากนิสิตแพทย์ชั้นปีที่ 2 นิสิตแพทย์ชั้นปีที่ 3 นิสิตแพทย์ชั้นปีที่ 4 นิสิตแพทย์ชั้นปีที่ 5 และนิสิตแพทย์ชั้นปีที่ 6 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนนิสิตแพทย์ชั้นปีที่ 3 นิสิตแพทย์ชั้นปีที่ 4 นิสิตแพทย์ชั้นปีที่ 5 และนิสิตแพทย์ชั้นปีที่ 6 มีทักษะแตกต่างจากนิสิตแพทย์ชั้นปีที่ 2 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนคู่อื่น ๆ ไม่พบความแตกต่าง

ด้านกิจกรรมนิสิต นิสิตแพทย์ชั้นปีที่ 1 มีทักษะต่อสภาพแวดล้อมที่เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษาของคณะแพทยศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ แตกต่างจากนิสิตแพทย์

ชั้นปีที่ 2 นิสิตแพทย์ชั้นปีที่ 3 นิสิตแพทย์ชั้นปีที่ 4 นิสิตแพทย์ชั้นปีที่ 5 และนิสิตแพทย์ชั้นปีที่ 6 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนคู่อื่น ๆ ไม่พบความแตกต่าง

ด้านการบริการนิสิต นิสิตแพทย์ชั้นปีที่ 1 มีทัศนคติต่อสภาพแวดล้อมที่เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษาของคณะแพทยศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ แตกต่างจากนิสิตแพทย์ชั้นปีที่ 4 นิสิตชั้นปีที่ 5 และนิสิตชั้นปีที่ 6 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนคู่อื่น ๆ ไม่พบความแตกต่าง

เมื่อพิจารณาเปรียบเทียบทัศนคติของนิสิตแพทย์ที่มีต่อสภาพแวดล้อมที่เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษาของคณะแพทยศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ โดยรวม พบว่า นิสิตแพทย์ชั้นปีที่ 1 มีทัศนคติแตกต่างจากนิสิตแพทย์ชั้นปีที่ 2 นิสิตแพทย์ชั้นปีที่ 3 นิสิตแพทย์ชั้นปีที่ 4 นิสิตแพทย์ชั้นปีที่ 5 และนิสิตแพทย์ชั้นปีที่ 6 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนคู่อื่น ๆ ไม่พบความแตกต่าง

2.3 นิสิตแพทย์ที่ศึกษาระดับพรีคลินิก และนิสิตแพทย์ที่ศึกษาระดับคลินิก มีทัศนคติต่อสภาพแวดล้อมที่เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษาของคณะแพทยศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ โดยรวมและในแต่ละด้าน ไม่แตกต่างกัน ยกเว้น ด้านการเรียนการสอน และด้านการบริการนิสิต พบว่า มีทัศนคติแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนคู่อื่น ๆ ไม่พบความแตกต่าง

2.4 นิสิตแพทย์ที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนแตกต่างกัน มีทัศนคติต่อสภาพแวดล้อมที่เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษาของคณะแพทยศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ โดยรวมและในแต่ละด้านไม่แตกต่างกัน ยกเว้นด้านการเรียนการสอน พบว่า มีทัศนคติแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยนิสิตแพทย์ที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนอยู่ในระดับสูง มีทัศนคติต่อสภาพแวดล้อมที่เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษาของคณะแพทยศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ด้านการเรียนการสอน แตกต่างจากนิสิตแพทย์ที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนอยู่ในระดับปานกลาง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนคู่อื่น ๆ ไม่พบความแตกต่าง

3. การประเมินทักษะของนิสิตแพทย์ที่มีต่อสภาพแวดล้อมที่เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษาของคณะแพทยศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ โดยรวม และในแต่ละด้านเปรียบเทียบกับเกณฑ์ พบว่านิสิตแพทย์มีทักษะสภาพแวดล้อมที่เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษาโดยรวมอยู่ในระดับต่ำกว่าเกณฑ์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ทุกด้านต่ำกว่าเกณฑ์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ยกเว้นด้านความสัมพันธ์กับกลุ่มเพื่อนอยู่ในระดับสูงกว่าเกณฑ์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

อภิปรายผล

1. ผลการศึกษาทักษะของนิสิตแพทย์ที่มีต่อสภาพแวดล้อมที่เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษาของคณะแพทยศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ โดยรวมและในแต่ละด้านพบว่ามีความเหมาะสมอยู่ในระดับปานกลาง ยกเว้นด้านความสัมพันธ์กับกลุ่มเพื่อนมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก ผู้วิจัยขอเสนอการอภิปรายผลเป็นรายด้านดังนี้

1.1 ด้านการเรียนการสอน จากการศึกษาพบว่านิสิตแพทย์มีทักษะว่ามีความเหมาะสมอยู่ในระดับปานกลาง ทั้งนี้อาจเป็นเพราะคณะแพทยศาสตร์ มีการจัดการเรียนการสอนแบบบูรณาการ (Integration) ในการสอนระดับพรีคลินิก ทำให้บางรายวิชามีเนื้อหาหัวข้อเดียวกัน จึงทำให้เกิดความซ้ำซ้อนของเนื้อหา และบางรายวิชานันทฤษฎี นิสิตไม่เข้าใจในการนำไปใช้ในการปฏิบัติจริง นอกจากนี้ในการสอนรวมโดยวิธีการจัดแบ่งกลุ่มย่อยจำนวนอาจารย์หรือเจ้าหน้าที่ช่วยในการฝึกปฏิบัติ ไม่ได้สัดส่วนกับจำนวนนิสิตเช่น การเรียนในห้องปฏิบัติการ (laboratory) หรือการเรียนของภาควิชาอายุรศาสตร์ที่มีการเรียนการสอนรวมกันระหว่างนิสิตแพทย์ – แพทย์ฝึกหัด – แพทย์ประจำบ้าน เป็นต้น ขณะนี้คณะแพทยศาสตร์ มีการปรับปรุงหลักสูตรการเรียนการสอนระดับพรีคลินิกใหม่และอยู่ระหว่างการใช้ อย่างไรก็ตามควรรจัดให้มีการประชุมร่วมกันเพื่อจัดการเรียนการศึกษาให้มีประสิทธิภาพ และสามารถนำไปใช้กับการเรียนการสอนได้เหมาะสมยิ่งขึ้น ทั้งนี้รวมถึงการปรับปรุงเนื้อหาที่ซ้ำซ้อน และการกำหนดเนื้อหาในการออกข้อสอบให้เหมาะสมกับเวลาที่กำหนดสอบ กำหนดเกณฑ์การประเมินผลทั้งภาคทฤษฎีและปฏิบัติให้เหมาะสมยิ่งขึ้น พฤติกรรมการสอนมีความสำคัญในการเรียนรู้ของนักศึกษาตามที่ บราวน์ (Brown. 1981: 14) ได้ศึกษาเรื่องประสิทธิภาพในการสอนของครูคลินิกเกี่ยวกับการรับรู้ของนักศึกษา และอาจารย์ในมหาวิทยาลัย

อีสต์ คาโรไลนา (East Carolina University) พบว่า อาจารย์ได้ลำดับความสำคัญพฤติกรรม การสอนที่มีประสิทธิภาพ ดังนี้ 1) ความสัมพันธ์ของการเรียนภาคทฤษฎีและการปฏิบัติ 2) ความรู้ดีและสามารถถ่ายทอดความรู้แก่นักศึกษาได้ 3) การให้คำแนะนำที่เป็นประโยชน์ ต่อนักศึกษาได้ 4) การประเมินผลที่ยุติธรรม 5) ความสามารถที่จะกระตุ้นให้นักศึกษามีความ ต้องการที่จะเรียนรู้ และสุทัศน์ีย์ สุขประเสริฐ (2544 : 114) ทำการวิจัยเรื่องการประเมิน หลักสูตรแพทยศาสตรบัณฑิต มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ พบว่า อาจารย์และบัณฑิตแพทย์ ประเมินกระบวนการเรียนการสอนโดยรวมว่ามีความเหมาะสมในระดับปานกลาง นิสิตบางส่วน มีความคิดเห็น และข้อเสนอแนะเพิ่มเติมว่าคณะแพทยศาสตร์ ควรส่งเสริมให้นิสิตคิดวิเคราะห์ อย่างเป็นระบบ และเน้นให้นิสิตมีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็นในชั้นเรียน มากขึ้นมีเกณฑ์ การให้คะแนนทั้งภาคทฤษฎี และภาคปฏิบัติที่ยุติธรรม

จากผลการศึกษาที่พบว่าสื่อการสอนมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเป็น เพราะ คณะฯ ได้เห็นความสำคัญของการเพิ่มประสิทธิภาพการเรียนการสอนให้มีความทันสมัย จึงได้จัดสรรงบประมาณมาพัฒนาทางด้านสื่อการสอน อย่างไรก็ตามคณะฯ ควรจัดเจ้าหน้าที่ ตรวจสอบอุปกรณ์สื่อโสตทัศนูปกรณ์ให้มีความพร้อมก่อนการสอน ซึ่งกึ่งแก้ว เอี่ยมแฉล้ม (2542 : 72) ได้ศึกษาเรื่องสภาพแวดล้อมการจัดการเรียนการสอนของคณะบริหารธุรกิจ สถาบันเทคโนโลยีราชมงคล วิทยาเขตบึงพระพิบูลฯ ท่ามมหาเมฆ ตามทัศนะของนักศึกษาพบว่า ด้านสื่อการเรียนการสอน วิธีการสอน และด้านกิจกรรมการเรียนการสอน มีความเหมาะสมอยู่ ในระดับปานกลาง และได้เสนอแนะว่า ควรสนับสนุนให้อาจารย์เข้ารับการอบรมเกี่ยวกับการใช้ เทคโนโลยีและสื่อการสอนทันสมัยมาใช้ประกอบการสอน และสอดคล้องกับ อารมณ วุฒิพฤษ (2523 : 103 - 105) ได้ศึกษาปัญหาที่เป็นอุปสรรคต่อการศึกษานักศึกษา มหาวิทยาลัย มหิดล (ศึกษาเฉพาะศิริราช) โดยศึกษากับนักศึกษาแพทย์ นักศึกษาเทคนิคการแพทย์ และ นักศึกษาพยาบาลพบว่า นักศึกษาส่วนใหญ่เห็นว่าการเรียนน่าสนใจมากขึ้น หากการสอนมีการ ใช้อุปกรณ์การสอนที่เหมาะสม

นอกจากนี้ นิสิตมีทัศนะว่าการจัดการเรียนการสอนโดยการยกตัวอย่างกรณีศึกษา โดยมีอาจารย์ให้คำแนะนำว่ามีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเป็นเพราะเป็นวิธีการ เรียนการสอนที่มีการฝึกฝนการเรียนรู้ กับกรณีศึกษาที่พบกับผู้ป่วย และมีความซับซ้อนของโรค เพื่อให้ นิสิตได้เข้าใจกับข้อค้นพบกับทฤษฎีเดิมที่มีอยู่แล้ว และทฤษฎีใหม่เป็นปัญหา (Case)

ให้นิสิตได้ร่วมกันอภิปรายเพื่อหาคำตอบ ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของกรมวิชาการ (2533 : 5) ที่กล่าวถึงการเรียนการสอนว่าเป็นการใช้วิธีผสมผสานให้ความรู้กับการปฏิบัติจริงโดยเน้นกระบวนการเรียนรู้ กระบวนการคิดอย่างมีเหตุผล และกระบวนการกลุ่ม

1.2 ด้านอาจารย์ผู้สอน จากการศึกษาพบว่านิสิตแพทย์มีทัศนะว่ามีความเหมาะสมอยู่ในระดับปานกลาง อาจจะเป็นเพราะ อาจารย์ผู้สอนบางรายวิชาจำเป็นต้องเชิญผู้เชี่ยวชาญเฉพาะสาขาจากภายนอกมาบรรยายให้กับนิสิต อาจารย์ผู้สอนบางท่านปฏิบัติหน้าที่เป็นผู้บริหาร และเป็นคณะกรรมการงาน/โครงการต่าง ๆ ของคณะ จึงมีภารกิจเพิ่มเติมนอกเหนือภาระงานสอน ทำให้อาจารย์อาจเข้าสอนไม่ตรงตามตารางเวลา ดังนั้น อาจารย์ควรมีการบริหารเวลาสอนให้เหมาะสม รวมทั้งหากมีการเปลี่ยนแปลงควรแจ้งให้นิสิตทราบล่วงหน้า ส่วนบางข้อนิสิตมีทัศนะเห็นว่าเหมาะสมในระดับมากเช่นความรู้ในเนื้อหาวิชาที่สอน ประสิทธิภาพการสอน การเปิดโอกาสให้นิสิตประเมินผลการสอน และความมีจรรยาบรรณในวิชาชีพและมีบุคลิกภาพเป็นแบบอย่าง อาจเกิดจากการที่อาจารย์ผู้สอนของคณะที่ได้ไปศึกษาต่อทั้งภายในและต่างประเทศ ทำให้ได้รับความรู้ใหม่และทันสมัย และยังเปิดโอกาสให้นิสิตประเมินผลการสอนหลังเสร็จสิ้น เพื่อปรับปรุงและพัฒนาการสอนให้มีประสิทธิภาพ อย่างไรก็ตาม อาจารย์ควรหาเทคนิคการถ่ายทอดความรู้ให้นิสิตได้เข้าใจเนื้อหามากยิ่งขึ้น ซึ่งไพฑูรย์ สีนลารัตน์ (2524 : 49-86) ได้กล่าวถึงวิธีการสอน และบทบาทของอาจารย์ผู้สอน ว่าควรเน้นการสร้างเสริมให้นักศึกษามีความสามารถในการเรียนรู้ เป็นผู้คอยชี้แนะแนวทาง และวิธีการให้ผู้เรียนประสบความสำเร็จในการเรียน อาจารย์ผู้สอนควรเข้าใจบทบาท และวิธีการสอนรวมทั้งเตรียมตัวก่อนการสอน ผู้สอนจะต้องรู้เนื้อหาที่สอน และจะต้องมีทักษะทางสัมพันธภาพที่ดี ซึ่งจะประสบผลสำเร็จในการสอน สอดคล้องกับ อุทุมพร ทองอุไทย (2522 : 71) ทำการวิจัยเรื่อง “ลักษณะของอาจารย์มหาวิทยาลัยในอุดมคติ” พบว่าอาจารย์ที่พึงปรารถนาของนิสิตระดับปริญญาตรีจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย มีลักษณะที่ดีดังนี้คือ มีการเตรียมการสอนดี มีความปรารถนาดีต่อนิสิตทั้งใน และนอกห้องเรียน มีความรู้เกี่ยวกับเนื้อหาวิชาที่ทันสมัย กว้างขวาง และถูกต้อง ใช้ตัวอย่างข้อเปรียบเทียบและความจริงใจในการอธิบายได้อย่างเหมาะสม บรรยายเรื่องเกี่ยวข้อง ถึงแม้จะอยู่นอกเหนือจากเนื้อหา

1.3 ด้านกิจกรรมนิสิต จากการศึกษาพบว่านิสิตแพทย์มีทัศนะวามีความเหมาะสมอยู่ในระดับปานกลาง อาจเป็นเพราะตารางการจัดกิจกรรมไม่เอื้อต่อตารางเวลาเรียนของนิสิต ห้องสโมสรนิสิตไม่เอื้ออำนวยต่อการจัดกิจกรรม ปัญหาการเดินทางเข้าร่วมกิจกรรมของนิสิต เพราะนิสิตอยู่ต่างสถานที่กัน คือที่คณะแพทยศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ และที่วิทยาลัยแพทยศาสตร์กรุงเทพมหานครและวชิรพยาบาล ประกอบกับนิสิตแพทย์จะต้องรับผิดชอบในการเรียนสูง ซึ่งจะต้องแบ่งเวลาเข้าร่วมกิจกรรม โดยไม่ทำให้การเรียนเสีย ทำให้นิสิตเข้าร่วมกิจกรรมมีจำนวนน้อย การประชาสัมพันธ์โครงการจัดกิจกรรมสำหรับนิสิตยังไม่ทั่วถึง สอดคล้องกับ สุวรรณ สุขสมภักดิ์ (2530 : 74) ได้ศึกษาทัศนะของนิสิต อาจารย์ และผู้บริหารที่มีต่อสภาพแวดล้อมวิทยาลัยเทคโนโลยีและอาชีวศึกษา วิทยาเขตเกษตร นครศรีธรรมราช ในด้านการจัดกิจกรรมของนิสิต พบว่า ตารางเรียนไม่เอื้ออำนวยต่อการจัดกิจกรรม ห้องสโมสรการจัดกิจกรรมของนิสิตมีน้อย และเช่นเดียวกับอภิชนา โฉมวิริยะ และคนอื่น ๆ (2538 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาปัจจัยที่นำมาสู่ความล้มเหลวของการเรียนแพทย์กับนักศึกษาที่เข้าเรียนแพทย์ระหว่าง พ.ศ. 2526 – 2536 ของมหาวิทยาลัยเชียงใหม่ จำนวน 1,052 คน พบว่าปัจจัยหนึ่งที่บั่นทอนความสำเร็จในการเรียนแพทย์นั้น มาจากการแบ่งเวลาเรียน และเข้าทำกิจกรรมเสริมหลักสูตร ไม่เหมาะสม ทำให้มีผลกระทบต่อความล้มเหลวในการเรียน

อย่างไรก็ตาม มีบางข้อที่นิสิตแพทย์เห็นว่ามีเหมาะสมอยู่ในระดับมาก เช่น การเปิดโอกาสให้นิสิตทุกชั้นปีเข้าร่วมกิจกรรม และการจัดกิจกรรมส่งเสริมพัฒนาการทางสังคม เช่นวันไหว้ครู วันรับน้องใหม่ และวันสงกรานต์ เป็นต้น ทั้งนี้อาจเป็นเพราะ นิสิตแพทย์เห็นว่าการเข้าร่วมกิจกรรมที่คณะฯ เปิดโอกาสให้นิสิตทุกชั้นปีเข้าร่วมกิจกรรมส่งผลถึงความสัมพันธ์ของการอยู่ร่วมกันของนิสิต ให้มีความสัมพันธ์ที่ดี มีความเอื้อเฟื้อ ช่วยเหลือซึ่งกันและกัน มีความสามัคคีระหว่างเพื่อนร่วมชั้นปีเดียวกัน เพื่อนรุ่นพี่และรุ่นน้อง นอกจากนี้ คณะฯ ให้ความสำคัญในการปลูกฝังประเพณีอันดี ส่งเสริมให้นิสิตได้เข้าร่วมกิจกรรม เป็นการพัฒนานิสิตทั้งทางด้านบุคลิกภาพ ร่างกาย อารมณ์ สังคม จิตใจให้มีความสมบูรณ์ สอดคล้องกับปีเตอร์สัน (Peterson. 1966 : 172) ได้ศึกษาความสัมพันธ์ของการเข้าร่วมกิจกรรมของนักศึกษา กับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน พบว่านักศึกษาที่ประสบผลสำเร็จในการเรียนสูงมักเป็นนักศึกษาที่เข้าร่วมกิจกรรม และเป็นผู้มีหน้าที่และความรับผิดชอบสูง นอกจากนี้ นิสิตบางส่วนให้ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะเพิ่มเติมว่า ในการจัดกิจกรรมบางกิจกรรม คณะฯ ควรสนับสนุน เช่น

ด้านการเงิน วัสดุ อุปกรณ์ สถานที่ ให้เอื้อต่อความสำเร็จของกิจกรรม และควรประชาสัมพันธ์ให้นิสิตทราบเกี่ยวกับการจัดกิจกรรมต่าง ๆ ล่วงหน้า เพื่อนิสิตจะได้วางแผนแบ่งเวลาเรียนให้เหมาะสมกับการเข้าร่วมกิจกรรม

1.4 ด้านการบริการนิสิต จากการศึกษาพบว่านิสิตแพทย์มีทัศนะว่ามีความเหมาะสมอยู่ในระดับปานกลาง ทั้งนี้อาจเป็นเพราะ การบริการด้านห้องสมุดและการบริการด้านห้องปฏิบัติการคอมพิวเตอร์ให้บริการไม่เหมาะสม การบริการด้านทุนการศึกษามีไม่เพียงพอกับความต้องการของนิสิต ทั้งนี้อาจเป็นเพราะ คณะแพทยศาสตร์มีการจัดการเรียนการสอนกระจายหลายแห่ง นิสิตที่เรียนระดับพรีคลินิกจะใช้ห้องสมุดของมหาวิทยาลัย ที่ซอยประสานมิตร ส่วนนิสิตที่เรียนระดับคลินิก คณะแพทย์มีห้องสมุดของตนเอง โดยใช้สถานที่บางส่วนของวิทยาลัยแพทยศาสตร์กรุงเทพมหานครและวชิรพยาบาล ซึ่งขนาดของห้องไม่สามารถขยายและพัฒนาให้กว้างขวางขึ้นได้ การเรียนทางด้านวิชาชีพแพทย์ จำเป็นอย่างยิ่งที่นิสิตจะต้องค้นคว้าหาความรู้เพิ่มเติมอยู่ตลอดเวลาจากแหล่งข้อมูลห้องสมุดและฐานสืบค้นข้อมูลอื่น ๆ ทั้งในประเทศและต่างประเทศที่ทันสมัย และรวดเร็ว นอกจากนี้นิสิตที่เรียนคณะทางด้านวิทยาศาสตร์สุขภาพบางวิชาจำเป็นต้องใช้หนังสือร่วมกัน ทำให้หนังสือมีจำนวนไม่เพียงพอ รวมทั้งไม่มีเจ้าหน้าที่ให้คำแนะนำในการค้นคว้า ห้องสมุดจึงเป็นส่วนสำคัญที่เอื้ออำนวยต่อการเรียนการสอนของนิสิตให้ประสบความสำเร็จ

ส่วนห้องปฏิบัติการคอมพิวเตอร์คณะฯ อยู่ในระหว่างการปรับปรุงระบบ ให้มีความรวดเร็ว ขณะเดียวกันได้ ย้ายห้องปฏิบัติการคอมพิวเตอร์จากวิทยาลัยแพทยศาสตร์กรุงเทพมหานครและวชิรพยาบาล ไปโรงพยาบาลศูนย์การแพทย์สมเด็จพระเทพฯ อำเภองครักษ์ สำหรับนิสิตแพทย์ที่มีการเรียนการสอนที่โรงพยาบาลศูนย์การแพทย์สมเด็จพระเทพฯ และปรับปรุงห้องปฏิบัติการคอมพิวเตอร์ คณะแพทยศาสตร์ อย่างไรก็ตาม ผู้บริหาร และเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้อง คณะแพทย์ควรให้ความสนใจใส่ใจสำรวจตรวจดูแลเครื่องมือ มีการบำรุงรักษารักษาอุปกรณ์ อย่างสม่ำเสมอ และดูแลระบบให้มีความทันสมัย รวดเร็วต่อการสืบค้นข้อมูลเพื่อเอื้อประโยชน์ให้นิสิตสามารถใช้บริการอย่างเพียงพอ ขณะเดียวกันคณะฯ ควรให้ความสำคัญกับข้อมูลทางวิชาการหรืออื่น ๆ ที่มาจากภายในและภายนอกมหาวิทยาลัย ที่เกี่ยวข้องกับนิสิต เพื่อให้นิสิตจะได้รับรู้ข่าวสารอย่างทั่วถึงและทันเวลา ดังที่ วิจิตร วรุตบางกูร (2524 : 41)

กล่าวว่าห้องสมุดมีความสำคัญสำหรับนิสิตมาก เพราะเป็นแหล่งบริการวิชาการที่อาจารย์ และนิสิตสามารถศึกษาค้นคว้าหาความรู้เพิ่มเติมด้วยตนเอง ห้องสมุดที่ดีนั้นควรมีหนังสือมากชนิดที่เหมาะสมกับรายวิชา และความสนใจของนักศึกษา สภาพห้องสะอาด ปลอดภัย และสะดวกสบายในการเข้าไปศึกษาค้นคว้า ซึ่ง เพ็ญแข ประจักษ์ปัจฉิม และ สุวัฒน์ วัฒนวงศ์ (2540 : 75 – 82) ได้ศึกษาความต้องการของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒในด้านบริการของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒพบว่า นิสิตมีความต้องการด้านบริการจากสำนักคอมพิวเตอร์ในระดับสูงสุด รวมถึงต้องการสื่อและสิ่งพิมพ์ที่ทันสมัย ปรับระบบห้องสมุดให้ทันสมัย ส่วนการบริการด้านการศึกษาของคณะฯ มีจำนวนทุนการศึกษาไม่เพียงพอกับความต้องการของนิสิตนั้น ทั้งนี้ อาจเป็นเพราะ คณะฯ ได้รับทุนจากหน่วยงานราชการ บุคคล และหน่วยงานภาคเอกชน จำนวนน้อย ภาวะเศรษฐกิจปัจจุบันส่งผลกระทบทำให้นิสิตมีความต้องการทุนการศึกษามากขึ้น คณะฯ ตระหนักถึงความสำคัญของการบริการด้านทุนการศึกษา และประสานงานกับหน่วยงานของมหาวิทยาลัยในเรื่องกองทุนกู้ยืมสำหรับการศึกษาให้แก่นิสิตในกรณีเดือดร้อน สอดคล้องกับพูลศิลป์ เกษร (2536 : 82 - 83) ได้ศึกษาเรื่องการจัดบริการนักศึกษาของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ วิทยาเขตในกรุงเทพมหานคร ตามทัศนะของผู้บริหาร อาจารย์ และนักศึกษา พบว่า การจัดบริการนักศึกษาในด้านการบริการให้ทุนนักศึกษามีความเหมาะสม อยู่ในระดับปานกลาง เนื่องจากมหาวิทยาลัยมีทุนอุดหนุนเพื่อช่วยเหลือนักศึกษา และทุนที่ได้รับบริจาค เป็นครั้งคราวมีจำนวนไม่เพียงพอกับความต้องการของนักศึกษาที่มาขอรับทุน รวมทั้งยังไม่สามารถหาแหล่งเงินทุนเพิ่มเติมได้มากเพียงพอ อย่างไรก็ตาม นิสิตบางส่วนมีทัศนะในเรื่องการปฐมนิเทศการจัดการเรียนการสอนของคณะแพทยศาสตร์ ว่ามีความเหมาะสม อยู่ในระดับมาก ทั้งนี้ อาจจะเป็นเพราะการจัดปฐมนิเทศเป็นการเตรียมตัวให้นิสิต ได้รับทราบข้อมูลการจัดการเรียนการสอน ล่วงหน้าก่อนการเรียน ทำให้นิสิตมีความพร้อมในการเรียนเป็นอย่างดี

1.5 ด้านอาคารสถานที่ จากการศึกษาพบว่านิสิตแพทย์มีทัศนะว่ามีความเหมาะสม อยู่ในระดับปานกลาง ทั้งนี้ อาจเป็นเพราะอาคารที่ตั้งของคณะอยู่ในทำเลที่ไม่เหมาะสม อาคารที่ใช้อยู่ในปัจจุบันใช้ร่วมกับคณะวิทยาศาสตร์ สำหรับการจัดการเรียนระดับ พรีคลินิกและเป็นสำนักงานคณบดี เนื้อที่มีจำกัดจึงไม่สามารถต่อเติมอาคารได้ นอกจากนี้ คณะฯ ได้ใช้สถานที่บางส่วนของวิทยาลัยแพทยศาสตร์ กรุงเทพมหานครและวชิรพยาบาลสำหรับการเรียนการสอนระดับคลินิก รวมทั้งใช้สถานที่เรียนบางส่วนของโรงพยาบาลตำรวจและนิติเวช จะเห็นได้ว่า

คณะแพทยศาสตร์มีข้อจำกัดด้านการใช้อาคารสถานที่ หากเปรียบเทียบกับคณะแพทยศาสตร์ของมหาวิทยาลัยอื่นๆ ซึ่งมีอาคารสถานที่เป็นส่วน ไม่กระจายหลายแห่ง ทำให้คณะแพทย์ไม่สามารถขยายเพิ่มหรือปรับปรุงให้เหมาะสมกับจำนวนนิสิต ในขณะที่นิสิตมีจำนวนเพิ่มขึ้นเนื่องจากโครงการผลิตบัณฑิตสาขาขาดแคลน แต่พื้นที่มีข้อจำกัดในการใช้ปฏิบัติงาน ไม่มีความคล่องตัวในการจัดการเรียนการสอน คับแคบ การใช้สถานที่ ที่ไม่ใช่ของคณะแพทยศาสตร์ การขยายพื้นที่ในทุกส่วนจึงทำได้ยาก และมีบางข้อที่นิสิตมีทัศนะว่ามีความเหมาะสมในระดับน้อย เช่น ห้องบรรยาย ห้องสโมสรนิสิต ห้องปฏิบัติการ สถานที่จอดรถสำหรับนิสิต และบริเวณพักผ่อนโดยรอบอาคาร และไม่มีพื้นที่นอกห้องเรียนสำหรับนิสิต เป็นข้อมูลตรงกับนิสิตบางส่วนให้ความคิดเห็นเพิ่มเติม ทั้งนี้ซีเกอร์ (Seager. : 1961-5-6) ได้ให้ความเห็นเกี่ยวกับสถานที่ศึกษาว่ามีความสำคัญ ควรมีสถานที่พอเหมาะและต้องพร้อมที่จะขยายการใช้งานได้ในอนาคต นอกจากนี้ อังคณา สายยศ (2539 : 2) ได้ศึกษาเจตคติที่มีต่อมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒด้านการเรียนการสอน ด้านอาจารย์ ผู้บริหาร อาคารสถานที่ และการบริการ พบว่านิสิตมีเจตคติไม่ติดต่ออาคารสถานที่ และด้านการบริการ เนื่องจากอาคารสถานที่คับแคบจำนวนห้องไม่เพียงพอสกปรก และการบริการล่าช้าซึ่งประสบการณ์ในห้องเรียน หรือห้องอื่น ๆ เป็นองค์ประกอบสำคัญในการกำหนดการรับรู้ของผู้เรียน หากสภาพแวดล้อมเหมาะสมก็จะก่อให้เกิดความพึงพอใจของนิสิต ทำให้นิสิตตั้งใจศึกษาหาความรู้ประสบการณ์ต่างๆ จนประสบความสำเร็จ ซึ่งในอนาคตอันใกล้นี้ คณะฯ จะดำเนินการย้ายนิสิตบางส่วนไปเรียนที่โรงพยาบาลศูนย์การแพทย์ สมเด็จพระเทพฯ อำเภองครักษ์ ซึ่งมีสถานที่เพียงพอสำหรับนิสิตในทุกด้าน เช่น ห้องบรรยาย ห้องสโมสร ห้องสมุด ห้องปฏิบัติการคอมพิวเตอร์ ห้องอาหาร และอื่น ๆ

1.6 ด้านความสัมพันธ์กับกลุ่มเพื่อน จากการศึกษาพบว่านิสิตแพทย์มีทัศนะโดยรวมว่ามีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเป็นเพราะ การรับนิสิตเข้าเรียนโดยเปิดสอบตรง ทำให้นิสิตที่มาสมัครเป็นนิสิตที่มีความตั้งใจเลือกเรียนแพทย์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ และนิสิตส่วนใหญ่เป็นนิสิตที่มีภูมิลำเนาจากต่างจังหวัด ทำให้นิสิตจำเป็นต้องอยู่หอพักกับเพื่อนนิสิตแพทย์ด้วยกัน และนิสิตบางชั้นปีต้องอยู่หอพักร่วมกัน เพื่ออยู่เวรฝึกปฏิบัติบนหอผู้ป่วย อีกทั้งการเรียนการสอนของวิชาชีพแพทย์ ลักษณะการเรียน มีเนื้อหาภาคต้องศึกษาค้นคว้าตลอดเวลาเช่น ค้นคว้าจากห้องสมุด จากอินเทอร์เน็ต ตำรา เอกสารทางวิชาการ ซึ่งส่วนใหญ่เป็นภาษาอังกฤษ นิสิตจึงจำเป็นต้องอาศัยกลุ่มเพื่อนช่วยเหลือซึ่งกัน

วิชาการ ซึ่งส่วนใหญ่เป็นภาษาอังกฤษ นิสิตจึงจำเป็นต้องอาศัยกลุ่มเพื่อนช่วยเหลือซึ่งกันและกัน นอกจากนี้แต่ละคณะมีการส่งเสริมให้นิสิตทำกิจกรรมร่วมกัน และให้มีความเคารพนับถือระหว่างรุ่นน้องที่มีต่อรุ่นพี่ อันเป็นส่วนสำคัญในการอยู่ร่วมกันในคณะแพทยศาสตร์ สอดคล้องกับงานวิจัยของ อำพัน อ่องเอี่ยม (2541 : 140) ได้ศึกษาเรื่องสภาพแวดล้อมของมหาวิทยาลัยศรีปทุม ในทัศนะของผู้บริหาร อาจารย์ และนักศึกษา พบว่าสภาพแวดล้อมสังคมกลุ่มเพื่อน ผู้บริหารและอาจารย์มีทัศนะว่าเหมาะสมอยู่ในระดับมาก โดยรวมนักศึกษามีความรักและผูกพันกันดี สามารถปรับตัวเข้ากับเพื่อน ๆ ได้ดี นักศึกษาให้ความช่วยเหลือ และร่วมมือกันในเรื่องการเรียนรู้เป็นอย่างดี เช่นเดียวกับกาญจนา ภาสุพันธ์ (2531: 108 –109) ได้ศึกษาความพึงพอใจของนักศึกษาที่ต่อสภาพแวดล้อมภายในวิทยาลัยอาชีวศึกษา สังกัดกรมอาชีวศึกษาเขตการศึกษา 8 ผลการศึกษาพบว่า นักศึกษามีความพึงพอใจมากต่อความสามัคคีในกลุ่มเพื่อน ความมีน้ำใจต่อกัน เอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ซึ่งกันและกัน มีการสังสรรค์กันในเวลาว่าง และการมีมนุษยสัมพันธ์ในระหว่างเพื่อน

2. เปรียบเทียบทัศนะของนิสิตแพทย์ ที่มีต่อสภาพแวดล้อมที่เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษาของคณะแพทยศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ โดยรวม และในแต่ละด้าน จำแนกตามตัวแปรเพศ ชั้นปีที่ศึกษา ระดับที่ศึกษา และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

2.1 นิสิตแพทย์ชายและนิสิตแพทย์หญิง มีทัศนะต่อสภาพแวดล้อมที่เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษาของคณะแพทยศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ โดยรวม และในแต่ละด้าน ไม่แตกต่างกัน ซึ่งไม่สอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่านิสิต อยู่ในสภาพแวดล้อมเดียวกัน ทำกิจกรรมร่วมกันไม่ได้แยกกลุ่มชายและหญิง ในสังคมปัจจุบันนิสิตชาย และนิสิตหญิงมีความเท่าเทียมกันในการเข้าเรียน ไม่มีความลำเอียงทางด้านเพศ การเข้าสอบเพื่อมาเรียนในคณะแพทยศาสตร์ส่วนใหญ่ นิสิตจะมีสติปัญญาดีโดยพื้นฐาน ทำให้ความเป็นเพื่อน การเรียนร่วมกัน การทำกิจกรรม ไม่มีความแปลกแยกกัน และในขณะเดียวกันคณะฯ รับนิสิตเข้ามาจำนวนไม่มากนักในแต่ละปี นอกจากนี้ นิสิตยังมีวัย และประสบการณ์ใกล้เคียงกัน จึงทำให้มีลักษณะไม่แตกต่างกัน อีกทั้งนิสิตมีความคุ้นเคยกับอาคารสถานที่ การเรียนการสอนของคณะแพทย์ มีการเรียนแบบแบ่งกลุ่มย่อย ไม่ได้แยกเพศชาย เพศหญิง

2.2 นิสิตแพทย์ต่างชั้นปีมีทัศนคติต่อสภาพแวดล้อมที่เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษาของคณะแพทยศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ โดยรวม พบว่า แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่าด้านการเรียนการสอน ด้านอาจารย์ผู้สอน ด้านกิจกรรมนิสิต และด้านการบริการนิสิต มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งสอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้ ยกเว้นด้านอาคารสถานที่ และด้านความสัมพันธ์กับกลุ่มเพื่อนพบว่านิสิตมีทัศนคติ ไม่แตกต่างกัน

ด้านการเรียนการสอน นิสิตแพทย์ชั้นปีที่ 1 มีทัศนคติต่อสภาพแวดล้อมที่เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษาของคณะแพทยศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ แตกต่างจากนิสิตแพทย์ชั้นปีที่ 2 นิสิตแพทย์ชั้นปีที่ 3 นิสิตแพทย์ชั้นปีที่ 4 นิสิตแพทย์ชั้นปีที่ 5 และนิสิตแพทย์ชั้นปีที่ 6 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนนิสิตแพทย์ชั้นปีที่ 3 และชั้นปีที่ 5 มีทัศนคติแตกต่างจากนิสิตแพทย์ชั้นปีที่ 2 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่านิสิตแพทย์ชั้นปีที่ 1 เป็นนิสิตใหม่เพิ่งเริ่มเข้าศึกษา และเรียนวิชาพื้นฐานทางด้านวิชาชีพแพทย์กับคณะอื่นๆ ทำให้นิสิตแพทย์ชั้นปีที่ 1 ไม่มีส่วนร่วมกิจกรรมการเรียนการสอนในคณะแพทย์ ทำให้นิสิตแพทย์ชั้นปีที่ 1 มีทัศนคติแตกต่างจากทุกชั้นปี ส่วนนิสิตแพทย์ชั้นปีที่ 3 และนิสิตแพทย์ชั้นปีที่ 5 มีทัศนคติแตกต่างจากนิสิตแพทย์ชั้นปีที่ 2 อาจเป็นเพราะนิสิตแพทย์ชั้นปีที่ 2 ที่เริ่มเข้าเรียนในคณะแพทย์ เป็นปีแรกมีการรับรู้ และคุ้นเคย เกี่ยวกับสภาพแวดล้อมด้านการเรียนการสอนมีมากขึ้น ขณะเดียวกันนิสิตแพทย์ชั้นปีที่ 3 มี การเรียนการสอนหนัก การวัดและประเมินผลการเรียนบ่อยครั้ง มีการเรียนทางด้านปฏิบัติการ ที่เกี่ยวกับวิชาชีพแพทย์มากขึ้น เพื่อเตรียมตัวไปสู่การเรียนระดับคลินิกในชั้นปีที่ 4 ส่วนนิสิตแพทย์ชั้นปีที่ 5 มีการเรียนรู้ด้วยตนเองจากผู้ป่วย รู้จักการแก้ไขปัญหา ต้องค้นคว้าหาความรู้ อยู่ตลอดเวลา ขณะเดียวกันนิสิตต้องอยู่เวรบนหอผู้ป่วยเพื่อดูแลและรับผิดชอบต่อผู้ป่วยมากขึ้น

ด้านอาจารย์ผู้สอน นิสิตแพทย์ชั้นปีที่ 1 มีทัศนคติต่อสภาพแวดล้อมที่เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษาของคณะแพทยศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ แตกต่างจากนิสิตแพทย์ชั้นปีที่ 2 นิสิตแพทย์ชั้นปีที่ 3 นิสิตแพทย์ชั้นปีที่ 4 นิสิตแพทย์ชั้นปีที่ 5 และนิสิตแพทย์ชั้นปีที่ 6 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนนิสิตแพทย์ชั้นปีที่ 3 นิสิตแพทย์ชั้นปีที่ 4 นิสิตแพทย์ชั้นปีที่ 5 และนิสิตแพทย์ชั้นปีที่ 6 มีทัศนคติแตกต่างจากนิสิตชั้นปีที่ 2 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 อาจจะเพราะว่านิสิตชั้นปีที่ 1 มีอาจารย์ผู้สอนเป็นอาจารย์ที่สอนวิชาพื้นฐานทาง

วิทยาศาสตร์ไม่ใช่อาจารย์สอนวิชาทางการแพทย์ซึ่งนิสิตแพทย์ชั้นปีที่ 2 – ชั้นปีที่ 6 กำลังศึกษาด้วย การที่นิสิตแพทย์ชั้นปีที่ 2 มีทักษะแตกต่างจากนิสิตแพทย์ชั้นปีที่ 3 นิสิตแพทย์ชั้นปีที่ 4 นิสิตแพทย์ชั้นปีที่ 5 และนิสิตแพทย์ชั้นปีที่ 6 อาจเนื่องมาจากนิสิตแพทย์ชั้นปีที่ 2 เพิ่งเข้ามาเรียนรายวิชากับคณะแพทย์ ทำให้นิสิตเริ่มมีความคุ้นเคยและใกล้ชิดอาจารย์ผู้สอนของคณะมากขึ้น เมื่อเปรียบเทียบกับนิสิตแพทย์ชั้นปีที่ 3 นิสิตแพทย์ชั้นปีที่ 4 นิสิตแพทย์ชั้นปีที่ 5 และนิสิตแพทย์ชั้นปีที่ 6 มีการเรียนกับอาจารย์ผู้สอนมากขึ้น ทำให้มีสนิทสนมกับอาจารย์ผู้สอน การเรียนการสอนจำเป็นต้องปรึกษาอาจารย์ และพบอาจารย์บ่อยครั้ง โดยเฉพาะการเรียนในห้องปฏิบัติการ และการเรียนกับผู้ช่วยจำเป็นต้องปรึกษากับอาจารย์ผู้สอนอย่างใกล้ชิด

ด้านกิจกรรมนิสิต นิสิตแพทย์ชั้นปีที่ 1 มีทักษะ มีทักษะต่อสภาพแวดล้อมที่เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษาของคณะแพทยศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ แตกต่างจากนิสิตชั้นปีที่ 2 นิสิตแพทย์ชั้นปีที่ 3 นิสิตแพทย์ชั้นปีที่ 4 นิสิตแพทย์ชั้นปีที่ 5 และนิสิตแพทย์ชั้นปีที่ 6 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ที่เป็นเช่นนี้อาจเป็นเพราะนิสิตแพทย์ชั้นปีที่ 1 มีการเข้าร่วมกิจกรรมของคณะ และกิจกรรมของมหาวิทยาลัยมากกว่านิสิตชั้นปีอื่น ๆ ขณะเดียวกันนิสิตแพทย์ชั้นปีที่ 1 อาจเข้าร่วมกิจกรรมกับนิสิตต่างคณะ ที่นอกเหนือจากคณะแพทยศาสตร์ จัดให้ เพราะนิสิตแพทย์ชั้นปีที่ 1 ได้เรียนวิชาพื้นฐานทางวิทยาศาสตร์ร่วมกับคณะอื่น ๆ ซึ่งต่างจากนิสิตแพทย์ชั้นปีที่ 2 – ชั้นปีที่ 6 จะต้องรับผิดชอบในการเรียนสูง นิสิตจำเป็นต้องแบ่งเวลาให้เหมาะสมโดยไม่เสียการเรียน

ด้านการบริการนิสิต นิสิตแพทย์ชั้นปีที่ 1 มีทักษะต่อสภาพแวดล้อมที่เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษาของคณะแพทยศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ แตกต่างจากนิสิตแพทย์ชั้นปีที่ 4 นิสิตแพทย์ชั้นปีที่ 5 และนิสิตแพทย์ชั้นปีที่ 6 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนคู่อื่นๆ ไม่พบความแตกต่าง ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า นิสิตแพทย์ชั้นปีที่ 1 อยู่ภายในมหาวิทยาลัย มีบริการในด้านต่างๆ ที่มหาวิทยาลัยฯ และคณะฯ จัดให้นิสิตจะได้รับความสะดวกเช่น สถานที่จอดรถ การลงทะเบียนเรียน การค้นคว้าหนังสือในห้องสมุด การใช้ห้องปฏิบัติการ และการรับรู้ข้อมูลข่าวสาร เป็นต้น ส่วนนิสิตแพทย์ชั้นปีที่ 4 – ชั้นปีที่ 6 ซึ่งมีการเรียนการสอนที่วิทยาลัยแพทยศาสตร์กรุงเทพมหานครและวชิรพยาบาล และบางครั้งมีการเรียนการสอนที่โรงพยาบาลตำรวจ ทำให้นิสิตไม่ได้รับการบริการที่มหาวิทยาลัยฯ และคณะแพทย์

จัดให้อย่างเต็มที่ เช่น การลงทะเบียนเรียน การใช้ห้องสมุด ห้องปฏิบัติการคอมพิวเตอร์ สถานที่จอดรถ บริการด้านอาหาร หรือการรับรู้ข้อมูลข่าวสารที่เกี่ยวข้องที่คณะแพทย์ เป็นต้น

2.3 นิสิตแพทย์ที่ศึกษาระดับพรีคลินิก และระดับคลินิก มีทัศนคติต่อสภาพแวดล้อมที่เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษาของคณะแพทยศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ โดยรวมและในแต่ละด้าน ไม่แตกต่างกัน ยกเว้น ด้านการเรียนการสอน และด้านการบริการนิสิต ซึ่งไม่สอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่าการเรียนการสอนในระดับพรีคลินิกส่วนใหญ่เน้นทฤษฎี และเรียนในห้องปฏิบัติการ ส่วนในระดับคลินิกมีการเรียนเป็นการสอนแบบบรรยายและสอนข้างเตียงผู้ป่วย นิสิตต้องฝึกปฏิบัติและอยู่เวรบนหอผู้ป่วย ขณะเดียวกัน นิสิตต้องค้นคว้าหาความรู้ทางวิชาการจากฐานข้อมูลต่าง ๆ ทั้งประเทศและต่างประเทศ ปรึกษาอาจารย์ผู้สอนอย่างใกล้ชิด เช่น กรณีผู้ป่วยที่มีความซับซ้อนของโรค เป็นต้น สำหรับด้านการบริการนิสิตที่นิสิตระดับพรีคลินิกและระดับคลินิกมีทัศนคติแตกต่างกัน อาจเนื่องมาจาก คณะฯ จัดบริการสำหรับนิสิตที่เรียนระดับคลินิกซึ่งมีการเรียนที่วิทยาลัยแพทยศาสตร์กรุงเทพมหานคร และวชิรพยาบาล ไม่สามารถจัดบริการนิสิตได้อย่างเต็มที่ และสนองต่อความต้องการและความสะดวกต่อนิสิตได้ เช่น ด้านการลงทะเบียนเรียน การใช้ห้องสมุด การใช้ปฏิบัติการคอมพิวเตอร์ ด้านสถานที่จอดรถ รวมถึงข้อมูลข่าวสารที่เกี่ยวข้องกับนิสิต เป็นต้น แตกต่างจากการจัดบริการให้นิสิตที่เรียนระดับพรีคลินิกซึ่งตั้งอยู่ที่คณะแพทยศาสตร์ ชอยประสานมิตร ซึ่งมีความพร้อมมากกว่า

2.4 นิสิตแพทย์ที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่างกัน มีทัศนคติต่อสภาพแวดล้อมที่เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษาของคณะแพทยศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ โดยรวมและในแต่ละด้าน ไม่แตกต่างกัน ยกเว้นด้านการเรียนการสอนซึ่งไม่สอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้ ทั้งนี้อาจจะเป็นเพราะ นิสิตที่สอบเข้ามาเรียนได้นั้นเป็นนิสิตที่มีพื้นฐานทางด้านสติปัญญาดี มีความตั้งใจ และมุ่งมั่นเพื่อเรียนไปประกอบอาชีพแพทย์ ซึ่งเป็นอาชีพที่สำคัญด้วยความมุ่งมั่นและตั้งใจ ขณะเดียวกันมีการเรียนในเชิงแข่งขัน ทำให้นิสิตมีความกระตือรือร้นในการหาความรู้เพิ่มเติม และทบทวนรายวิชาอยู่ตลอดเวลา มีความรับผิดชอบต่อตนเองสูง เพื่อให้การเรียนประสบความสำเร็จ

ส่วนการที่นิสิตแพทย์ที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนอยู่ในระดับสูง มีทัศนคติต่อสภาพแวดล้อมที่เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษาของคณะแพทยศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ด้านการเรียนการสอน แตกต่างจากนิสิตที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนอยู่ในระดับปานกลาง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่านิสิตที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนระดับสูง เกิดจากพื้นฐานทางสติปัญญาดี มีความขยัน ซึ่งเป็นพื้นฐานเดิมของนิสิตเหล่านี้ นิสิตส่วนใหญ่มีความตั้งใจในการเลือกเรียนวิชาชีพแพทย์ โดยเฉพาะที่มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒมากกว่าการเลือกเรียนที่สถาบันอุดมศึกษาอื่น ช่วงเวลาของการเรียนนิสิตจึงมีความขยัน ตั้งใจ และมีความกระตือรือร้นค้นคว้าหาความรู้อย่างสม่ำเสมอ ในทางตรงกันข้าม นิสิตที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนในระดับปานกลาง และในระดับต่ำ ยังต้องการความช่วยเหลือและเอาใจใส่เกี่ยวกับการเรียน ซึ่งคณะฯ ควรให้ความสนใจในด้านความแตกต่างระหว่างบุคคล และเอาใจใส่มากขึ้น โดยการกระตุ้นและส่งเสริมนิสิตมีความคิดอย่างเป็นระบบแนะนำการแสวงหาความรู้ ให้นิสิตมีส่วนร่วมระหว่างการเรียนการสอน ส่งเสริมให้นิสิตแลกเปลี่ยนความรู้ประสบการณ์ทางวิชาการระหว่างกัน และต้องการความใกล้ชิดกับอาจารย์ผู้สอนมากกว่าผู้ที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนระดับสูง

3. การประเมินทัศนคติของนิสิตแพทย์คณะแพทยศาสตร์ ที่มีต่อสภาพแวดล้อมที่เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษาของคณะแพทยศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ โดยรวมและในแต่ละด้านเปรียบเทียบกับเกณฑ์ พบว่า นิสิตมีทัศนคติว่าสภาพแวดล้อมโดยรวมและแต่ละด้านอยู่ในระดับต่ำกว่าเกณฑ์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งส่วนใหญ่สอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้ ยกเว้นด้านความสัมพันธ์กับกลุ่มเพื่อน ทั้งนี้เป็นเพราะว่าคณะแพทยศาสตร์เป็นคณะที่จัดตั้งเป็นระยะเวลา 16 ปี จะเห็นได้เป็นระยะเวลาไม่นาน ซึ่งการดำเนินการจัดตั้งคณะแพทยศาสตร์ในระยะเริ่มต้นเป็นการจัดตั้งโดยไม่มีโรงพยาบาลสำหรับฝึกนิสิตแพทย์ คณะแพทยศาสตร์จึงอยู่ในระยะพัฒนามีการปรับปรุงและเปลี่ยนแปลงพัฒนาสภาพแวดล้อมในทุกด้าน ขณะเดียวกันสถานที่เรียนและสำนักงานของคณะฯ กระจายหลายแห่ง หากเปรียบเทียบกับคณะแพทยศาสตร์สถาบันอุดมศึกษาอื่น การดำเนินงานของคณะฯ เป็นไปด้วยความไม่คล่องตัว ขาดการประสานงานระหว่างกัน มีความล่าช้าด้านการบริหารจัดการ ด้านการเรียนการสอน ด้านอาจารย์ผู้สอน ด้านการบริการนิสิต ด้านอาคารสถานที่ อย่างไรก็ตาม ในอนาคตอันใกล้ผู้บริหารของคณะแพทย์ มีนโยบายให้ทุกส่วนของคณะฯ รวมอยู่ที่เดียวกัน

โรงพยาบาลศูนย์การแพทย์สมเด็จพระเทพฯ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ องครักษ์ จังหวัด นครนายก เป็นสถานที่ฝึกปฏิบัติของนิสิตแพทย์ระดับคลินิก และเป็นสำนักงานคณะบดี ซึ่ง จะทำให้สภาพแวดล้อมที่เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษาของคณะแพทยศาสตร์มีความพร้อม และมีความทัดเทียมกับ คณะแพทยศาสตร์ในสถาบันอุดมศึกษาอื่นมากขึ้น ส่วนด้านความ สัมพันธ์กับกลุ่มเพื่อน นิสิตมีทัศนะว่าอยู่ในระดับสูงกว่าเกณฑ์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 อาจเนื่องมาจาก ลักษณะการเรียนของแพทย์จำเป็นต้องค้นคว้าหาความรู้เพิ่มเติม มีการ เรียน ที่มีลักษณะแบ่งกลุ่ม นิสิตมักช่วยเหลือกันทางด้านการเรียนและการทำกิจกรรมร่วมกัน อีกประการหนึ่งคณะแพทยศาสตร์รับนิสิตโดยวิธีการสอบตรง มักเป็นนิสิตที่มาจากต่างจังหวัด ทำให้นิสิตมีความเข้าใจกัน เอื้อเพื่อช่วยเหลือซึ่งกันและกัน

ข้อเสนอแนะในการนำผลการศึกษาค้นคว้าไปใช้

1. จากผลการศึกษาค้นคว้าทัศนะของนิสิตแพทย์คณะแพทยศาสตร์ ที่มีต่อสภาพ- แวดล้อมที่เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษาของคณะแพทยศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ โดยรวม 6 ด้าน และในแต่ละด้านพบว่ามีความเหมาะสมอยู่ในระดับปานกลาง ยกเว้นด้านสังคม กับกลุ่มเพื่อนที่นิสิตมีทัศนะว่ามีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก แสดงว่านิสิตแพทย์มีทัศนะ ต่อสภาพแวดล้อมที่ดีอยู่ในระดับหนึ่ง แต่ควรปรับปรุงบางส่วนเพื่อให้สภาพแวดล้อมที่จัดให้ นิสิตแพทย์ในแต่ละด้านมีความสมบูรณ์ยิ่งขึ้น ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะดังนี้

1.1 สภาพแวดล้อมด้านการเรียนการสอน คณะแพทย์ควรให้ความสำคัญในการ ส่งเสริมให้นิสิตรู้จักคิดวิเคราะห์อย่างเป็นระบบ แก้ไขปัญหา กระตุ้นให้นิสิตเรียนรู้ด้วยตนเอง มากขึ้น ส่งเสริมให้นิสิตมีส่วนร่วมในการอภิปรายในระหว่างการเรียนในชั้นเรียน การจัดสัดส่วน จำนวนอาจารย์ผู้สอนกับจำนวนนิสิตเมื่อมีการเรียนกลุ่มย่อย เอกสารประกอบการสอนบาง รายวิชาควรปรับปรุงให้เหมาะสมกับเนื้อหาการสอน การกำหนดวันและเวลาสอบควรมีความ เหมาะสมมากขึ้น ควรปรับปรุงความต่อเนื่องของเนื้อหาวิชาการเรียนระดับปริคลินิกไปสู่การ เรียนในระดับคลินิก ประชาสัมพันธ์ให้นิสิตรับทราบว่าสามารถเลือกเรียนวิชาเลือกอื่น ๆ ที่นิสิต สนใจได้ และก่อนการสอบนิสิตมักขอใช้ห้องปฏิบัติการเพื่อทบทวนการเรียนก่อนสอบจึงควรจัด เจ้าหน้าที่ให้ความสะดวกแก่นิสิตในการใช้ห้องปฏิบัติการอย่างเหมาะสม

1.2 สภาพแวดล้อมด้านอาจารย์ผู้สอน คณะแพทย์ควรปรับปรุงในบางส่วนของ อาจารย์ผู้สอน เช่นอาจารย์ผู้สอนควรให้ความสำคัญในด้านการบริหารเวลาในการสอน การเข้าสอนตรงตามเวลา การใช้เทคนิคการถ่ายทอดความรู้ การจัดโครงการอบรมสัมมนา อาจารย์ใหม่ให้เรียนรู้เทคนิคการสอน การบรรยาย การใช้สื่อทัศนูปกรณ์ให้เหมาะสมกับวิชา ที่สอน เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการสอนให้กับอาจารย์ การติดตามผลการเรียนของนิสิต การแจ้งให้ นิสิตทราบล่วงหน้า เรื่องการเปลี่ยนแปลงวันและเวลาสอน อาจารย์ผู้สอนควรตระหนักถึง ความแตกต่างด้านความสามารถระหว่างบุคคลให้มากขึ้น การใช้ภาษาที่เหมาะสมในการสอน การกำหนดเวลาให้นิสิตพบได้ชัดเจน ปรับปรุงระบบอาจารย์ปรึกษาให้มีประสิทธิภาพขึ้น โดย มุ่งเน้นให้มีการติดต่อประสานงานและมีความสัมพันธ์ระหว่างกันมากขึ้น

1.3 สภาพแวดล้อมทางกิจกรรมนิสิต คณะแพทย์ควรให้ความสำคัญเรื่องการ สนับสนุนด้านการเงิน วัสดุ อุปกรณ์ สถานที่ รวมถึงการประชาสัมพันธ์ข้อมูลข่าวสารในการ จัดกิจกรรมแก่นิสิตอย่างทั่วถึง พร้อมกระตุ้นและส่งเสริมนิสิตบางส่วนที่ไม่เข้าร่วมกิจกรรม ให้กลับมาสนใจกิจกรรมมากขึ้น จัดตารางเวลาเรียนและกำหนดวันและเวลาในการจัดกิจกรรม ให้เอื้อต่อนิสิตเพื่อสามารถเข้าร่วมกิจกรรมได้มากขึ้น ควรเน้นกิจกรรมด้านวิชาการให้มี หลากหลายมากขึ้น

1.4 สภาพแวดล้อมด้านการบริการนิสิต คณะแพทย์ควรจะพัฒนาในเรื่องเอกสาร ตำรา เพื่อการศึกษาค้นคว้าสำหรับนิสิตให้มีจำนวนเพียงพอ และทันสมัยอยู่ตลอดเวลา ส่วน ด้านการจัดทำฐานข้อมูลเพื่อการสืบค้นทางด้านวิชาการซึ่งมีความสำคัญ ควรพัฒนาระบบให้มี ความรวดเร็วและทันสมัย ซึ่งรวมไปถึงการปรับปรุงเพิ่มจำนวนของเครื่องคอมพิวเตอร์ให้เพียงพอ ต่อการใช้งานของนิสิต การบริการด้านทุนการศึกษาสำหรับนิสิต ควรจัดหาเพิ่มเติมให้นิสิต ได้รับเพียงพอต่อความต้องการ

1.5 สภาพแวดล้อมด้านอาคารสถานที่ คณะแพทย์ควรปรับปรุงขนาดห้องเรียนกับ จำนวนนิสิต การตรวจเช็ค ซ่อมบำรุงรักษา โต๊ะ – เก้าอี้ และสื่อทัศนูปกรณ์ในห้องเรียนให้มี ความพร้อมในการใช้งานตลอดเวลา นอกจากนั้น คณะฯ ควรให้ความสำคัญกับห้องสโมสรเพื่อให้นิสิต สามารถทำกิจกรรมร่วมกัน อันจะเป็นการส่งเสริมให้นิสิตมีความสัมพันธ์ที่ดีในการอยู่ร่วมกัน เนื่องจากการเรียนการสอนของคณะแพทยศาสตร์นิสิตจำเป็นต้องฝึกปฏิบัติงานบนผู้ป่วยของ โรงพยาบาล ควรจัดห้องเฉพาะสำหรับนิสิตเขียนรายงานผู้ป่วย หรือสำหรับเรียนกลุ่มย่อยศึกษา

กรณีผู้ป่วยมีความซับซ้อนของโรค นอกจากนี้ คณะฯ ควรพิจารณาหอพักสำหรับนิสิตให้มีเพียงพอกับความต้องการของนิสิต

1.6 สภาพแวดล้อมด้านความสัมพันธ์กับกลุ่มเพื่อน ถึงแม้ว่านิสิตมีทัศนคติว่ามีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก คณะแพทย์ควรส่งเสริมความสัมพันธ์ที่ดีของนิสิตอย่างต่อเนื่องเพื่อประโยชน์ของนิสิตในการเรียนจนกระทั่งเรียนจบการศึกษาเป็นบัณฑิตแพทย์แล้ว และควรส่งเสริมและมุ่งเน้นให้นิสิตมีความรับผิดชอบในการทำงานเป็นกลุ่มร่วมกันมากขึ้นต่อไป

2. จากผลการศึกษาเปรียบเทียบทัศนะของนิสิตแพทย์ ที่มีต่อสภาพแวดล้อมที่เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษาของคณะแพทยศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ โดยรวมและในแต่ละด้าน จำแนกตามตัวแปร เพศ ชั้นปีที่ศึกษา ระดับที่ศึกษา และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน คณะแพทย์ควรจัดการเรียนการสอนให้นิสิตแพทย์ชั้นปีที่ 1 เข้ามามีส่วนร่วม หรือเป็นส่วนหนึ่งของคณะบ้างเนื่องจากนิสิตแพทย์ชั้นปีที่ 1 ไม่ได้เข้ามาเรียนในคณะฯ ต้องเรียนพื้นฐานวิชาชีพแพทย์กับคณะฯ อื่น ๆ ส่วนด้านการบริการนิสิตที่คณะแพทย์จัดให้พบว่ายังจัดให้ไม่เหมาะสมเนื่องจากคณะแพทยศาสตร์มีหลายสถานที่ อย่างไรก็ตามคณะแพทย์ควรเอาใจใส่นิสิตทั้งด้านห้องสมุด ห้องปฏิบัติการ ข้อมูลเกี่ยวกับนิสิตทั้งทางด้านวิชาการ ส่วนการศึกษาระดับปริคลินิกและคลินิกที่นิสิตมีทัศนะแตกต่างกัน ในด้านการเรียนการสอน และด้านการบริการนิสิต เนื่องจากการเรียนการสอนของปริคลินิกเรียนโดยวิธีการบรรยายและเรียนในห้องปฏิบัติการ และส่วนการเรียนระดับคลินิกนิสิตจะต้องค้นคว้าหาความรู้ตลอดเวลา และอยู่ในแต่ละสถานที่ซึ่งต่างกัน ดังนั้นคณะแพทย์ควรพัฒนาสภาพแวดล้อมในทุกด้านเพื่อตอบสนองต่อความต้องการและจำเป็นต่อการเรียนของนิสิต นอกจากนี้ควรให้นิสิตเตรียมพร้อมในการจะขึ้นเรียนระดับคลินิก ส่วนการที่นิสิตที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนระดับสูงมีทัศนะแตกต่างกับนิสิตแพทย์ที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนในระดับปานกลาง คณะแพทย์ควรช่วยนิสิตที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนระดับปานกลาง และนิสิตที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนในระดับต่ำ โดยคณะแพทย์ควรให้ความสนใจ และให้ความช่วยเหลือนิสิตทั้ง 2 กลุ่มนี้ให้มากยิ่งขึ้นในทุกด้าน

3. การประเมินทัศนะของนิสิตแพทย์ที่มีต่อสภาพแวดล้อมที่เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษาของคณะแพทยศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ โดยรวม 6 ด้านและในแต่ละด้าน เปรียบเทียบกับเกณฑ์ พบว่านิสิตแพทย์มีทัศนะว่าสภาพแวดล้อมโดยรวมและในแต่ละด้านต่ำกว่าเกณฑ์ ยกเว้นด้านความสัมพันธ์กับกลุ่มเพื่อนซึ่งอยู่ในระดับสูงกว่าเกณฑ์ เนื่องจาก

คณะฯ เปิดดำเนินการจัดการศึกษาไม่นานนักเมื่อเปรียบเทียบกับคณะแพทยศาสตร์ของสถาบันอุดมศึกษาอื่น อย่างไรก็ตามขณะนี้ คณะแพทยศาสตร์กำลังปรับปรุงและพัฒนาอย่างต่อเนื่องในการจัดการศึกษา และเร่งพัฒนาศักยภาพและสภาพแวดล้อมที่เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษาในทุกด้านเพื่อให้ทัดเทียมกับคณะแพทยศาสตร์ของสถาบันอุดมศึกษาอื่นๆ

ข้อเสนอแนะการทําวิจัยครั้งต่อไป

1. เพื่อให้มีการพัฒนาสภาพแวดล้อมที่เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษาของคณะแพทยศาสตร์ให้ครอบคลุมยิ่งขึ้น ควรมีการศึกษาทัศนะของผู้บริหาร และอาจารย์ เพื่อนำข้อมูลมาเป็นแนวทางในการพัฒนาคณะฯ
2. ควรศึกษาสภาพแวดล้อมที่เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษาของคณะแพทยศาสตร์ในด้านอื่น ๆ เช่นด้านวิชาการ ด้านการบริหาร ด้านอาจารย์ที่ปรึกษา เป็นต้นซึ่งยังไม่ได้ทำการศึกษาในครั้งนี้
3. ควรศึกษาเปรียบเทียบสภาพแวดล้อมที่เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษาของคณะแพทยศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ กับคณะแพทยศาสตร์อื่น ๆ เช่นด้านการเรียนการสอน เป็นต้น เพื่อเป็นการพัฒนาการจัดการเรียนการสอนของคณะแพทยศาสตร์

บรรณานุกรม

บรรณานุกรม

- กฤษณ์ อุทัยรัตน์. (2542). *ถกคุณภาพ*. กรุงเทพฯ : เอเชียเพรส.
- กรมวิชาการ, กระทรวงศึกษาธิการ. (2533). *หลักสูตรมัธยมศึกษาตอนปลายพุทธศักราช 2524 (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2533.)* กรุงเทพฯ : กรมวิชาการ.
- กาญจนา ภาสุรพันธ์. (2531). *ความพึงพอใจของนักศึกษาที่มีต่อสภาพแวดล้อมภายในวิทยาลัยอาชีวศึกษา สังกัดกรมอาชีวศึกษา เขตการศึกษา 8*. ปรินุญานินพนธ์ กศ.ม. (บริหารการศึกษา). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- กิ่งแก้ว เอี่ยมแฉล้ม. (2542). *สภาพแวดล้อมการเรียนการสอนของคณะบริหารธุรกิจ สถาบันเทคโนโลยีราชมงคล วิทยาเขตบพิตรภิมุข มหาเมฆ ตามทัศนะของนักศึกษา*. ปรินุญานินพนธ์ กศ.ม. (การอุดมศึกษา). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- ขนิษฐา เกื้อมี. (2530). *สภาพแวดล้อมมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ วิทยาเขตพลศึกษา ในทัศนะของนิสิตและอาจารย์*. ปรินุญานินพนธ์ กศ.ม. (วิทยาเขตพลศึกษา). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- จรรยา จัวนาน. (2528, กุมภาพันธ์ – พฤษภาคม). "สิ่งแวดล้อมในสถานศึกษา," *วารสารศึกษาศาสตร์ (มอ.)*. 1 (2) : 61
- จินตนา ยูนิพันธ์. (2527). *การเรียนการสอนของพยาบาลศาสตร์ : ภาควิชาพยาบาลศาสตร์ คณะครุศาสตร์*. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. ถ่ายเอกสาร.
- จำนง อินทองคำและคณะ. (2533). *สรุปรายงานวิจัยสำรวจสภาพแวดล้อมวิทยาลัยอาชีวศึกษาปัตตานี*. ปัตตานี : งานวิจัยและพัฒนา วิทยาลัยอาชีวศึกษาปัตตานี.
- ฉันทนา บุพพรรณ. (2537). *สภาพแวดล้อมวิทยาลัยพยาบาลเกี่ยวกับการเรียนรู้ในทัศนะของนักศึกษา อาจารย์และผู้บริหาร*. ปรินุญานินพนธ์ กศ.ม. (การอุดมศึกษา). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- ชวินทร์ สุวรรณฉัตรชัย ผู้ให้สัมภาษณ์, จันทรเพ็ญ หงษ์ทอง ผู้สัมภาษณ์, ที่คณะแพทยศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ เมื่อ 22 พฤศจิกายน 2544.
- ชิตชนก ทศพร ผู้ให้สัมภาษณ์, จันทรเพ็ญ หงษ์ทอง ผู้สัมภาษณ์, ที่คณะแพทยศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ เมื่อ 2 กุมภาพันธ์ 2544.
- ชาญชัย ศรีไสยเพชร. (2525). *ทักษะและเทคนิคการสอน*. กรุงเทพฯ : พัทธอักษร.

ดวงเดือน พิพัฒน์ชูเกียรติ. (2541). ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับความสุขสมบูรณ์ของนักศึกษา
ชั้นปีที่ 1 มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ ศูนย์รังสิต. ปรินญาณพนธ์ กศ.ม. (สุขศึกษา).

กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.

ดุสิต คงตระกูล. (2526). การบริหารกิจการนักศึกษาวิทยาลัยครูภาคเหนือในทัศนะของ
ผู้บริหาร อาจารย์และนักศึกษา. ปรินญาณพนธ์ กศ.ม. (การอุดมศึกษา). กรุงเทพฯ :
บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.

ทพวงมหาวิทยาลัย. (2542). รายงานการประชุมครั้งที่ 2 เรื่อง บัณฑิตไทยในอุดมคติ.

กรุงเทพฯ : ส่วนวิจัยและพัฒนา สำนักมาตรฐานอุดมศึกษา.

ทิพวรรณ แสงอรุณธารวัฒนา ผู้ให้สัมภาษณ์, จันทรเพ็ญ หงษ์ทอง ผู้สัมภาษณ์,
ที่คณะแพทยศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ เมื่อ 5 มีนาคม 2544.

ทิพย์วรรณ หันหาบุญ. (2542). สภาพแวดล้อมทางวิชาการของการจัดการศึกษาในหลักสูตร
วิทยาศาสตร์มหาบัณฑิต คณะทรัพยากรชีวภาพและเทคโนโลยี มหาวิทยาลัย
เทคโนโลยีพระจอมเกล้าธนบุรี ตามความคิดเห็นของอาจารย์ นักศึกษา และผู้สำเร็จการ
ศึกษา. ปรินญาณพนธ์ กศ.ม. (การอุดมศึกษา). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.

ธีระ รุญเจริญ. (2530, ตุลาคม 2529 – มกราคม 2530). “ประสิทธิภาพในการผลิตบัณฑิต :
ประสบการณ์ของมหาวิทยาลัยขอนแก่น,” วารสารศึกษาศาสตร์. 11 (1) 44 – 45.

นัยนา อ่างสันติกุล. (2522). การวิเคราะห์องค์ประกอบสภาพแวดล้อมมหาวิทยาลัยไทย.

วิทยานิพนธ์ ค.ม. กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

ถ่ายเอกสาร.

บุญมี เลากุลศาสตร์. (2531). การศึกษาความคิดเห็นของอาจารย์และนักศึกษาเกี่ยวกับ
กิจกรรมนักศึกษาในวิทยาลัยพลศึกษาภาคใต้. ปรินญาณพนธ์ กศ.ม. (การอุดม
ศึกษา) สงขลา : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ สงขลา. ถ่ายเอกสาร.

ประกอบ คูปรัดน์. (2525). “นิสิตนักศึกษาและกระบวนการกลุ่มในสถาบันอุดมศึกษา,” ใน
นิสิต นักศึกษาหลักการ ปัญหา และแนวปฏิบัติ. หน้า 179 กรุงเทพฯ : พระพิธนา

ประภาพร ยิ้มทองสุข ผู้ให้สัมภาษณ์, จันทรเพ็ญ หงษ์ทอง ผู้สัมภาษณ์,

ที่คณะแพทยศาสตร์, มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. เมื่อ 2 กุมภาพันธ์ 2544.

ประสงค์ วงศาโรจน์. (2541). สภาพแวดล้อมวิทยาลัยพลศึกษา จังหวัดสมุทรสาคร ในทัศนะ
ของผู้บริหาร อาจารย์และนักศึกษา. ปรินญาณพนธ์ กศ.ม. (การอุดมศึกษา). กรุงเทพฯ :
บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.

ประหยัดศรี เกื้อนศิริ. (2536). ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยบางประการ กับผลสัมฤทธิ์ทางการ
ศึกษาของศึกษาพยาบาล คณะพยาบาลศาสตร์ วิทยาลัยมิชชั่น. ปรินญาณพนธ์ วท.ม.

กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหิดล. ถ่ายเอกสาร.

- ปริญญญา อัครานุกรษ์กุล. ผู้ให้สัมภาษณ์, จันทร์เพ็ญ หงษ์ทอง ผู้สัมภาษณ์, ที่คณะ
แพทยศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ (โรงพยาบาลวชิรพยาบาล). เมื่อ
28 พฤศจิกายน 2544.
- ปริญญญา อังคฺสิงห์. (2521). *การบริหารอาคารสถานที่และสิ่งแวดล้อม*. กรุงเทพฯ :
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- ปราณี ทองแต้ม. (2538). *รายงานการวิจัยเรื่องสภาพแวดล้อมภายในชั้นเรียนของนักเรียน
นักศึกษาในสถานศึกษาสังกัดกรมอาชีวศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ*. ภูเก็ต : งานวิจัย
และพัฒนาวิทยาลัยอาชีวศึกษาภูเก็ต. ถ่ายเอกสาร.
- ผดุงชาติ สุวรรณวงศ์ และไพฑูรย์ สีนลารัตน์. (2543. เดือนกรกฎาคม - ตุลาคม). "การปฏิรูป
อุดมศึกษาไทยและข้อเสนอแนะต่ออุดมศึกษาไทย," *วารสารครุศาสตร์* 29 (1) : 1 – 7.
- พจน์ สะเพียรชัย. (2524). *การวิจัยทางพฤติกรรมศาสตร์*. กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- (2532). *รายงานการประชุมคณบดีบัณฑิตทั่วประเทศ ครั้งที่ 7*. เชียงใหม่ :
บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- พรเทพ ไทยรักษ์. (2539). *ทัศนะของนักศึกษามหาบัณฑิตต่อกระบวนการเรียนการสอนระดับ
บัณฑิตศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น*. ปริญญานิพนธ์ กศ.ม.
ขอนแก่น : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยขอนแก่น. ถ่ายเอกสาร.
- พูลศิลป์ เกษร. (2536). *การจัดบริการนิสิตของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ วิทยาเขตใน
กรุงเทพมหานคร ตามทัศนะของผู้บริหาร อาจารย์นิสิต* ปริญญานิพนธ์ กศ.ม.
(การอุดมศึกษา) กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
ถ่ายเอกสาร.
- พิชัย สรรพโรจน์พัฒนา ผู้ให้สัมภาษณ์, จันทร์เพ็ญ หงษ์ทอง ผู้สัมภาษณ์, ที่คณะ
แพทยศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ เมื่อ 2 กุมภาพันธ์ 2544.
- เพ็ญแข ประจวบปัจฉิน และ สุวัฒน์ วัฒนวงศ์. (2540). *รายงานการวิจัยเรื่องความต้องการ
ของนิสิตมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร ในด้านการบริการของ
มหาวิทยาลัย*. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- ไพฑูรย์ สีนลารัตน์. (2518). "ความสัมพันธ์ในหมู่นิสิตนักศึกษา," ใน *คัมภีร์มหาวิทยาลัย*.
หน้า 134. กรุงเทพฯ : เจริญวิทย์การพิมพ์.
- (2524). *หลักและวิธีการสอนระดับอุดมศึกษา*. กรุงเทพฯ : ไทยวัฒนาพานิช.
- ไพฑูรย์ สีนลารัตน์ และศรีเพ็ญ สุภาพยากุล. (2521). *การศึกษาทัศนะของผู้เรียนที่มีต่อ
การสอนแบบบรรยาย. (เอกสารประกอบการสัมมนาการเรียนการสอนระดับอุดมศึกษา
ของวิทยาลัยครูกลุ่มภาคตะวันออกเฉียงเหนือ.)* กรุงเทพฯ : ม.ป.พ. ถ่ายเอกสาร.

- มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. (2531). รายงานกิจกรรมอย่างขึ้นปีที่ 4 ประจำปีการศึกษา 2530 - 2531. กรุงเทพฯ : คณะแพทยศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- (2539). หลักสูตรแพทยศาสตรบัณฑิต. กรุงเทพฯ : สำนักงานเลขาธิการ คณะแพทยศาสตร์. มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- (2543). คู่มือการศึกษาระดับปริญญาตรี ปีการศึกษา 2543. กรุงเทพฯ : คณะแพทยศาสตร์. มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- (2544 ก). คู่มือการศึกษาระดับปริญญาตรี ปีการศึกษา 2544. กรุงเทพฯ : คณะแพทยศาสตร์. มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- (2544 ข). 16 ปี คณะแพทยศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. กรุงเทพฯ : คณะแพทยศาสตร์. มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- เยาวลักษณ์ คัดโนภาส. (2523). การบริการนิสิตนักศึกษาในมหาวิทยาลัยภาคใต้. วิทยานิพนธ์ ค.ม. กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. ถ่ายเอกสาร
- วรรณภา อิทธิไ้มยะ. (2537). รายงานการวิจัยเรื่องความคิดเห็นของนักเรียนที่มีต่อการบริหารงานอาคารสถานที่สิ่งแวดล้อม การจัดสวัสดิการและบริการของวิทยาลัยอาชีวศึกษา ภูเก็ต. ภูเก็ต : งานวิจัยและพัฒนาวิทยาลัยอาชีวศึกษาภูเก็ต.
- วลัยลักษณ์ อัครธีรวงศ์ (2539, ธันวาคม) "ความพึงพอใจของนักศึกษาที่มีต่อสภาพแวดล้อมของสถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง," วารสารวิทยาศาสตร์. ลาดกระบัง. 6 (1) : 55 – 69.
- วิชัย วงษ์ใหญ่ และคนอื่น ๆ. (2540). กระบวนทัศน์ใหม่ : การจัดการศึกษาเพื่อพัฒนา ศักยภาพของบุคคล. กรุงเทพฯ : เอส อาร์ พรินติ้ง
- วิจิตร วรุดบางกูร. (2524). การวางแผนผังและพัฒนาสถานศึกษา. กรุงเทพฯ : ชนิษฐ์การพิมพ์.
- วิจิตร สินสิริ. (2534). การอุดมศึกษาเชิงรุก. กรุงเทพฯ : ไทยวัฒนาพานิช.
- วินัย วีระวัฒนานนท์. (2542). "ความจำเป็นที่ต้องปรับตัวของการอุดมศึกษา," ใน อุดมศึกษา ในศตวรรษที่ 21 (เอกสารการสัมมนาทางวิชาการ.) กรุงเทพฯ: พรินด์โปร.
- วินุ ทองพวง. (2542). การศึกษาสภาพแวดล้อมวิทยาลัยพลศึกษากรุงเทพตามทัศนะของ อาจารย์และนักศึกษา. วิทยานิพนธ์ ศษ.ม. กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยรามคำแหง.
- สมคะเน คำจุน. (2528). การศึกษาปัญหาและความคิดเห็นของนักศึกษามหาวิทยาลัยสุโขทัย ธรรมชาติราชที่มีต่อการสอนเสริมในกรุงเทพมหานคร. ปริญญาโท กศ.ม.(การศึกษา ผู้ใหญ่) กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- สมชาย สันติวัฒนกุล ผู้ให้สัมภาษณ์, จันทรเพ็ญ หงษ์ทอง ผู้สัมภาษณ์, ที่คณะแพทยศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ เมื่อ 12 กุมภาพันธ์ 2544.

- สมชาย อรัญนันต์ชัย. (2541). การจัดบริการแนะแนวของคณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง ตามทัศนะของนักศึกษาปริญญาโท. กทม. (การอุดมศึกษา). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- สมพร บัวทอง. (2519). รายงานสรุปผลการสัมมนาเพื่อพัฒนาการเรียนการสอนของ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- สมสุข ชีระพิจิตร. (มปป.ก). การเรียนการสอนในระดับอุดมศึกษา. (เอกสารประกอบการสอน). กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร
- (มปป.ข). .) แนวคิดเกี่ยวกับการสอนในระดับอุดมศึกษา. (เอกสารประกอบการสอน). กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- สมหมาย ดอกไม้. (2535). สภาพแวดล้อมมหาวิทยาลัยกรุงเทพในทัศนะของผู้บริหาร อาจารย์ และนักศึกษา ปริญญาโท. กทม. (การอุดมศึกษา). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- สายพิน ธรรมบำรุง. (2527). การจัดบริการนักศึกษาของวิทยาลัยครูในประเทศไทย. วิทยานิพนธ์ ค.ม. กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. ถ่ายเอกสาร.
- สำเนาวิ ขจรศิลป์. (2527). หลักการกิจการนักศึกษา. กรุงเทพฯ : กองกิจการนิสิต มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
- (2537). มิติใหม่ของกิจการนักศึกษา พื้นฐานและการบริการศึกษา. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยเกษมบัณฑิต.
- (2538). มิติใหม่ของกิจการนักศึกษา : การพัฒนานักศึกษา. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยเกษมบัณฑิต.
- สำเร็จ บุญเรืองรัตน์. (2526. เดือนมกราคม - เมษายน). "ทิศทางใหม่ของการวิจัยทางการศึกษา," วารสารการวัดผลการศึกษา. 2 (3) : 25
- สุกัญญา สุวรรณคินทร์. (2535). สภาพแวดล้อมทางวิชาการของการศึกษาระดับบัณฑิตศึกษาของสถาบันเทคโนโลยี พระจอมเกล้าพระนครเหนือในทัศนะของผู้บริหาร อาจารย์และนักศึกษา. ปริญญาโท. กทม. (การอุดมศึกษา). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- สุทัศน์ สุขประเสริฐ. (2544). ประเมินหลักสูตรแพทยศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ปริญญาโท. กทม. (การอุดมศึกษา) กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- สุพงษ์ ชูเดช. (2534). ความสัมพันธ์ระหว่างประสบการณ์ในมหาวิทยาลัยกับจิตลักษณะที่สำคัญของนิสิต. ปริญญาโท วท.ม. (การวิจัยพฤติกรรมศาสตร์ประยุกต์). กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.

- สุวรรณ สุขสมภักดิ์. (2530). *สภาพแวดล้อมวิทยาลัยเทคโนโลยีและอาชีวศึกษา วิทยาเขต เกษตรนครศรีธรรมราช ในทัศนะของนักศึกษา อาจารย์และผู้บริหาร*. ปรินทิพนิพนธ์ กศ.ม. (การอุดมศึกษา)กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- สุวพร ตั้งสมวรพงษ์. (2542). “การพัฒนาบัณฑิตในยุคโลกาภิวัตน์,” ใน *อุดมศึกษา ในศตวรรษที่ 21* (เอกสารการสัมมนาทางวิชาการ.) หน้า 77 –79 กรุงเทพฯ : พรินด์โปร.
- สุวพักรัตน์ ศิริเดชไชยวงศ์ ผู้ให้สัมภาษณ์, จันทรเพ็ญ หงษ์ทอง ผู้สัมภาษณ์, ที่คณะแพทยศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ เมื่อ 5 มีนาคม 2544.
- สุวัฒน์ ช่างเหล็ก. (2542, เมษายน. – พฤษภาคม). “การศึกษาในยุคโลกาภิวัตน์,” *สีมาจารย์*.13 (26) : 27.
- สุวิมล เด่นสุนทร. (2525). *ตัวแปรด้านจิตวิทยาที่ส่งผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนชั้น มัธยมศึกษาตอนปลายในกรุงเทพมหานคร*. ปรินทิพนิพนธ์ กศ.ม. (การแนะแนว) กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- สำเริง บุญเรืองรัตน์. (2525, มกราคม – เมษายน). “ทิศทางใหม่ของการวิจัยทางการศึกษา,” *วารสารการจัดผลการศึกษา*. (2) : 3 – 25.
- อดุลย์ วิริยเวชกุล. (2541). *ดัชนีบ่งชี้คุณภาพบัณฑิตศึกษาของสถาบันอุดมศึกษา*. กรุงเทพฯ : พี.เอ.ลิฟวิ่ง จำกัด.
- อภิชนา โปวินทะ และคนอื่นๆ. (2538). *รายงานการวิจัยเรื่องปัจจัยที่นำมาสู่ความล้มเหลวของการเรียนแพทย์*. เชียงใหม่ : มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- อภิรัตน์ พูลสวัสดิ์ ผู้ให้สัมภาษณ์, จันทรเพ็ญ หงษ์ทอง ผู้สัมภาษณ์, ที่คณะแพทยศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ เมื่อ 31 มกราคม 2544.
- อรพัญญ์ ประสิทธิ์รัตน์. (2533). *รายงานการวิจัยเรื่องการศึกษาสภาพแวดล้อมของการเรียนของ นิสิต*. กรุงเทพฯ : ภาควิชาเทคโนโลยีทางการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัย ศรีนครินทรวิโรฒ.
- อรรณพ คุณพันธ์. (2521). *การสร้างแบบสำรวจจำแนกสภาพแวดล้อมมหาวิทยาลัยไทย*. วิทยานิพนธ์ ค.ม. กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. ถ่ายเอกสาร.
- อังคณา สายยศ. (2539). *รายงานการวิจัยเรื่องการศึกษาเจตคติที่มีต่อมหาวิทยาลัยของนิสิต*. กรุงเทพฯ : ภาควิชาการวัดผลและวิจัยการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัย ศรีนครินทรวิโรฒ.
- อัจฉรา สุขารมณ และ พรรณี บุญประกอบ. (2542). *รายงานการวิจัยเรื่องสภาวะแวดล้อม ของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒที่สัมพันธ์กับภาวะเครียดในการเรียนของนิสิต*. กรุงเทพฯ : สถาบันวิจัยพฤติกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.

อาทิตย์ วีระเบญจพล ผู้ให้สัมภาษณ์, จันทรเพ็ญ หงษ์ทอง ผู้สัมภาษณ์, ที่คณะแพทยศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ เมื่อ 13 กุมภาพันธ์ 2544.

อารมณ วุฒิพุกข์. (2523). รายงานประกอบการฝึกปฏิบัติงาน ประเภทนิสิตนักศึกษาเรื่อง ปัญหาที่เป็นอุปสรรคต่อการศึกษานักศึกษามหาวิทยาลัยมหิดล (ศึกษาเฉพาะ ศิริราช). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

อำนาจ นาคทัต. (2540). การพัฒนาอาชีพศึกษาระบบบทวิภาควิทยาของวิทยาลัยเทคนิคระยอง. กรุงเทพฯ : กองวิทยาลัยเทคนิค กรมอาชีวศึกษา,

✓ อำพัน อ่องเอี่ยม. (2541). สภาพแวดล้อมมหาวิทยาลัยศรีปทุม ในทัศนะของผู้บริหาร อาจารย์ และนักศึกษา ปริญญาโท กศ.ม. (การอุดมศึกษา). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.

อุทุมพร ทองอุไทย. (2522, มีนาคม – เมษายน). "ลักษณะของอาจารย์มหาวิทยาลัยใน อุดมคติ," *ครุศาสตร์*. (2) : 71 – 72.

เอกวิทย์ ณ ถลาง. (2530, เมษายน - มิถุนายน). "สภาพปัญหาและความต้องการการเปลี่ยนแปลงเกี่ยวกับหลักสูตรมัธยมศึกษา," *วารสารครุศาสตร์* : 38.

✓ Astin, Alexander W. (1968). *The College Environment*. Washington, D.C. : American Council on Education.

----- . (1971). *The College Environment*. Washington, D.C. : American Council on Education.

----- . (1985). *Achieving Educational Excellence: A Critical Assessment of Priorities and Practices in Higher Education*. San Francisco : Jossey – Bass.

Bennett, M.E. (1952). *College and Life*. New York : McGraw-Hill.

Bloom, Benjamin S. (1976). *Human Characteristic and School learning*. New York : McGraw – Hill.

Bowman, Paul H. (1965) " Family Role in the Mental Health of School, " in *Mental Health and Achievement*. New York : John Wiley & Sons.

Brown, Sylvia T. (1981. November). " Faculty and Student Perceptions of Effective Clinical Teacher," in *Journal of Nursing Education*. 20. 4-15. .

Cronbach, Lee J. (1970). *Essentials of Psychological Testing*. 3rd ed. New York : Harper and Row Publishers.

----- . (1984). *Essentials of Psychological Testing*. 4th ed. New York : Harper and Row.

Davie, James S. and Paul A. Hare. (1956. Winter). " Button – Down Collar Culture : A Study of Undergraduate Life at Men's College," in *Human Organization*. 14 : 13 – 20.

- Ferguson, George A. (1981). *Statistical Analysis in Psychology and Education*. 5th ed.
New York : McGraw – Hill.
- Guerin, Doris Harris. (1981. April). "Do you Underestimate Your Student," in *Journal of Nursing Education*. 20 : 13-18.
- Good, Carter V. (1973). *Dictionary of Education*. New York : McGraw – Hill.
- Harold, Webster. (1964). "Personality Change in College Student," in *College and Character*. New York : Nevitt Stanford.
- Heist, Paul. (1970). "Creative Students : College Transients," in *The Creative College Student and Unmet College*. Berkley : Jossey – Bass. Inc.,
- Kamuche, F.U. (1994). *University Effectiveness with Respect to Study of Selected Factors*. Texas : University of North Texas.
- Layman, Barbara Jean. (1976. May). "Perceptions of College Environment at Oklahoma State University by Incoming Freshman Students," *Dissertation Abstracts International*. 36 (11) : 7210 – A.
- Myers, R.C. (1952). "Biographical Factors and Academic Achievement : An experimental Investigation," *Education and Psychological Measurement*. 12 : 415 – 416.
- Newcomb, Theodore M. (1962). "Student Peer Group Influence," in *Personality Factors on the College Campus*. New York : Social Science Research Council.
- Pace, C.R., & Stern, G. (1958). "An approach to the measurement of Psychological Characteristics of College Environment," *Journal of Educational Psychology*. 49, 264 - 277.
- Pascarella, Ernest T. and Patrick T. Terenzini. (1991). *How College Affects Students*. San Francisco : Jossey – Bass.
- Petterson, J.S. (1966. May). "Some of Observation on Superior Student," in *Journal of Educational Sociology*. 35 : 172.
- Romine, Stephen. (1974. December). "Student and Faculty Perception of Effective University Instructional Climates," in *The Journal of Educational Research*. 68 : 139 – 143.
- Seager, Paul W. (1961). *Proposed the School Building Code for Thailand*. Indiana : Indiana University.
- Travers, Robert, M.W. (1955). *Educational Measurement*. New York : Macmillan.

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก
หนังสือหน้าและแบบสอบถาม

บันทึกข้อความ

เลขที่	๖	ปี.พ. 2545
วันที่		
เวลา	๗.๕-๓.๕	

ส่วนราชการ บัณฑิตวิทยาลัย มศว โทร. 5726, 5644

ที่ ทม 1012/1679

วันที่ ๒๘ กุมภาพันธ์ 2545

เรื่อง ขอความร่วมมือเพื่อการวิจัย

เรียน คณะบดีคณะแพทยศาสตร์

เนื่องด้วย นางจันทร์เพ็ญ หงส์ทอง นิสิตระดับปริญญาโท วิชาเอกการอุดมศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ได้รับอนุมัติให้ดำเนินการทำปริญญานิพนธ์ เรื่อง “สภาพแวดล้อมที่เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษาของคณะแพทยศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ” โดยมี ผู้ช่วยศาสตราจารย์อัจฉรา วัฒนาณรงค์ และ ผู้ช่วยศาสตราจารย์สุชาดา สุธรรมรักษ์ เป็นคณะกรรมการควบคุมการทำปริญญานิพนธ์ ในการนี้ นิสิตมีความจำเป็นต้องเก็บข้อมูลเพื่อการวิจัย โดยขออนุญาตใช้สถานที่ และขอให้ นิสิต คณะแพทยศาสตร์ ตอบแบบสอบถามสภาพแวดล้อมที่เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษาของคณะแพทยศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ในระหว่างเดือนกุมภาพันธ์ 2545

จึงเรียนมาเพื่อขอความอนุเคราะห์ ได้โปรดพิจารณาให้ นางจันทร์เพ็ญ หงส์ทอง ได้เก็บข้อมูลในการทำปริญญานิพนธ์ ซึ่งจะเป็นประโยชน์ในการพัฒนาคุณภาพการศึกษา และขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูง มา ณ โอกาสนี้ด้วย

(รองศาสตราจารย์อภรณ์ หะวานนท์)

คณะบดีบัณฑิตวิทยาลัย

แบบสอบถามเพื่อการวิจัย

เรื่อง สภาพแวดล้อมที่เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษาของคณะแพทยศาสตร์

มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ตามทัศนะของนิสิตแพทย์

คำชี้แจง แบบสอบถามนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อสำรวจทัศนะของนิสิตแพทย์ที่มีต่อสภาพแวดล้อม ที่เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษาของคณะแพทยศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ 6 ด้าน คือ ด้านการเรียนการสอน ด้านอาจารย์ผู้สอน ด้านกิจกรรมนิสิต ด้านการบริการนิสิต ด้านอาคารสถานที่ และด้านความสัมพันธ์กับกลุ่มเพื่อน

ขอให้ท่านตอบข้อคำถามทุกข้อให้ตรงกับความคิดเห็นที่แท้จริงของท่าน คำตอบของท่านจะเป็นประโยชน์อย่างยิ่งต่อผู้บริหาร คณาจารย์และผู้เกี่ยวข้อง เพื่อใช้เป็นแนวทางในการพิจารณากำหนดนโยบาย แผนงาน การส่งเสริมพัฒนา และปรับปรุงแก้ไข สภาพแวดล้อมที่เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษาของคณะแพทยศาสตร์ให้เอื้ออำนวยสนับสนุนการผลิตบัณฑิตแพทย์ให้เป็นไปอย่างมีคุณภาพ และประสิทธิภาพต่อไป

แบบสอบถามนี้แบ่งออกเป็น 2 ตอน

ตอนที่ 1 ข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 ข้อคำถามเกี่ยวกับทัศนะของนิสิตแพทย์ที่มีต่อสภาพแวดล้อมที่เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษาของคณะแพทยศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

ตอนที่ 1 สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม

คำชี้แจง โปรดกาเครื่องหมาย $\sqrt{\quad}$ ลงใน () หน้าข้อความที่ตรงกับสภาพความเป็นจริงเกี่ยวกับตัวท่าน

1. เพศ () หญิง () ชาย
2. ชั้นปีที่ศึกษา
() ชั้นปีที่ 1 () ชั้นปีที่ 2 () ชั้นปีที่ 3
() ชั้นปีที่ 4 () ชั้นปีที่ 5 () ชั้นปีที่ 6
3. ระดับการศึกษา
() ระดับพรีคลินิก () ระดับคลินิก
4. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน
() คะแนนเฉลี่ยสะสมระหว่าง 3.25 – 4.00
() คะแนนเฉลี่ยสะสมระหว่าง 2.51 – 3.24
() คะแนนเฉลี่ยสะสม 2.50 หรือต่ำกว่า

ตอนที่ 2 ข้อคำถามความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพแวดล้อมที่เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษาของ
คณะแพทยศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

คำชี้แจง ให้ท่านทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องคำตอบตามความคิดเห็นของท่าน
โดยพิจารณาคำนำหนักระดับความคิดเห็นแบ่งเป็น 5 ระดับดังนี้

- 5 หมายถึง มีความเหมาะสมมากที่สุด
- 4 หมายถึง มีความเหมาะสมมาก
- 3 หมายถึง มีความเหมาะสมปานกลาง
- 2 หมายถึง มีความเหมาะสมน้อย
- 1 หมายถึง มีความเหมาะสมน้อยที่สุด

สภาพแวดล้อมที่เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษา ของคณะแพทยศาสตร์	ระดับความคิดเห็น				
	เหมาะสม มากที่สุด 5	เหมาะสม มาก 4	เหมาะสม ปานกลาง 3	เหมาะสม น้อย 2	เหมาะสม น้อยที่สุด 1
สภาพแวดล้อมด้านการเรียนการสอน					
ชั้นปีที่ 1 – 3 (ระดับพรีคลินิก) ตอบข้อคำถาม 1 –20					
ชั้นปีที่ 4 - 6 (ระดับคลินิก) ตอบข้อคำถามทุกข้อ					
1. เนื้อหารายวิชาที่จัดให้เรียนในแต่ละภาคเรียนกับเวลาที่กำหนดให้เรียนของภาคเรียนนั้น.....					
2. ปริมาณเนื้อหารายวิชากับจำนวนหน่วยกิต.....					
3. จัดลำดับเนื้อหาและความต่อเนื่องในสัปดาห์วิชา.....					
4. ความสัมพันธ์เชื่อมโยงกันของเนื้อหาแต่ละรายวิชา.....					
5. ความทันสมัยของเนื้อหาที่สอนในรายวิชา.....					
6. เอกสารประกอบการสอนของรายวิชาต่าง ๆ.....					
7. การเปิดโอกาสนิสิตมีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็นในชั้นเรียน.....					
8. การสอนโดยใช้ปัญหาเป็นหลัก (Problem Base).....					
9. จำนวนอาจารย์ผู้สอนกับจำนวนนิสิตเมื่อเรียนกลุ่มย่อยในแต่ละรายวิชา.....					
10. การกระตุ้นให้นิสิตค้นคว้าหาความรู้เพิ่มเติม.....					
11. การมุ่งเน้นให้นิสิตใช้ความคิดวิเคราะห์อย่างเป็นระบบ.....					
12. การเชื่อมโยงความรู้ด้านทฤษฎี กับด้านปฏิบัติ					

สภาพแวดล้อมที่เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษา ของคณะแพทยศาสตร์	ระดับความคิดเห็น				
	เหมาะ	เหมาะ	เหมาะ	เหมาะ	เหมาะ
	สม มาก ที่สุด 5	สม มาก 4	สม ปาน กลาง 3	สม น้อย 2	สม น้อย ที่สุด 1
13. ความทันสมัยของสื่อการสอน.....					
14. จำนวนเครื่องมือและอุปกรณ์ในห้องปฏิบัติการกับจำนวน นิสิตที่เรียน.....					
15. การกำหนดวันและเวลาในการสอบกลางภาคของการเรียน ระดับพรีคลินิก.....					
16. การกำหนดวันและเวลาในการสอบปลายภาคของการเรียน ระดับพรีคลินิก.....					
17. ความครอบคลุมของข้อสอบในแต่ละรายวิชา.....					
18. ปริมาณข้อสอบกับเวลาที่กำหนดให้สอบ.....					
19. การควบคุมการสอบในแต่ละรายวิชา.....					
20. ความเที่ยงตรงและยุติธรรมของการให้คะแนน.....					
ระดับคลินิก					
21. การเรียนการสอนด้านหัตถการในระดับคลินิก.....					
22. การเรียนการสอนเชิงบรรยายในระดับคลินิก.....					
23. ความต่อเนื่องของเนื้อหาวิชาการเรียนระดับพรีคลินิกไปสู่ การเรียนในระดับคลินิก.....					
24. การจัดกิจกรรมส่งเสริมทักษะในการวินิจฉัยโรคต่างๆ เช่น มีการจัดกลุ่มย่อย ยกตัวอย่างกรณีศึกษา โดยมีอาจารย์ ให้คำแนะนำเป็นต้น.....					
25. การกำหนดวันและเวลาสอบของการเรียนระดับคลินิก.....					
26. การให้โอกาสแก่นิสิตเท่าเทียมกันในการเรียนรู้ความ หลากหลายของคนไข้.....					
27. การให้นิสิตเลือกเรียนวิชาที่น่าสนใจเพิ่มเติม.....					
28. การแบ่งกลุ่มย่อยจำนวนนิสิตในการเรียนแต่ละรายวิชา เช่น ภาควิชาอายุรศาสตร์ ที่มีการเรียนร่วมกัน นิสิตแพทย์ แพทย์ฝึกหัดและแพทย์ประจำบ้าน เป็นต้น.....					

โปรดแสดงความคิดเห็นและให้ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม.....

.....

.....

.....

.....

สภาพแวดล้อมที่เกี่ยวข้องกับการจัดการเรียนการสอน ของคณะแพทยศาสตร์	ระดับความคิดเห็นว่ามีความ				
	เหมาะ	เหมาะ	เหมาะ	เหมาะ	เหมาะ
	สม	สม	สม	สม	สม
	มาก ที่สุด	มาก	ปาน กลาง	น้อย	น้อย ที่สุด
	5	4	3	2	1
ด้านอาจารย์ผู้สอน					
1. ความรู้ในเนื้อหาวิชาที่สอน.....					
2. ประสิทธิภาพการสอน.....					
3. ความสามารถในการถ่ายทอดความรู้.....					
4. การแนะนำ ตำราเอกสารทางวิชาการการแพทย์ใหม่ ๆ.....					
5. การเข้าสอนตามตารางเวลา.....					
6. การใช้เทคนิควิธีการสอน.....					
7. การบริหารเวลาในการสอน.....					
8. การติดตามผลการเรียนของนิสิต.....					
9. การแจ้งให้นิสิตทราบล่วงหน้าในการเปลี่ยนแปลงวัน และ เวลาสอน.....					
10. การตระหนักถึงความแตกต่างในความสามารถระหว่างบุคคล....					
11. การเปิดโอกาสให้นิสิตซักถามเกี่ยวกับเนื้อหาวิชาที่ไม่เข้าใจ....					
12. วิธีการนำเข้าสู่บทเรียนอย่างน่าสนใจ.....					
13. การสอดแทรกความรู้ใหม่ๆ และทันสมัยในรายวิชาที่สอน.....					
14. การสอดแทรกและอบรมสั่งสอนเรื่องคุณธรรม จริยธรรม ให้กับนิสิต.....					
15. การใช้ภาษาพูด ในการสอนเพื่อให้ผู้เรียนเข้าใจง่าย.....					
16. การให้คำปรึกษานิสิตนอกเวลาสอน.....					
17. ความสัมพันธ์ระหว่างอาจารย์กับนิสิตในชั้นเรียน.....					
18. ความสัมพันธ์ระหว่างอาจารย์กับนิสิตนอกชั้นเรียน.....					
19. ความมีจรรยาบรรณในวิชาชีพและการมีบุคลิกภาพเป็นแบบ อย่างแก่นิสิต.....					
20. การเปิดโอกาสให้นิสิตประเมินผลการสอนเมื่อเสร็จสิ้น การสอน.....					

โปรดแสดงความคิดเห็นและให้ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม.....

.....

.....

.....

.....

สภาพแวดล้อมที่เกี่ยวข้องกับการจัดการเรียนการสอน ของคณะแพทยศาสตร์	ระดับความคิดเห็น				
	เหมาะสม มากที่สุด	เหมาะสม มาก	เหมาะสม ปาน กลาง	เหมาะสม น้อย	เหมาะสม น้อย ที่สุด
	5	4	3	2	1
<u>ด้านกิจกรรมนิสิต</u>					
1. การเผยแพร่ข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับการจัดกิจกรรมในคณะ.....					
2. การจัดอาจารย์ที่ปรึกษาสำหรับให้คำแนะนำปรึกษาเกี่ยวกับ การจัดกิจกรรมนิสิต.....					
3. การจัดอาจารย์ที่ปรึกษาสำหรับให้คำแนะนำปรึกษาเกี่ยวกับ การเรียนและเรื่องส่วนตัว.....					
4. เวลาและสถานที่ในการจัดกิจกรรม.....					
5. เวลาในการจัดกิจกรรมกับตารางเรียน.....					
6. ความสนใจในการเข้าร่วมกิจกรรมของนิสิต.....					
7. ความพึงพอใจในกิจกรรมที่คณะฯ จัด.....					
8. การเปิดโอกาสให้นิสิตทุกชั้นปีเข้าร่วมกิจกรรม.....					
9. การจัดกิจกรรมส่งเสริมพัฒนาการด้านสติปัญญาเช่นโครงการ กลยุทธ์ทางการศึกษา เป็นต้น.....					
10. การจัดกิจกรรมส่งเสริมพัฒนาการทางสังคม เช่น วันไหว้ครู วันรับน้องใหม่ และวันสงกรานต์ เป็นต้น.....					
11. การจัดกิจกรรมส่งเสริมพัฒนาการทางร่างกาย เช่น วันกีฬา สัมพันธ์นิสิต-อาจารย์ เป็นต้น.....					
12. การจัดกิจกรรมส่งเสริมทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรม เช่น การฝึก ปฏิบัติธรรมที่วัด จ. กาญจนบุรี เป็นต้น.....					
13. การสนับสนุนให้มีการจัดกิจกรรมแต่ละประเภทของนิสิต.....					
14. การสนับสนุนการจัดกิจกรรมของนิสิตด้านการเงิน.....					
15. การสนับสนุนการจัดกิจกรรมของนิสิตด้านอาคารสถานที่ อุปกรณ์, วัสดุ ฯลฯ ในแต่ละกิจกรรม.....					
16. จำนวนโครงการกิจกรรมที่จัดให้สำหรับนิสิตตลอดปีการศึกษา...					

โปรดแสดงความคิดเห็นและให้ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม.....

.....

.....

.....

.....

สภาพแวดล้อมที่เกี่ยวข้องกับการจัดการเรียนการสอน ของคณะแพทยศาสตร์	ระดับความคิดเห็น				
	เหมาะ	เหมาะ	เหมาะ	เหมาะ	เหมาะ
	สม มาก ที่สุด 5	สม มาก 4	สม ปาน กลาง 3	สม น้อย 2	สม น้อย ที่สุด 1
ด้านบริการนิสิต					
ชั้นปีที่ 1-3 (ระดับพรีคลินิก) ตอบข้อคำถาม 1-12					
ชั้นปีที่ 4-6 (ระดับคลินิก) ตอบข้อคำถามทุกข้อ					
1. จัดปฐมนิเทศเรื่องการเรียนการสอนของคณะ.....					
2. จัดบริการแนะแนวเกี่ยวกับปัญหาด้านการเรียน.....					
3. จำนวนหนังสือ ตำรา เอกสารและวารสารเพื่อการศึกษาค้นคว้า ในห้องสมุดมหาวิทยาลัย					
4. จัดทำฐานข้อมูลเพื่อการสืบค้นทางวิชาการสำหรับนิสิตของ เพียงพอ.....					
5. การให้คำแนะนำและช่วยเหลือของเจ้าหน้าที่แก่นิสิต ในการค้นคว้า.....					
6. การจัดการบริการด้านรักษาพยาบาลแก่นิสิต.....					
7. จำนวนทุนการศึกษาที่คณะฯ และมหาวิทยาลัยจัดสรร.....					
8. การแจ้งผลการสอบในแต่ละรายวิชา.....					
9. การให้คำปรึกษาเกี่ยวกับหลักสูตรและวิชาชีพ แพทย์.....					
10. การประชาสัมพันธ์ข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับนิสิต.....					
11. จำนวนเครื่องคอมพิวเตอร์ในห้องปฏิบัติการคอมพิวเตอร์กับ จำนวนนิสิต.....					
12. จัดบริการร้านอาหารสะดวก และสะอาด.....					
ระดับคลินิก					
13. จัดปฐมนิเทศเรื่องการเรียนการสอนระดับคลินิก.....					
14. การจัดทำฐานข้อมูลเพื่อการสืบค้นทางวิชาการสำหรับ นิสิตของคณะ.....					
15. การให้คำแนะนำและช่วยเหลือของเจ้าหน้าที่แก่นิสิต ในการค้นคว้า.....					
16. จำนวนหนังสือ ตำราเพื่อการค้นคว้าในห้องสมุดของคณะ ฯ.....					
โปรดแสดงความคิดเห็น และให้ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม.....					
.....					
.....					
.....					
.....					

สภาพแวดล้อมที่เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษา ของคณะแพทยศาสตร์	ระดับความคิดเห็น				
	เหมาะ สม มาก ที่สุด	เหมาะ สม มาก	เหมาะ ปาน กลาง	เหมาะ น้อย	เหมาะ น้อย ที่สุด
	5	4	3	2	1
<u>ด้านความสัมพันธ์กลุ่มเพื่อน</u>					
1. การให้ความช่วยเหลือแนะนำในด้านการเรียน.....					
2. การร่วมกันอภิปรายแลกเปลี่ยนความรู้ซึ่งกันและกัน.....					
3. การรับผิดชอบในการทำงานร่วมกันเป็นกลุ่ม.....					
4. การรวมกลุ่มทบทวนบทเรียนก่อนสอบ.....					
5. นิสิตรุ่นพี่ให้คำแนะนำด้านการฝึกปฏิบัติแก่นิสิตรุ่นน้อง.....					
6. ความสัมพันธ์ระหว่างนิสิตรุ่นพี่และรุ่นน้อง.....					
7. นิสิตรุ่นน้องให้ความเคารพนับถือนิสิตรุ่นพี่.....					
8. การให้คำปรึกษาหารือและแก้ปัญหาต่าง ๆ กับเพื่อนร่วมชั้น....					
9. การทำกิจกรรมร่วมกันโดยไม่คำนึงถึงชั้นปีที่ศึกษา.....					
10. ความเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ซึ่งกันและกันในเรื่องต่าง ๆ.....					
11. การให้ความช่วยเหลือของรุ่นพี่แก่รุ่นน้องในด้านการเรียน.....					
12. นิสิตมีการพบปะสังสรรค์ร่วมกันนอกเวลาเรียน.....					

โปรดแสดงความคิดเห็นและให้ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม.....

.....

.....

.....

.....

ภาคผนวก ข
จดหมายขอเชิญเป็นผู้เชี่ยวชาญ

บันทึกข้อความ

ส่วนราชการ บัณฑิตวิทยาลัย มศว โทร. 5726, 5644

ที่ ทม 1012/ 0446

วันที่ 16 มกราคม 2545

เรื่อง ขอเชิญเป็นผู้เชี่ยวชาญ

เรียน คณบดีคณะแพทยศาสตร์

เนื่องด้วย นางจันทร์เพ็ญ หงษ์ทอง นิสิตระดับปริญญาโท วิชาเอกการอุดมศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ได้รับอนุมัติให้ดำเนินการทำปริญญานิพนธ์เรื่อง “สภาพแวดล้อมที่เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษาของคณะแพทยศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ตามทัศนะของนิสิตแพทย์” โดยมี ผู้ช่วยศาสตราจารย์ อัจฉรา วัฒนารงค์ และ ผู้ช่วยศาสตราจารย์สุชาดา สุธรรมรักษ์ เป็นคณะกรรมการควบคุมการทำปริญญานิพนธ์ ในการนี้ บัณฑิตวิทยาลัยขอเรียนเชิญ รองศาสตราจารย์ปานสิริ พันธุ์สุวรรณ รองศาสตราจารย์ อรุณวงศ์ เทพชาตรี และ ผู้ช่วยศาสตราจารย์วันชัย บุพพันเหรียญ เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจแบบสอบถามสภาพแวดล้อมที่เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษาของคณะแพทยศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ตามทัศนะของนิสิตแพทย์

จึงเรียนมาเพื่อขอความอนุเคราะห์ ได้โปรดพิจารณาให้ข้าราชการในสังกัดเป็นผู้เชี่ยวชาญให้ นางจันทร์เพ็ญ หงษ์ทอง ซึ่งจะเป็นประโยชน์ในการพัฒนาคุณภาพการศึกษา และขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้ด้วย

(รองศาสตราจารย์ปานสิริ พันธุ์สุวรรณ)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

บันทึกข้อความ

ส่วนราชการ บัณฑิตวิทยาลัย มศว โทร. 5726, 5644

ที่ ทม 1012/ 0445

วันที่ 16 มกราคม 2545

เรื่อง ขอเชิญเป็นผู้เชี่ยวชาญ

เรียน คณบดีคณะศึกษาศาสตร์

เนื่องด้วย นางจันทร์เพ็ญ หงษ์ทอง นิสิตระดับปริญญาโท วิชาเอกการอุดมศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ได้รับอนุมัติให้ดำเนินการทำปริญญานิพนธ์เรื่อง “สภาพแวดล้อมที่เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษาของคณะแพทยศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ตามทัศนะของนิสิตแพทย์” โดยมี ผู้ช่วยศาสตราจารย์ อัจฉรา วัฒนานรงค์ และ ผู้ช่วยศาสตราจารย์สุชาดา สุธรรมรักษ์ เป็นคณะกรรมการควบคุมการทำปริญญานิพนธ์ ในการนี้ บัณฑิตวิทยาลัยขอเรียนเชิญ อาจารย์จ้าวรรณ สกุลฤๅ เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจแบบสอบถามสภาพแวดล้อมที่เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษาของคณะแพทยศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ตามทัศนะของนิสิตแพทย์

จึงเรียนมาเพื่อขอความอนุเคราะห์ ได้โปรดพิจารณาให้ข้าราชการในสังกัดเป็นผู้เชี่ยวชาญให้ นางจันทร์เพ็ญ หงษ์ทอง ซึ่งจะเป็นประโยชน์ในการพัฒนาคุณภาพการศึกษา และขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้ด้วย

(รองศาสตราจารย์นภาพร ะหวานนท์)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

บันทึกข้อความ

ส่วนราชการ บัณฑิตวิทยาลัย มศว โทร. 5726, 5644

ที่ ทม 1012/ 0๗๕๑

วันที่ ๒๖ มกราคม 2545

เรื่อง ขอเชิญเป็นผู้เชี่ยวชาญ

เรียน ผู้อำนวยการสำนักทดสอบทางการศึกษาและจิตวิทยา

เนื่องด้วย นางจันทร์เพ็ญ หงษ์ทอง นิสิตระดับปริญญาโท วิชาเอกการอุดมศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ได้รับอนุมัติให้ดำเนินการทำปริญญานิพนธ์เรื่อง “สภาพแวดล้อมที่เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษาของคณะแพทยศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ตามทัศนะของนิสิตแพทย์” โดยมี ผู้ช่วยศาสตราจารย์ อัจฉรา วัฒนามรงค์ และ ผู้ช่วยศาสตราจารย์สุชาดา สุธรรมรักษ์ เป็นคณะกรรมการควบคุมการทำปริญญานิพนธ์ ในการนี้ บัณฑิตวิทยาลัยขอเรียนเชิญ รองศาสตราจารย์สมสร วงษ์อยู่น้อย เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบสภาพแวดล้อมที่เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษาของคณะแพทยศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ตามทัศนะของนิสิตแพทย์

จึงเรียนมาเพื่อขอความอนุเคราะห์ ได้โปรดพิจารณาให้ข้าราชการในสังกัดเป็นผู้เชี่ยวชาญให้ นางจันทร์เพ็ญ หงษ์ทอง ซึ่งจะเป็นประโยชน์ในการพัฒนาคุณภาพการศึกษา และขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูง มา ณ โอกาสนี้ด้วย

(รองศาสตราจารย์นภาพรณี หะวานนท์)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

ภาคผนวก ค
รายนามผู้ทรงคุณวุฒิ

รายนามผู้ทรงคุณวุฒิ

1. รองศาสตราจารย์ นายแพทย์อรุณวงศ์ เทพชาตรี
รองคณบดีฝ่ายการคลัง คณะแพทยศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
2. รองศาสตราจารย์ ดร.ปานสิริ พันธุ์สุวรรณ
รองคณบดีฝ่ายวิชาการ(พรีคลินิก) คณะแพทยศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
3. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ นายแพทย์วันชัย บุพพันเหรียญ
ภาควิชาเวชศาสตร์ป้องกันและสังคม คณะแพทยศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
4. อาจารย์ ดร. จารุวรรณ สกุลคู
สาขาวิชาการอุดมศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
5. รองศาสตราจารย์ ดร.สมสรร วงษ์อยู่น้อย
สำนักทดสอบทางจิตวิทยาและการศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

ภาคผนวก ง

ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามทั้งฉบับ และค่าอำนาจจำแนกรายข้อ

ค่าความเชื่อมั่นและค่าอำนาจจำแนกแบบสอบถาม

1. ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามทั้งฉบับ เท่ากับ .974
2. ค่าอำนาจจำแนกของแบบสอบถาม “สภาพแวดล้อมที่เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษาของ คณะแพทยศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ตามทัศนะของนิสิตแพทย์”

ข้อที่	ค่าอำนาจจำแนก	ข้อที่	ค่าอำนาจจำแนก	ข้อที่	ค่าอำนาจจำแนก
1.	3.45	37.	3.34	73.	4.83
2.	2.77	38.	4.79	74.	3.11
3.	2.29	39.	6.87	75.	4.91
4.	3.94	40.	5.02	76.	4.48
5.	5.79	41.	3.61	77.	4.09
6.	1.87	42.	5.13	78.	3.28
7.	3.60	43.	5.32	79.	3.76
8.	2.98	44.	6.16	80.	4.34
9.	3.12	45.	5.54	81.	4.73
10.	4.43	46.	5.72	82.	5.60
11.	4.30	47.	2.71	83.	5.77
12.	3.69	48.	5.60	84.	5.22
13.	5.26	49.	4.93	85.	2.75
14.	3.90	50.	5.15	86.	5.15
15.	2.35	51.	4.92	87.	3.94
16.	2.95	52.	4.49	88.	3.07
17.	5.04	53.	3.66	89.	3.98
18.	4.49	54.	3.76	90.	3.59
19.	4.09	55.	2.65	91.	4.21
20.	4.48	56.	4.49	92.	3.02
21.	4.42	57.	4.49	93.	3.93
22.	4.86	58.	3.90	94.	3.50
23.	4.74	59.	4.82	95.	1.66
24.	5.16	60.	3.28	96.	1.79
25.	4.36	61.	5.73	97.	1.47

ข้อที่	ค่าอำนาจจำแนก	ข้อที่	ค่าอำนาจจำแนก	ข้อที่	ค่าอำนาจจำแนก
26.	3.88	62.	5.73	98.	2.85
27.	2.97	63.	7.64	99.	1.67
28.	5.10	64.	7.60	100.	1.70
29.	3.50	65.	4.81	101.	1.68
30.	3.25	66.	5.08	102.	1.97
31.	3.59	67.	6.05	103.	2.64
32.	3.17	68.	3.89	104.	0.58
33.	5.45	69.	4.49	105.	0.59
34.	3.78	70.	5.73	106.	-0.19
35.	3.71	71.	4.85	107.	1.85
36.	6.67	72.	7.05	108.	1.92

ประวัติย่อผู้วิจัย

ประวัติย่อผู้วิจัย

ชื่อ ชื่อสกุล	นางจันทร์เพ็ญ หงษ์ทอง
วันเดือนปีเกิด	วันที่ 2 มิถุนายน พ.ศ.2504
สถานที่เกิด	อำเภอเมือง จังหวัดราชบุรี
สถานที่อยู่ปัจจุบัน	200/123 หมู่บ้านจิตภาวรรณ 1 ถนนสายใหม่ แขวงคลองถนน เขตสายไหม กรุงเทพฯ 10220
หน้าที่การงานในปัจจุบัน	นักวิชาการพัสดุ ระดับ 6
สถานที่ทำงานปัจจุบัน	คณะแพทยศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

ประวัติการศึกษา

พ.ศ. 2523	ประโยควิชาชีพ (บัญชี) วิทยาลัยเทคนิคนครปฐม จังหวัดนครปฐม
พ.ศ. 2526	ประโยควิชาชีพชั้นสูง (บัญชี) วิทยาลัยเทคนิคราชบุรี จังหวัดราชบุรี
พ.ศ. 2529	ปริญญาตรี คณะบริหารธุรกิจ(บธ.บ) มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช
พ.ศ. 2544	การศึกษามหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ